

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Theologiæ Moralis

Moure, Antonio Fernandes de

Coloniæ Agrippinæ

Cap. 6. De materia Sacramenti Pœnitentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40934

bratione missæ. Neque in eo euentu ipse se detegere
netur, sed potest absque peccato, & censura celebrare
illa incommoda fugienda. Ita idem Doct.

CAPVT VI.

De Sacramento Pœnitentiæ.

Quoniam huiusmodi Pœnitentiæ sacramentum pœni-
tentiis & confessariis est frequentissimum, illiusque notitia
maxime pernecessaria, impensius laborandum duximus, ut doc-
trina ab Auctoribus de eo tradita, clariori methodo, quam
tunc ab eisdem obseruari intelleximus, à nobis in commu-
nem commodum inculcetur. Igitur prius sacramenti definitio-
nem, & necessitatem: deinde materiam: tertio for-
mam: quarto ministrum, & si qua alia occurrerint, præsertim
de effectibus, quaestiones in disceptationes afferemus.

De Pœnitentiæ Sacramenti defi- nitione, institutione, ac ne- cessitate. §. 1.

- 1 Quo pacto definitur.
- 2 A quo fuit institutum,
- 3 An sit ad salutem necessarium.

1 **Q**VAESTIO. Quo pacto defini potest pœnitentiæ
sacramentum? **RESP.** Pœnitentiæ est sacramentum
in quo sacerdos sibi subditum, & confitentem
legitime sua peccata cum iusto dolore, & proposito
satisfaciendi ab eisdem peccatis absoluit. Ita Nau. cap. 20.
num. 1. Sorus verò in 4. d. 14. qu. 1. art. 2. ita illud definit.
Pœnitentiæ sacramentum, est sacramentum remissionis
peccatorum, quæ post baptismum committuntur. Clarus
ita defini potest. Pœnitentiæ est absolutio pœnitentis, facta à
sacerdote iurisdictionem habente, sub certa verborum forma,
cum debita intentione prolata ex institutione diuina signifi-
cans, & effectiua absolutiois anima à peccatis.

1. QVAEST.

2 QVAEST. *A quo fuit institutum?* RES P. A Christo ser-
uatore. Ita Conc. Trid. *ſeſſion. 7. can. 1. & ſeſſion. 14. ca. 1.*
Probat Sot. *in 4. d. 14. quaest. 1. artic. 1.* Illud verò Christus
Dominus instituit, quando poſt reſurrectionem in Diſ-
cipulos inſufflando dixit: *Accipite Spiritum-Sanctum; quo-
rum remiſeritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinue-
ritis, retenta ſunt.* Ioann. 20. Matth. 16. 18. Ita habetur *capit.
Vt conſtitueretur. 50. d.* declarauit Conc. Trident. *ſeſſi. 14.
ca. 1. & can. 8.* Probat Viſt. *de pœn. num. 104.* Sot. *in 4. diſt.
8. quaest. 1. art. 1.* Catech. Roman. *pagin. 294.* Finis autem
huius institutionis fuit, vt per hoc ſacramentum pecca-
tor, qui per culpam à Deo receſſerat, per gratiam in prio-
ſtinam amicitiam rediret. Ita D. Ambroſ. *lib. de pœn. Ca-
niſ. de doct. Chriſt. tit. de pœn. cap. 2.*

3 QVAEST. *Eſtne hoc ſacramentum ad ſalutem neceſſari-
um?* RES P. Dupliciter poteſt hoc ſacramentum eſſe ne-
ceſſarium: nimirum, vel ſuſceptum realiter, vel ſuſce-
ptum intentionaliter, vt ita dicam: Theologi dicunt
ſuſceptum in re, vel in voto. Dico igitur *primum.* Pecca-
tori lapſo in culpam lethalem ita hoc ſacramentum eſt
neceſſariũ in re, data copia confeſſarij idonei, vt quãuis
iam per veram contritionem talis peccator redierit in
gratiam Dei, illam iterum ex culpa non conſitendi peccata,
amittat, & ex conſequenti damnetur. Iuſtificatione
verò per actum contritionis conſecuta etiam datur, quia
talis contritio includit votum, hoc eſt, voluntatem con-
ſitendi data copia idonei confeſſarij. Hæc eſt Catholica
veritas ſuppoſita institutione huiusmodi ſacramenti. Ita
Doctores *in 4. diſt. 14. & 17. D. Thom. 3. p. quaest. 89. art. 2.*
Oritur verò hæc neceſſitas non ex ſolo præcepto confi-
tendi eccleſiaſtico, vt falſo crediderunt Hugo Viſtorin.
lib. 2. de ſacram. part. 14. cap. 1. Alenſis. *4. p. quaest. 79. memb.
3. art. 2.* Bonauent. *in 4. diſt. 17. p. 2. art. 1. quaest. 3.* & probabi-
le exiſtimauit Scot. *ibid. quaest. 1.* Sed ex vi ipſius instituti-
onis à Chriſto Domino factæ. Ita decernitur in Conc.
Constantienſ. & Florent. & Trident. *ſeſſion. 14. can. 6.* Tra-
ditur à Sixto IV. *in Extrauagan. contra Petrum de Oſna.*
quam refert Caſtro *verb. confeſſio.* Ratio eſt, quia Chriſtus
Dominus conſtituit in Eccleſia hoc vnicum tribunal.
Ioann. 20. cum dixit: *Quorum remiſeritis peccata, remittun-
tur eis.*

zur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Docetur haec
 veritas ab Augustin. lib. 50. homil. in hom. 49. referunt
 capit. Agite poenitentiam de poena. di. 1. Dico secundum. Cum
 deest copia confessarij, satis est ad gratiam compara-
 dam, & venia peccati obtinendam poenitere de peccato
 commisso propter Deum offensum, cum intentione co-
 fitendi tale peccatum data opportunitate confessarij. In
 Theologi in 4. d. 14. & 17. D. Thom. 3. p. quest. 89. artic.
 Leo Papa epist. 1. cap. 3. Sumitur ex Conc. Caecil. ca.
 Decernitur in Conc. Tri. sess. 14. ca. 4. vbi ait, contritio
 perfectam informari charitate ante confessionem remota
 factam. Dico tertium. Cum per hoc sacramentum in vo-
 to tantum susceptum, remittitur culpa peccatori habenti
 verum contritionis actum, non est necesse, vt tale votum
 sit explicitum, sicuti falso arbitrati sunt aliqui cum Cap.
 Relect. de poenitentia, sed satis est votum implicitum, hoc
 est, inclusum in generali proposito seruandi omnia pre-
 cepta. Ita sumitur ex D. Thom. in 4. d. 17. quest. 1. artic.
 1. quest. 1. Richard. & alijs ibidem. Maiore, & Sor. d. 1.
 Nau. in sum. cap. 1. num. 15. fauet Concil. Tridentin. ses-
 tato. Dico quartum simpliciter rogationi occurrente
 Sacramentum poenitentiae est necessarium ad salutem
 re susceptum, cum datur copia confessarij. Est vero licet
 in voto ad salutem, cum confessarius deest. Hanc propo-
 sitio claret ex tribus praecedentibus, ideo probatur
 non indiget.

CAPVT VII.

De Materia sacramenti poenitentiae. §. 1.

- 1 An hoc sacramentum constet materia & forma.
- 2 Quotuplex est materia sacramenti poenitentiae.
- 3 Materia remota Poenitentiae alia necessaria, alia
 sufficiens.

1 QVASTIO. Constatne hoc sacramentum Poenitentiae
 forma, & materia, sicuti constant alia sacramenta

R E S P. Negat Scot. in 4. d. 14. quest. 4. & d. 16. qu. 1. Maior
 4. 14. quest. 2. & ibidem Gabr. aiuntque essentiam huius sa-
 cramenti constare ex solis verbis sacerdotis. Dicendum
 tamen cum D. Thom. & communi Theolog. in 4. d. 14.
 & 3. p. qu. 84. Alenf. 4. p. qu. 60. hoc sacramentum consta-
 re essentialiter ex materia, & forma, tanquam ex parti-
 bus essentialibus. Probatur ex Conc. Florent. statuente
 omnia sacramenta. Nouæ legis esse quadam arte facta, &
 constare materia, & forma: & Conc. Trident. sessi. 14. vbi
 dicit materiam in hoc sacramento esse partem eiusdem
 sacramenti.

2 **Q V A E S T.** Quotuplex est materia in hoc sacramento?
R E S P. Duplex remota scilicet, & propinqua. Ita distingu-
 unt Theolog. D. Thom. 3. p. qu. 84. art. 2. Summistæ Pœ-
 nitentia sacram. Angel. & Syl. num. 2. Viçt. num. 165. Nau.
 2a. 22. nu. 1. Sot. in 9. d. 14. qu. 1. art. 2. Conc. Trid. sessi. 14. ca.
 4. can. 1. & 3. Catec. Rom. pagi. 295.

3 **Q V A E S T.** Estne adhuc huiusmodi materia remota mul-
 tiplex? **R E S P.** Maxime. Nam alia est necessaria, alia suf-
 ficiens. Ita communiter Theologi.

De materia remota sacramenti

Pœnitentiæ. §. 2.

- 1 Peccatum actuale est materia remota Pœnitentiæ.
- 2 Quale peccatum actuale est materia remota pœ-
 nitentiæ necessaria.
- 3 Quod peccatum est materia sufficiens tantum.
- 4 Cur peccatum veniale, & rite mortale confessum,
 dicitur materia tantum sufficiens huius sacra-
 menti.

1 **Q V A E S T I O** Qua est materia remota sacramenti Pœ-
 nitentiæ? **R E S P.** Est peccatum actuale, commis-
 sum post baptismum. Ita communiter Theologi.
 Hinc fit, vt non sit materia huius sacramenti, nec pecca-
 tum originale, nec peccatum actuale commissum ante
 baptismum; quia per baptismum omnino deletum v-
 trumque est. De actualibus vero peccatis, aliud est ma-
 teria huius sacramenti necessaria, aliud sufficiens.

§. 2 Q V A E S T.

2. QVÆST. Quod peccatum actuale commissum post baptismum est materia remota huius sacramenti necessaria? R. S. P. Omne mortale, nondum ritè confessum. Ita definit Conc. Trid. sessio. 14. dicamque larius, cum me de integritate confessionis interrogaueris. Dicitur verò peccatum materia necessaria, quia tolli non potest, nisi per hoc sacramentum, cum oportune datur copia suscipiendi illud, hoc est, tolli non potest, nisi per confessionem, cum datur oportuna copia illud confitendi.

3. QVÆST. Quod peccatum actuale commissum post baptismum est materia remota huius sacramenti sufficiens? R. S. P. In primis est peccatum veniale. Ita Conc. Trident. sessio. 14. ca. 5. & can. 7. Leo Papa in Bull. contra Lutherum. D. 1. mas. Papa rom. de vinculo anathem. Deinde est peccatum quodlibet iam ritè confessum. Ita Benedict. XI. Extravag. 1. de priuileg. contra quam falso opinatus est quidam Gouilhelm. de Rubion. d. 15. quæst. 2. asserens peccatum iam confessum, non posse iterum confiteri.

4. QVÆST. Cur peccatum veniale & peccatum mortale ritè confessum, dicitur huius sacramenti materia sufficiens? R. S. P. Quia vt deleatur veniale, non est necessarium vt de eo fiat sacramentalis confessio: & tamen de eo atque de peccato mortali ritè iam confessio, potest iterum tanquam ex vera materia, confici sacramentum Pœnitentiæ. Ita communis sensus Catholicorum, & videri colligiturque ex verbis apertis sacri Conc. Trident. citati, & Benedict. XI. Extravag. 1. de priuileg. Docet etiam probat doctissimus Suarius disputat. de essentia sacramenti. sect. 1.

De materia proxima Sacramenti Pœnitentiæ. §. 3.

1. QVÆSTIO. Qua est materia proxima huius sacramenti? R. S. P. Est actus pœnitentis. Hic autem triplex est, nimirum cordis contritio. Oris confessio. Operis satisfactio. Ita Conc. Florent. & Trident. loci citatis. Sunt autem partes huius materiæ essentielles. cordis contritio, & oris confessio, Ita Conc. Trident. sessio. 14. ca. 5. & can. 6. asseruit de oris confessione, cum dixit illam

illam esse de necessitate sacramenti. De cordis contritione ita loquuntur Concil. Colon. Senonens. & Mogont. Cath. Pij V. in doctr. de pœnit. Leo X. contra Luther. artic. 15. in quibus omnibus locis docetur dolorem de peccato esse de essentia huius sacramenti. Ratio est circa oris confessionem. Nam de ratione iudicij, est accusatio, & probatio, iuxta illud Prou. 12. *Qui iudicat, quod nouit iudex iustitia est, sed in hoc sacramentali iudicio, cōfessio oris, est pœnitentis accusatio, testificatio, & probatio iuridica: ipse. n. pœnitēs simul est reus, accusator, & testis, vt docet D. Chrysoptom. libr. 2. de sacerdot. Innoc. 1. epistol. 1. capit. 7. Diu. Ambrosii. epistol. 3. Ergo & cetera. circa contritionem est ratio, quia confessio absque dolore interno, aut est vana quædam commissi sceleris gloriatio, aut simplex quædam narratio, neutra vero est satis ad veram sacramentalem accusationem. Satisfactio, est solum pars integralis huius materiæ proximæ pœnitentiæ. Ratio est, quia absolutione facta supra veram materiam, ante impletam impositam à confessario satisfactionem conficitur verum sacramentum, ergo satisfactio non est de illius essentia. Antecedens est certum, & apud omnes receptum, consequens clarissimè infertur. Necessè tamen est, vt talis satisfactio impleatur, vt ostendam in rogationibus proprijs de hac parte; ergo, &c.*

De contritione, parte prima essentiali
materiæ proximæ sacramenti

Pœnitentiæ. §. 4.

- 1 Quid significat hoc nomen Contritio.
- 2 De peccati odio, & proposito non peccandi amplius.
- 3 Qui dolor cordis appellatur contritio, qui attritio.
- 4 De motu contritionis, & attritionis.
- 5 Quid est contritio.
- 6 An oporteat toties dolere de peccato, quoties illud memoria occurrit.
- 7 An dolor contritionis debeat esse sensitiuus.
- 8 An ad contritionem debeamus pœnitere etiam de ipsa actione peccati.

Medull. Casuum.

K k

9 An

- 9 An oporteat odisse effectum subsequutum commisso peccato.
- 10 An vere contritus, statim gratiam acquirat.
- 11 An iustificatus per contritionem, teneatur peccata de quibus doluit, confiteri.
- 12 Quid est attritio.
- 13 De motivo attritionis.
- 14 An præter duo motiva assignata à Conc. Tridentino nimirum metu gehenna, & foeditatem peccati sint alia etiam supernaturalia motiva.
- 15 An ad consequendum effectum huius sacramenti hoc est gratiam, & absolutionem peccati sufficit, si requiratur contritio, vel sit satis attritio, & ignita ut attritio.
- 16 An ad veritatem, valoremque sacramenti Penitentiae requiratur vera, & supernaturalis attritio.
- 17 In quo conveniat, & in quo differant contritio, & attritio.

QUÆSTIO. Quid significat hoc nomen Cordis contritio.
RESP. Significat cordis dolorem quo quidem anima quasi teritur. Sumitur vero à Theologis in hoc loco pro cordis dolore, per quæ peccatori displicet peccatum à se ipso commissum in Dei optimi maxime contemptum. Quoniam verò dolere possumus de peccato dupliciter, sc. vel quia offendimus Deum, quæ summe dolere debebamus: vel quia commisimus re secundum se turpem, factam, & inhonestam, duplici nomine appellantur Theologi huiusmodi animi dolorem. Priorem appellantur contritionem. Posteriores appellantur attritionem, ut dicam, cum utriusque apposuero definitionem.

2 QUÆST. Estne de ratione doloris huiusmodi aliquid amplius. **R**ESP. MAXIME. Oportet enim ut cum dolemus peccatum, illud detestemur supra omne detestabile: habeamusque firmum animum illud vitandi supra omne vitandum. Ita D. Tho. 3. p. qu. 8. & 86. & 3. cont. gent. c. 158. & li. 4. q. 72. & in 4. d. 17. qu. 2. Alb. Mag. ibid. d. 14. art. 11. D. Bonaventura & Alex.

& Alenf. 4. p. qua. 12. & 16. An vero hoc propositum debeat esse formale, hoc est, debeat fieri alio actu distincto ab actu doloris an satis sit virtuale, hoc est virtualiter inclusum in ipso doloris actu, controuertunt Theologi. Formale, & expressum requirunt Caie. tom. 1. *Opusc. tract. 4. qu. 1. Scot. in 4. d. 15. qu. 1. art. 2. & d. 17. qu. art. 1. & lib. 2. de nat. & grad. ca. 14.* vbi contrarium vocat perniciosum errorem, Cano. *de poen. par. 1. Ruard. ar. 8. cont. Luth. Bellarm. li. 2. de poena. ca. 6. & 7.* Ratio eorum est, quia tam Scripturae Sacrae testimonia, quam sacri Canones, insuper sacrorum Patrum dicta hoc propositum postulant. Postulat etiam Cont. Trid. *sessi 14. ca. 4.* ait contritionem esse detestationem cum proposito. Oppositum tamen docent Maior, & Almain. *in 4. d. 14. quast. 1. Veg. li. 13. in Trident. cap. 21. Medina. de poen. tract. 1. qu. 3. Pet. Scot. lect. 17. de poen. Nauar. in sum. ca. 1. num. 15. Adrian. in 4. qua. 1. de poen.* Harum opinionum dissidium doctissime componit Suarius *disp. de contrit. sect. 7.*

3 QVAEST. *Quem talem dolorem appellarunt Theologi contritionem, quem attritionem. Quod est idem atque querere, in quo differt contritio, ab attritione?* RES P. Nonnulli Theologi posuerunt discrimen in gradibus doloris, vt loquuntur Physici: atque dolorem hunc summe intensum appellant contritionem: remissum vero appellant attritionem. Ita Adrian. *in 4. qu. 2. de poen. tribuitur D. Thomas in 4. d. 17. quast. 2. & Alenf. quastio. 17.* Veruntamen est opinio improbabilis: imponit enim peccatori grauissimum onus: & difficillimam reddit contritionem sine Conciliorum, & Scripturae auctoritate, imo contra illam, vt statim ostendam. Fundamentum vero illorum est falsum: nimirum, quia non potest Deus summe diligi, nisi summa intentione actus diligatur: potest enim summe diligi, & quauis actus intentione diligi, vt *infra dicam, cum Doctiss. Suario. D. Thomas, & Alenfis;* aliud verbis ianuunt, aliud quidem sensu docent, qui ex antecedentibus, & consequentibus facile eruitur. Alij Theologi dicunt, non requiri ad vera contritionem, summam actus intentionem: requiri tamen certum ad intentionem gradum, quem Deus nouit. Ita indicat Scot. *in 4. d. 4. qua. 2.* Est tamen opinio similiter improbabilis, & sine fundamento

ullo asserta. Contra quam æque pugnant argumenta e-
 tra primam sententiam allata. Alij Theologi dicunt re-
 quiri ad veram cōtritionem intentiorem dolorem, qu-
 uis alio, quā habeamus pro alio quouis malo detestabili
 insuper requiri intentiorem amorem, quouis alio, qu-
 quoduis aliud bonū præter Deum diligamus. Ita Pet. So-
 lect. 14. & 15. de pœnitent. innuunt verbis Dur. in 4. d. 17. q. 1.
 4. Rich. art. 1. quæst. 5. art. 3. D. Bonau. art. 2. Fundamentum
 est, quia ad veram contritionem tenemur detestati pec-
 catum supra omne detestabile, & Deum diligere supra
 omne amabile. Hæc sententia, æque est difficilis creditur
 atque duæ præcedentes, vt latè docet, & ostendit Scotus
 in citato loco. Scotus in 4. d. 14. quæst. 2. inter contriti-
 nis, & attritionis actum solius moræ differentiam ag-
 nūit, dixitque ad contritionem veram requiri, vt per
 quam temporis moram duret. Hæc autem mora quæ
 esse debeat, dixit solum Deum nosse. Hanc opinionem
 probabilem putat Almain. in 4. d. 14. & ex parte sequuntur
 Caiet. tom. 1. Opusc. 4. quæst. 1. Veruntamen eorum funda-
 mentum est pene nullum. Illud est. Contritio est dispo-
 sitio ad gratiam: sed dispositio debet antecedere formam
 ergo contritio debet antecedere gratiam. Concessa ma-
 iore, distinguenda est minor, dispositio antecedens, &
 præuia, debet antecedere formam tempore, concessa
 minorem, dispositio vltima debet antecedere tempore
 formam, nego minorem. Contritio vero est vltima dis-
 positio ad gratiam, & ideo non est necesse, vt illam præ-
 cedat tempore: sed est satis, vt præcedat natura. Hæc
 tamē Metaphysicis relinquamus. His præmissis dico
 mum. Discrimen inter contritionem, & attritionem
 est intensio doloris summa, vel aliqua certa, sed satis est
 substantia doloris talis (qui qualis esse debeat mox dicitur)
 in quocunque gradu intensiōnis, vel remissionis habere-
 tur, vt appellatur vera contritio. Ita Gabr. in 4. d. 14. quæ-
 st. 1. art. 2. conclus. 5. Scot. d. 17. quæst. 2. Medin. de pœnitent. tract.
 1. quæstion. 5. Veg. libr. 13. in Trid. cap. 24. Nau. in sum. cap.
 1. numer. 9. D. Leo Papa epistol. 91. ita inquit. Nec memo-
 ricordia Dei mensuras possumus ponere, nec tempora desinere,
 apud quem nullas patitur moras vera conuersio. D. Chrysostom.
 epist. 5. ad Theodorum. Quantulamcunque & quamlibet
 breu-

brevi tempore non despiciat pœnitentiam. Non patitur exiguæ pœnitentiæ amitti mercedem. Fundamentum eorum est, quia scripturæ sacræ conversioni in Deū absolute promittunt remissionem peccati, sine vlla intentionis limitatione. Quem modum loquendi, seu promittendi servat Conc. Tride. *sess. 14.* Cum vero aliqui sancti Patres hanc summam videntur postulare in peccatore intensionem doloris, eam requirunt non ad veniam culpæ consequendam per veram contritionem, & ex consequenti gratiam, & Dei amicitiam, sed ad obtinendam remissionem totius pœnæ, cui vt deleatur, debet proportionari dolor. Ita loquuntur D. Ambros. *lib. ad virg. laps. cap. 8.* & *lib. 2. de pœn. ca. 10.* D. Gregor. 4. *Moral. cap. 17.* D. Cyprian. *lib. de lapsis.* In hoc sensu reprehenduntur tepidi *Apoc. 3.* & postulatur dolor partus *Mich. 4. dole, & satage quasi parturiens.*

Dici etiam potest, sanctos Patres, & scripturas postulare summam intensionem non præcipiendo, sed constituendo. Locum autem Apocalypsis explicat D. Thom. *qu. 3. de malo arti. 13. ad 1.* de eo, qui cum fidem habeat, charitate caret. Exponi potest rursus de eo, qui modo bona, modo mala opera operatur, Dico *secundum.* Actus doloris, vt sit contritio, nulla indiget temporis duratione: sed simul ac elicitur, est, & dicitur vera contritio. Ita D. Tho. 3. *p. qu. 89. art. 2.* & *1. 2. qu. 113. art. 5. & 7.* Gabr. *in 4. d. 14. qu. 1. ar. 2. concl. 5.* Sor. *d. 17. qu. 2. ar. 4.* Medin. *tract. 1. de pœn. qua 5. ad finem.* Vega *lib. 13. in Trid. cap. 23.* Colligitur aperte ex *Ezech. 33. in quacunque hora ingemuerit peccator.* Docent hanc veritatem D. Leo, & D. Chrysostom. quos retuli in proxima conclusione. D. August. *de verb. & fals. pœn. ca. 17.* Cypr. *li. de lapsis circa finem. & epi. 28.* Hiero. *epi. 46. & 48.* Pacian *epist. 3. ad Simpronium.* Cœlestin. *Papa epi. ad Episcopos Gallie cap. 2.* Vera conversio, inquit, mente potius, quam tempore metienda est. Iulius. 1. *refertur. 26. quæst. 5.* Ratio est, quia ille actus, per quem infallibiliter peccator iuxta promissionem diuinam iustificatur, est, & dicitur vera contritio: sed per veram conversionem quamcunque siue longam, inquam, siue breuem peccator iustificatur: ergo talis conversionis actus, dicendus est, vera contritio. Dico *tertium.* Actus contritionis, &

attritionis differunt essentialiter, suntq; specificè distincti. Hæc est contra Auctores opinionum impugnati. Insuper contra Caietanum, qui assignat contritionem & attritionem in eo differri, quod hic dolor acceptus Deo, ut ultima dispositio ad gratiam, & tunc dicitur contritio: ille vero minime, & tunc dicitur attritio. Ratio est quia hi Auctores solum accidentariâ, & extrinsecam differentiam assignant inter contritionem, & attritionem. Cum tamen assignanda sit differentia essentialis. De *quartum*. Actus doloris de peccato commisso, sumit in specificam differentiam ex motiuo, propter quod peccator dolet de peccato commisso, & sic actus specificè distinctus, dicitur contritio, alius vero attritio.

4 QVÆST. *Quod est motiuum, propter quod dolet contritus: quod est propter quod dolet attritus tantum?* Vere contritus dolet, quod offendit Deum, quem summe diligere debebat (appellatur communiter dolet propter Deum summe dilectum.) Attritus vero dolet de peccato, quia propter illud manet obnoxius pœnæ inferni, vel dolet, quia comisit rem secundum se turpem, fœdam, & indecoram. Hæc motiua appellat *Con. Tra.* dolere propter pœnas inferni, vel propter fœditatem peccati. Ita Suar. loco citato.

5 QVÆST. *Quid est contritio?* RESP. Est dolor, quem nobis displicet peccatum à nobis commissum, pra omne odibile, cum proposito vitandi illud supra omne vitabile, quia est culpa contra honestatem Dei commissa, eiusq; dissoluit amicitiam, qui summe diligere debet. Hunc autem dolorem appellant Doctores perfecti. Breuius illam definiuit Toletus *lib. cap. 5. num. 1.* Contritio est præteriti peccati, ut est Dei offensa voluntaria, & per omnia detestabilia detestatio, cum proposito vitandi illud super omnia vitabilia, insuper cum proposito illud confitendi, data copia oportuni Confessarij. Colligitur hæc descriptio ex Concil. Colon. *tit. de pœn. pœnitentia.* inquit, *est displicere id quod antea placuit.* Colligitur etiam ex August. *lib. de ver. & fals. pœn.* quem citat D. Thomas in *Addit. quæ. 4. art. 1.* ait enim dolorem esse comitè contritionis: Requiritur autem ad veram contritionem, ut dolor sit de omnibus peccatis antea commissis. Ita colligitur

ex doctrina Sanctorum Patrum, quorum testimonia referuntur in decretis de pœnit. d. 1. 3. 5. & 6. Item ex Ezech. capit. 18. & 33. Non tamen requiritur, vt de singulis, singulos habeamus dolores, sed est satis ex parte voluntatis vnico actu doloris pœnitere de omnibus simul sumptis. Ita communiter Theologi, quos sequitur Suar. *disp. de contrit. sect. 6.* contra Sylu. & Angel. & Caietan. *verb. contritio* oppositum asserentium. Ratio est, quia nullum datur præceptum talium contritionum, & pœnitentiarum, sed solius contritionis, & pœnitentiæ. Ex parte vero intellectus, requiritur recordatio, & memoria peccatorum, vt à me commissorum. Colligitur hæc veritas expresse ab Ezech. 18. ait enim. *Considerans peccata sua*, id est, a se commissa. Vtrum vero ad contritionem veram requiratur omnium omnino singulorum, non solum in specie, sed in indiuiduo recordatio. controuertunt Theologi. Illum in indiuiduo postulat D. Tho. 3. p. qu. 87. ar. 1. & 1. 2. qu. 113. ar. 1. & in 4. d. 17. qu. 2. ibi Palud. & Durand. Item d. 16. Richard. Bonauent. & Gabr. Sylu. Ang. *verb. Contritio*. Sor. in 4. d. 17. qu. 2. Medin. tract. 1. de pœn. qu. 3. Ruard. artic. 5. contra Luther. Eruitur fundamentum huius sententiæ ex dictis Isai. 38. *Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anima mea.* Eruitur ex dictis Sanctor. Patrum. ex Chrysostom. pluribus locis homil. 9. ad Hebr. homil. 46. ad popul. homil. 4. de Laz. & diu. libr. 1. de compunct. cord. August. de ver. & fals. pœn. capit. 17. Gregor. 4. Moral. capit. 15. & lib. 8. capit. 11. Ambros. in præf. Psalm. 37. Ratio eorum est, quia ad iuste imponendam pœnam, debet iudex in singulari cognoscere culpas: item ad applicanda medicamenta debet chirurgus in singulari cognoscere vulnera; sed peccator in cōuersione, & detestatione peccati est sui ipsius iudex, & medicus, ergo, &c. Oppositam sententiam tenent Maior in 4. d. 27. qu. 3. Cathar. lib. 5. contra Caiet. *rit. de contrit.* Vict. in sum. 4. numero. 116. de pœnit. Ledesm. 2. 4. qu. 1. art. 6. Veg. libro 13. in Trident. cap. 25. Nauar. ca. 1. num. 25. Est expressa opinio D. Thom. qu. 28. de ver. ar. 1. ad 3. & 4. Ratio eorum est, quia talis recogitatio sæpissimè est impossibilis simul, vt experimèto comprobatur in assiduis peccatoribus: & aliunde non datur locus scripturæ, vnde colligatur tanta obligatio. San-

Si vero Patres docent sapius, non quo necessarium est sed quod melius, & perfectius. Hæc secunda sententia est verior, atque iuxta illam, veram habet contritionem qui vnum peccatum memoria occurrens detestatur et motiuo generali, id est, quia est contra bonitatem Dei quem summe diligere debemus, eiusque dissoluit amicitiam. Ratio est, quia illa actualis detestatio vnius peccati in memoria præsentis ex motiuo generali complectente omnia peccata, est virtualis omnium peccatorum detestatio.

6 QVÆST. Oportetne toties dolere de peccato, quoties ipsius memoria occurrit? RESP. Si de illo iam habita est veritas, minime. Ratio est, quia Deus non iudicat, nisi ad idipsum; oportet autem de eo nullam iterum habere complacentiam, nam ipsa complacentia, est culpa lachryalis. Ita Med. tract. 1. de pœn. qua. 6. Adrian. quodl. 5. qua. 1. 2. Sol. in 4. d. 17. art. 6. Caietan. 3. p. qua. 84. art. 9. No. uar. cap. 1. num. 32. Singularis fuit sententia D. Thomæ 4. d. 17. qua. 3. art. Gabr. & Palud. ibid. atque d. 14. Bonæ 16. Alenf. 4. p. qua. 68. Memb. 2. arbitrari enim sunt debere esse recordari, & non dolere de peccatis, atque de illis iterum complacere. Veruntamen infirmo fundamentum nequit firma niti sententia.

7 QVÆST. Dolor contritionis debetne esse sensitivus, an sufficit intellectivus? RESP. sufficit intellectivus. Ratio est, quia dolor de peccatis, est cum auxilio Dei ordinatio nostra potestate: sed dolor sensitivus non est in nostra potestate: nam lachrymas fundere, & alia mœrotis signa habere nequimus sæpe cum volumus.

8 QVÆST. Requiritur ne ad veram contritionem, ut dolamus etiam de actu ipsius peccati, an est satis dolere de eo tantum? RESP. Affirmat absolute Vega loco citato, atque necesse est dolere etiam de actu peccati: distinguit opinio Suarius: nam vel actus est intrinsece malus, vel bonus, vel indifferens. Si est intrinsece malus, etiam est detestandus secundum se; si est intrinsece bonus, sed ex conscientia erronea exercetur ut malus: vel si est indifferens, & ex malitia operantis deducitur ad malum, detestandus est, quo ad modum.

9 QVÆST. Tenetur ne vere contritus detestari effectum bonum

bonum subsecutum ex malo actu peccati: RESP. Minime. Sed potest de illo complacere. Notat Suarius loco citato. Itaque potest aduiter complacere de filio suscepto ex maculato toro. Ideo complacemus de CHRISTI seruatoris redemptione subsecuta ex impia Iudæorum occisione, & sic de aliis effectibus.

10 *QVÆST. Estne vere contritus iam in gratia repositus, antequam accedat ad suscipiendum sacramentum Pœnitentiæ? RESP. Maxime. Ita communis schola certo, & indubitanter asseuerat cum D. Th. 1. p. q. 62. ar. 2. ad 4. & 1. 2. q. 109. art. 6. & q. 113. ar. 2. 3. & 4. & 3. p. 89. ar. 2. Capreol. in 4. d. 1. q. 2. art. 8. ad 1. Henric. & Bonau. in 4. d. 17. art. 1. q. 2. ac Reliquorum nullus negat. Est iam veritas certa ex Conc. Trid. sess. 14. c. 4. Ratio est, quia faciens, quod in se est, Deus non denegat gratiam: sed qui se per veram contritionem conuertit ad Dei amicitiam, facit, quod in se est; ergo illi non denegatur statim gratia.*

11 *QVÆST. Iustificatus per contritionem, indiget ne sacramento pœnitentiæ, hoc est, teneturne eadem peccata, de quibus est contritus in sacramento pœnitentiæ detegere? RESP. Indiget. Ita decernitur in Concilio Constantiensi, & Florêt. & Trid. sess. 4. can. 6. Traditur a Sixto V. Extrau. contra Pœnitentiam de Osna. quam refert Castr. verb. Confessio. Ratio est, quia actus contritionis includit votum confitendi peccata, de quibus conterimur, data oportuna copia confessarij. Ideo reiicienda omnino opinio Hugonis de sanct. Viêt. lib. 2. de sac. p. 14. cap. 1. Alenf. 4. p. 70. memb. 3. art. 1. D. Bonau. in 4. d. 17. p. 2. art. 1. q. 3. Scot. ib. q. 1. Calet. cap. 20. super Ioan. oppositum, sine fundamento asserentium. Hinc fit, vt sacramentum Pœnitentiæ appelletur a Theologis cum D. Hieronym. *epi. 64. secunda tabula post naufragiū, sine qua non remanet salus. Appelletur clavis, sine qua nemo aperit, ab ipso Christo Domino, cū dixit Petro. Tibi dabo claves regni cœl. vt notauit D. Aug. *lib. 50. hom. & refertur c. Agite pœnitentiām de pœn. d. 1.***

12 *QVÆST. Quid est attritio? RESP. Difficillima est in hac questione resolutio. Recte tamen sic potest constitui. Attritio est dolor, per quem nobis displicet peccatum à nobis commissum supra omne odibile, cum proposito vitandi illud supra omne vitabile, propter ali-*

quod motium supernaturale, quod non sit Deus ipse, quatenus est summe bonus, à quo peccatum auerit. Quem dolorem appellant Theologi imperfectum, quia per eum non statim iustificatur attritus, ve iustificatur per contritionis perfectum dolorem. Hec est descriptio, per quam melius declaratur essentia attritionis quam alia descriptione. Circa eam multa sunt adnotanda certa, & indubitanter asserenda. Primum est, hanc contritionem esse dispositionem ad gratiam. Ita Concil. Trident. sess. 14. c. 4. Secundum est, hanc attritionem non posse esse ex aliquo turpi motiuo. Notat Rupertus *lib. 11. de glor. filij hom. & lib. 2. in Ionam.* vbi vocat talem penitentiam exitiosam. Tertium est, hanc attritionem non posse esse ex motiuo temporali, aut humano. Notat Aug. *lib. de ver. & fals. pœn. capit. 2.* vbi talem dolorem vocat inutilem, & sine spe veniæ. *Lib. vero de carnib. & indis rudib.* vocat penitentiam fictam. Neque item ex aliquo motiuo naturali. Oppositam docuit Sor. *in 1. 17. qu. 2. art. 5. & lib. 2. de Nat. & gratia ca. 14. & 15. Caus. Relect. de pœn. quod assertum impugnat Suar. tom. 3. disp. 28. sect. 3. & merito, quia nostra assertio est Concil. Arausicani 2. Milen. & Trident. asserentium attritionem, quæ pars est sacramenti pœnitentiæ esse donum Spiritus sancti. Ita loquuntur D. Tho. 3. p. q. 85. art. 5. Bonavent. *in 4. d. 17. ar. 2. q. 2. Alens. 4. p. q. 17.* aiunt enim attritione christianam esse, ex gratia gratis data, hoc est, ex auxilio diuino supernaturali. Vnde manifeste apparet esse actum supernaturalem, & quidem sit ex auxilio supernaturali.*

13 QVAEST. Quod est hoc motiuum supernaturale attritionis? RESP. Duplex, nimirum, metus gehennæ, & factus peccati. Ita Concil. Tridentin. sess. 14. cap. 4. Quoniam dolet de peccato propter metum gehennæ, vel propter turpitudinem ipsius peccati, vere contritus est. Nam timor pœnæ à Deo infligendæ, præsertim timor æternæ damnationis, & operatio ex hoc timore est actus bonus & opus bonum. Ita de fide certum conc. Trid. sess. 6. can. 8. & probatur 2. 2. quest. 19. à Theologis asseritur ab *Eccl. 26. Domine in angustia requisuimus te.* vbi Septuaginta translalerunt. *Domine propter timorem requisuimus te.* Notat ibi eleganter D. Hieron. Item Proverb. 15. Propter timor

timorem Domini, declinat omnis à malo Defenditur à San-
 ctis Patribus Chrysolom. hom. 1. ad Rom. Aug. serm. 18. de
 verb. Apostol. Gregor. 2. mor. capit. 6. Bernard. ser. 37. in
 Cant. Fremant licet hæretici neoterici, & quamuis ex
 parte negent aliquot catholici Gregor. in 2. d. 26. quæst.
 1. artic. 3. ad 1. princ. Almain. tract. 1. moral. capit. 3. dub. ult.
 Adrian. quodlib. 4. quæst. 2. Dupliciter vero potest timor
 mali euitandi concurrere ad operationem aliquam,
 nimirum, vel vt occasio excitans sopitam cogitatio-
 nem, & torpentem ad operandum, vel vt finis, quem o-
 perans intendit, scilicet, euitatio talis mali. Vtroque i-
 gitur modo metus gehennæ concurrens ad dolorem,
 quo peccatum detestamur, est sanctus, & honestus. De
 priori modo concurrenti indubitanter loquitur Con-
 cil. Trident. sess. 6. cap. 6. iuxta illud: *Initium sapientia timor*
Domini. docuit August. relatus cap. sicut seta de pœn. quæst.
 2. vbi confert timorem setæ sutoris, quæ introducit fi-
 lum, sic timor introducit charitatem: *perfecta autem cha-*
ritas setas mittit timorem, non vt malum, sed vt imperfe-
 ctum De secundo modo concurrenti, loquuntur asse-
 ueranter D. Thom. 3. p. qu. 87. art. 5. Alrithod. lib. 3. sum-
 tract. 1. capit. 1. qu. 1. Alen. 3. p. quæst. 84. m. 1. & 2. Dionys.
 Carthul. in 3. d. 3. q. 3. Sor. Ledesm. & alij moderni. 1. 2. q.
 art. 2. Quod vero etiam vt finis proximus concurrat me-
 tus gehennæ ad attritionem Christianam, dixit Conc.
 Trid. loco citato. Ita illud interpretatur Suar. Ratio eius
 est. Quia causa excitans externe, non specificat actum:
 Conc. vero dixit actum contritionis esse specificè di-
 stinctum à contritione, quia fit propter metum gehennæ:
 nam præpositio, Propter in rigore significat finale
 motuum finalemque causam. Colligo autem ex doctri-
 na tradita, neminè detestari peccatū propter metum ge-
 hennæ, vel propter foeditatē peccati Christiana attritio-
 ne, & dispositione ad gratiā, nisi Dei auxilio supernatu-
 rali adiutū; quia talis detestatio est actus supernaturalis.

¶ QVÆST. Suntne alia motiua supernaturalia, propter
 quæ detestemur peccatum vera, & Christiana attritione?
 RESP. Sunt quidē. Verumtamen ad duo posita, & assigna-
 nata per Conc. Trid. reducuntur. Nā si quis detestetur pec-
 catū ex amore vitæ æternæ (vt quidē detestari sancte po-
 test)

est) amore inquam, concupiscentiæ, non amicitie, vere
arteritur. Hoc tamen motuum reducitur ad metum ge-
hennæ. Ad eundem metum reducitur motuum aliarum
pœnarum propter quas aliquis detestatur peccatum.
Quæ pœnæ quamvis temporales sint, si considerantur
inflictæ à Deo, Deique iram ostendunt, & quodam-
modo inchoant æternum supplicium, mouere possunt sa-
pernaturaliter, & ex auxilio gratiæ. Ita explicat Doctri-
simus Suarius opinionem Vegæ li. 13. in Trid. c. 14.

15 QVAEST. Qui horum duorum dolorum est necessarius ad
consequendam gratiam in hoc sacramento pœnitentiæ, prop-
rius, an imperfectus: Hoc est, estne pars huius materiae con-
tritiõis, an attritiõis: hoc est, requiritur ne ad hoc sacramentum con-
tritiõis, an satis est attritiõis? RESP. hac in re grauissime con-
uertit Doctores. Sũt multi, quia affirmant ad hoc Sacra-
mentum non requiri vel contritiõem, vel attritiõem, sed
esse satis voluntatem confitendi, & abfoluendi post con-
fessionem absque displicentia, vel complacentia pecca-
ti. Ita Sylu. confessio. 1. quæst. 25. & tribuit Scot. in 4. d. 4.
quæst. 4. artic. 3. ait enim Scotus pœnitentem, licet parum
attritus accedit ad hoc sacramentum, iustificari. Hæc o-
pinio est temeraria contra alios Theologos, & Doctores.
Videtur aperte damnata in Concil. Trident. sess. 6. cap.
7. & 14. quia requirit ad remissionem peccati, etiam in
Sacramento proprium dolorem pœnitentis. Sess. vero 14.
capit. 4. ait Ecclesiam nunquam docuisse, vel sensisse Sa-
cramentum pœnitentiæ conferre gratiam, sine proprio
motu pœnitentis. Alii dicunt sufficere ad hoc Sacramen-
tum displicentiam, quam habet peccator ex eo, quod non
habet dolorem de peccatis commissis. Ita indicat Palud.
d. 17. quæst. 1. artic. 5. Nau. in sum. cap. 1. nu. 21. & c. 10. nu. 4.
Est etiam opinio falsa. Ratio est, quia illa displicentia
est quædam velleitas, quæ quidem nunquam sufficit ad
mutandam voluntatem. Scotus vero libr. 2. de nat. & grat.
cap. 15. & 17. 4. d. 18. quæst. 3. art. 2. affirmat, sufficere attritiõ-
nem naturalem existimatam à peccatore attritiõnem
supernaturalem. Cano. de pœn. p. 5. & Veg. libr. 13. in Tri-
dent. ca. 3. 4. aiunt sufficere bonam existimationem pœni-
tentis, qua credit se esse vere contritum, licet in re nec
contritus sit, nec attritus. Ratio eorum est, quia tunc satis
101.

colitur obex ad gratiam, & iustificationem. Alij Theologi asserunt partem materiæ proximæ Sacramenti Pœnitentiæ essentialem, esse solam veram contritionem, hoc est dolorem perfectum, quem contritionem appellamus. Ita Magist. sent. in 4. d. 6. & 18. Alef. Alenf. 4. p. quæst. 80. alias 21. ment. 1. D. Bonau. in 4. d. 13. art. 2. quæst. 1. Gabr. q. 2. & d. 14. quæst. 2. Maior ibidem. q. 2. & d. 18. quæst. 1. Adrian. quodlib. 5. q. 3. & clarius q. 1. de confess. Petrus Soto de pœn. lect. 7. & de confess. lect. 4. Ratio eorum est, quia contritio in lege Naturæ, ex lege ipsius Naturæ, erat medium necessarium ad salutem: sed lex gratiæ nõ destruit Naturam; ergo nec medium ab ipsa necessario ordinatum. Maior est certa ex testimonijs Scripturæ sacræ postulantibus in peccatore dolorem ad obtinendam veniam peccati. *Nisi pœnitentiam egeritis, omnes simul peribitis.* Illa vero testimonia postulabant ante legem gratiæ contritionem: nam attritio nunquam fuit per se satis ad remissionem peccati. Minor est Theologorum proloquium, igitur conclusio est necessaria. Alii dicunt ad hoc sacramentum satis esse attritionem in re, existimantam vero contritionem. Ita Vict. de potest. Eccles. q. 2. Sor. lib. 3. de Nat. & Grat. cap. 15. & in 4. d. 18. q. 3. art. 2. in fine. Ledesm. 2. 4. q. 20. artic. 1. Veg. lib. 13. in Trident. cap. 34. Cordub. qu. lib. 1. qu. opin. 3. Nauar. 6. i. num. 38. citantur etiã pro hac opinione. Bonau. Durand. & Richard. in d. 17. sed falso, nihil enim hac de re aiunt, vel negant. Ratio eorum est, quia peccator tenetur quantum in se est facere, ut accedat contritus: ergo saltem debet putare se esse contritum, ut digne accedat.

Dico primum. Non est necessaria vera, & realis contritio, ut materia proxima huius sacramenti pœnitentiæ, sed satis est vera, & realis attritio. Ita aperte decernere videtur Concil. Trident. sess. 14. c. 4. vbi appellat attritionem, contritionem imperfectam, atque talem contritionem imperfectam esse donum Spiritus Sancti, disponenteque hominem ad impetrandum gratiam in hoc sacramento. Ratio sã priori est, quia si contritio esset in re necessaria ad hoc sacramentum, cum contritus sit in gratia, semper accederet ad hoc sacramentum, in gratia: hoc autem repugnat institutioni huius sacramenti

menti

menti: fuit enim institutum à Christo Domino ad dandum gratiam amissam per peccatum commissum: aliter qui institueretur ad effectum, quem supponeret semper factum: essetque inutilis, & vana institutio. Quod quidem nullatenus cogitandum, ne dicam asserendum.

Dico *secundam*. Vt attritio sit pars materiae huius sacramenti, per quod iustificetur peccator, non est opus, ut existimetur contritio, sed sufficit cognita attritio. D. Thom. 3. p. q. 80. art. 3. & 4. ad 2. & in 4. sem. d. 17. q. 22. & 24. & Opusc. 22. cap. Sumitur ex Scot. d. 14. q. 4. Palud & Capreol. d. 17. Anton. 3. p. tit. 14. cap. 19. §. 5. Confessio 1. qu. 2. Ruard. artic. 5. contra Luth. Can. de pen. p. 5. Eruitur hæc veritas ex doctrina dict. Concil. Trident. absolute asserentis attritionem esse sufficientem materiam huius sacramenti, & dispositionem ad gratiam consequendam. Si vero opus esset, ut existimaretur vera contritio, Concilium declararet talem conditionem. Ita illud interpretatur Suar. *disp. de attritione sect. 1.*

Dico *tertium*. Attritio necessaria ad hoc sacramentum poenitentiae, debet esse actus supernaturalis. Hoc aperit colligitur ex doctrina generali Conciliorum, præcipue Arausiaci, & Mileuitani definitum dispositionem ad gratiam debere esse supernaturalem. Concilium vero Tridentinum *sess. 6. cap. 7.* addit etiam dispositionem ad gratiam cum sacramento. Specialius vero loquens de attritionis dispositione ad gratiam in sacramento poenitentiae, definit esse donum Spiritus Sancti. Ita decretum *sess. 14. c. 4.*

Dico *quartum*. Dolor, ac detestatio peccati, qui contra non est attritio, sed solum existimatur vincibiliter vel etiam invincibiliter attritio, non est sufficiens materia ad hoc sacramentum. Ita Doctbr. Suar. *lecto præparato. Probatur efficaciter, quia attritio est medium necessarium cum sacramento; error vero existimationis non facit illum dolorem veram attritionem, ergo &c.* Atque per hæc soluta manent aliarum opinionum fundamenta.

16 QVAEST. Dixisti de necessitate attritionis ad gratiam consequendam in hoc Sacramento poenitentiae: sed quia

adhuc Doctores controuertunt, an requiratur huiusmodi attritio supernaturalis, ad valorem solummodo Sacramenti. Profert in medium aliorum opiniones, & quid pro certo asserendum in hac dubitatione? R. S. P. Satisfaciam pro virili. Aliqui dicunt sufficere voluntatem confitendi, & affluendi absolutionem. Ita Gab. in 4. d. 14. q. 2. ar. 1. Durand. d. 16. qu. 1. & d. 17. q. 13. Palud. qu. 8. Maior. d. 1. qu. 2. Alij dicunt sufficere displicentiam quemcunque cum uelleitate non peccandi. Ita Caiet. tom. 1. Opusc. tract. 5. q. 5. & in sum. verb. confessio. cond. 12. Vict. Can. Ledesmi Palud. & Syl. citati. Alij dicunt sufficere quemcunque dolorem, & detestationem naturalem ex motiui humano. Ita Sor. d. 18. q. 3. ar. 3. Nau. in cap. Fratres de pecc. d. 5. nu. 35. Alij dicunt sufficere quemcunque dolorem, dummodo talis dolor existimetur vera attritio, quamuis ex ignorantia vincibili. Alij tamen requirunt ad hanc existimationem ignorantiam inuincibilem. Fundamenta, & rationes horum Auctorum ferme sunt eadem. Nimirum, quia si bene se accusat peccator.

Nihilominus dico *primum*. Eadem attritio requiritur ad perficiendam substantiam sacramenti, quæ requiritur ad in eo consequendam illius effectum, hoc est gratiam. Ita Gab. in 4. d. 17. qu. 1. articul. 3. dub. 2. Maior. quæst. 3. & 9. Adrian. quæst. 5. de confess. dub. 4. ad 5. Medin. q. 2. de confess. fict. iteran. Vaga. libr. 13. in Trid. c. 26. 34. 35. Probatur efficaciter per Conc. Trident. sess. 14. c. 3. contritionem esse partem huius Sacramenti, nihil distinguens inter contritionem ad effectum Sacramenti sufficientem, atque ad substantiam Sacramenti conficientem. Dico *secundum*. Dolor est de essentia materię huius sacramenti penitentię. Ita D. Th. 3. p. q. 84. art. 1. ad 1. & q. 86. art. 6. p. & q. 90. ar. 2. & 3. & in 4. d. 14. q. 1. art. 1. D. Anton. 3. p. tit. 14. c. 19. §. 5. plures referunt lib. 9. in Trid. ca. 5. & Cordub. lib. 9. q. 2. opin. 3. Dico *terium*. Dolor necessarius ad hoc sacramentum debet habere displicentiam de peccatis commissis, & propositum nunquam alia committendi. Ita Conc. Trid. sess. citata. Dico *quartum*. Dolor necessarius ad substantiam sacramenti, debet esse supernaturalis. Ita Conc. Trid. loco citato. Unde manifeste infertur falsam esse opinionem supra positam, de

de quouis dolore existimato attritione, ex ignorantia
sive vincibili, sive invincibili:

17 *QVÆST. Dic igitur uno verbo in quo conveniant, in quo
discrepent contritio & attritio: RES P. Vterque actus est su-
pernaturalis, factus cum auxilio supernaturali, cadens
supra omnia peccata commissa, & nondum rite confessi
cum dolore præteritorum, & proposito firmo cavendi
in futurum. Specificantur vero ex motibus: nam con-
tritio dolet de peccatis, quia sunt Dei offensa, quem sum-
me diligere debemus: attritio vero dolet propter me-
ritum gehennæ; vel ob fœditatem peccati. Differunt in
effectu: nam contritus ante sacramenti Pœnitentiæ sus-
ceptionem, reponitur in gratia per votum suscipiendi
sacramentum data oportunitate & ideo per contriti-
onem remittitur tota culpa. Attritus vero ante sacra-
menti Pœnitentiæ susceptionem manet adhuc in peccato
neque illius absolutionem accipit, nisi per ipsum sacra-
mentum, recipiendo gratiam sacramenti. Ideo Doctores
dicunt attritum recipiendo hoc sacramentum ex atto-
to, fieri contritum, hoc est, recipere gratiam, & absolu-
tionem peccati, quam recipit vere contritus. In effectum
vero remissionis pœnæ, æquales sunt contritio, & attritio:
per utramque enim semper remittitur pars pœnæ: nec
tamen semper tota. Ita definiuit Conc. Trid. sess. 6. c. 13.
& can. 30. & sess. 14. cap. 2. & 8. can. 12. 13. & 14. Dixi autem
semper remitti totam pœnam, quia tanta esse potest con-
tritio, & attritio, ut tota pœna per eam remittatur, cum
ipsius doloris habitus. Ita D. Thom. 3. p. q. 68. art. 4. & lab. 4.
son gent. c. 72. cum communi Theologorum.*

De confessione ori. parte secunda essentiali
materiæ proxime sacramenti
Pœnitentiæ. §. 6.

- 1 *Quid est confessio sacramentalis.*
- 2 *Quæ integritas confessionis necessaria est.*
- 3 *An numerica distinctio peccatorum in peccatio-
nis, sit de integritate confessionis.*

4 *Quæ*

- 4 Quo pacto aperienda sit in confessione numerica distinctio peccatorum.
- 5 De circumstantijs aperiendis in confessione.
- 6 Vnde colligenda sit circumstantia notabiliter aggrauans.
- 7 Quot sunt circumstantia peccati.
- 8 An peccata iam semel confessa, sint aliquando de integritate alterius confessionis.
- 9 Quando est confessio nulla.
- 10 Quomodo prior inualida confessio, est iterum facienda.
- 11 An confessio, in qua prius à peccatis, quam ab excommunicatione excommunicatus fuit absolutus, sit inualida.
- 12 An confessio fuit inualida in qua ex culpabili moraliter negligentia peccatis fuit per obliuionem omissum.
- 13 An ratione pœnitentiæ è memoria defluentis, teneatur pœnitens præteritam confessionem repetere.
- 14 An teneamur confiteri peccata venialia.
- 15 Quo pacto dicenda sint in confessione peccata dubia.
- 16 Quæ confessio non integra, est sufficiens.
- 17 Ob quas causas fieri potest confessio dimidia.
- 18 An sit valida confessio per nutus, cum aliter fieri nequit.
- 19 An sufficiat dare materiam confessionis in absentia confessoris.
- 20 An liceat dimidiare confessionem ratione nocuementi proprij vel alieni inde prouenturi.
- 21 An liceat omittere omnino confessionem ratione
Medull. Casuum. l. l. nocu-

- documenti proprii, vel alieni ex ea pronuntiari.
- 22 Quod peccatum est addere, vel demere de numero peccatorum, negando factum, affirmando namquam commissum peccatum.
- 23 An sit adhibenda diligentia in examinanda conscientia & qua adhibenda est.
- 24 Quid dicendum sit de confessione reservatorum parte poenitentis.
- 25 Qua peccata reservari solent, & possunt.
- 26 Qua peccata reservantur in Dioecesi Paderbornensi.
- 27 Quas condiciones habitura est sacramentalis confessio.
- 28 De conditione Secreta.
- 29 An poenitens possit, & teneatur confiteri per scriptum, cum aliter confiteri nequit.
- 30 An valida sit materia in scripto relicta, vel in testimonio, absente confessario ad hoc sacramentum, accedente confessario.
- 31 An fieri possit confessio per interpretem, & cum aliter fieri nequit.
- 32 An propter solam integritatem confessionis teneatur poenitens detegere personam compunctam.
- 33 An propter integritatem confessionis teneatur poenitens detegere personam, & peccatum tertie personae, de qua detraxit.
- 34 An propter integritatem confessionis teneatur poenitens scribere peccata, ne desluant à memoria.

2 QVAESTIO. *Quid est confessio sacramentalis?* RESP. Est integra peccatorum cum suis circumstantiis ab ipso met peccatore ultro suscepta. Ita colligitur ex Doctoribus, qui agunt de hac accusatione sacramentali. Magist. in 4. d. 17. Hug. Vict. tom. 2. de sacrament. p. 14. Alex. Alenf. 4. p. 9. 76. alias 1. Altrifiodorēsi lib. 1. sum. tract. 6. Iuris peritis cap. Omnis vltimusque de poen. & remiss. & in Decreto. de dist. poen. ibi. Nau. d. 5. 6. 7. Summist. verb. confessio. Waldens. lib. 1. tom. 1. Ruard. cont. Luth. art. 5. Vega. lib. 13. in Trid. Bellarm. lib. 3. de poen.

2 QVAEST. *Quae integritas confessionis necessaria est?* RESP. De necessitate, & valore sacramenti poenitentiae est, ut poenitens omnia peccata mortalia, nondum confessa eidem sacerdoti in eadem confessione, seu in ordine ad eandem absolutionem confiteatur, quantum moraliter meminisse potest, ita ut nisi urgeat necessitas, nullum occultet voluntarie. Ita definiunt Concil. Cautloense cap. 32. Lateran. cap. omnis vtriusque sexus. Florent. in decreto. Eugenij, quatenus praecipiunt omnia peccata eidem confiteri. Clarius id decreuit Conc. Trident. dicens. *Qui retinet scienter aliquid, nihil diuina bonitati per sacerdotem remittendum proponit.* Haec fuit semper totius Ecclesiae traditio, hic usus constat ex Clem. prim. epist. prim. ex Leon. epist. 78. alias 80. Cyprian. lib. de lapsis. vbi Pamel. sess. 11. Titul. lib. de poenit. cap. 10. Paciano. in parentesi. de poen. Clarius ita docuit August. libr. de vera, & fals. poen. cap. 15. Diuidere, inquit confessionem, ni aliud est, quam venia carere. Plura referunt Burcar. lib. 19. Decret. capit. 34. & Canisius in Catechis. Ratio huius conclusionis traditur a D. Thom. in quarto dist. 17. quaestione. tertia articulo. quarto. Quia vnum peccatum morale remitti non potest sine alio: in hoc vero sacramento non remittitur nisi peccatum confessum, & accusatum: ergo si omnia simul remittenda sunt, omnia simul sunt confitenda, & accusanda. Dico secundum: De necessitate huius integritatis est, ut omnes peccatorum species morales explicentur distincte in confessione. Hic est antiquissimus Ecclesiae vniuersalis usus. Ita sexta Synodus in can. 102. Titulano Conc. Florent. & Later. trident. sess. 14. cap. 5. & canon. 7. Ratio a Conc.

Tradita est, quia ad iustitiam seruandam in hoc iudicio
& ad curationem satisfactionemque proportionate ad
hibendam oportet, vt confessor cognoscat species crimi-
num. Neque in hac Ecclesie vniuersalis confes-
sione admittenda est opinio Caiet. *tom. 1. Opusc. tract. de
confess.* asserentis tunc solummodo hoc esse necessarium
quando distinctio specifica est clara, & nota omnino
insuper est tanta, vt multum variet iudicium confessum.
Quæ doctrina displicet Cano. *relict. de pœn. p. 6. & Nauar.
cap. consideret. num. 8. 19. de pœn.* Est enim opinio
singularis, quæ rem magni ponderis, & ad salutem neces-
sariam relinquit arbitrio pœnitentium, facitque diffi-
cultatem, quam non fecerunt Concilia. Hinc tam
aperte colligitur circumstantias mutantem speciem pec-
cati, esse de necessitate huius integritatis. Ita docent
Conc. Trident. loco citato. Ratio est, quia illæ circumstan-
tiæ constituunt multas species peccatorum. Dico
tamen. De necessitate huius integritatis est numerum pec-
catorum singularium distincte explicare. Ita supponit
antiqui Theologi, docuit D. Thom. *Opusc. 12. q. 6. de
verb. & fals. pœn. ca. 14.* Videtur decernere *Conc. Trid.*
dicit. *Sigillatim dicenda esse peccata.* Vnde colligitur modum
Theologi nunc rem esse certam, contra Syluest. *confessio-
num. prim. & Archidiaconum* atque Angel. *confessio-
num. 20.* oppositum asserentes. Difficile vero est
nare, vnde colligenda sit distinctio numerica pec-
catorum, vt explicetur in confessione. Dico tamen colligi-
da ex temporis interruptione. Ita Cano. *de pœn. Cas.
tom. 1. Opuscul. tract. ultim. respons. 15. & 2. 2. q. 66. n.
3. ad 3. Ledesm. 2. 4. q. 9. Nauar. cap. Consideret. n. 1.*
Itaque idem peccatum censetur, quatenus continuatur
absque temporis interruptione. Exempli gratia, cogi-
tavi, de homicidio perpetrando per horam, vnde
peccatum. statui mecum hominem occidere, post
hanc voluntatis determinationem anno integro
reuocavi hanc voluntatem censetur idem peccatum. Di-
ficilius tamen est assignare, quamnam temporis inter-
ruptio satis sit ad diuersificanda peccata. Veruntamen
missis metaphysicis considerationibus in excogitatione
inueniendaque numerica peccatorum distinctio

(quia nostri instituti non sunt) loquendo moraliter in ordine ad confessionem, necessaria est ad multiplicationem peccatorum interruptio moralis. Hæc interruptio moralis tripliciter fit. In primis, cum quis voluntaria deliberatione cessat ab actu peccandi, & postea noua deliberatione, voluntarie peccat in eodem peccato: siue tempus, quo cessauit, longum sit, siue breue. Deinde, cum quis ab actu peccandi, seu à voluntate peccandi cessat absque vlla deliberatione cessandi, sed naturali quadam lassitudine potentia, interposito autem longo tempore ad eundem actum peccati, redijt. Hoc autem longum tempus censeretur hora. Tertio modo colligitur hæc numerica distinctio peccatorum ex consummatione totali vnius actus: sunt enim in actibus humanis nonnulli, qui habent certum terminum, in quo consummantur. v. g. vna copula maris, & femina, vna occisio. Hæc autem actus consummatio ita distinguit peccatum, vt licet immediate post aliud subsequatur, duo sint, non vnum peccatum. Ita Suar. *disput. de integrit. confess. sect. 3.* Ratio eius est, quia præceptum confessionis solum obligat ad aperiendum numerum peccatorum, qui moraliter sciri potest, eamque postulat integritatem, qua satis iudicium confessarij verum sit erga peccatoris conscientiam, sed hæc supra dicta integritas, satis est ad firmandum iudicium confessarij, ille insuper tantum numerus moraliter sciri potest; ergo, &c.

3 QVÆST. *Estne hæc numerica distinctio necessario aperienda in peccatis omissionis?* RESP. Negauit Nau. cum Gabr. in 4 d. 15. q. 2. ar. 2. Affirmandum tamen est, dicendumque in peccatis omissionis, quæ (vt aiunt Theologi) actum habent successiuum, diuturnamque durationem, non satis esse dicere in confessione, ego nõ restitui, quod debebam, deinuique alienum vno anno: sed debeo dicere; & teneor. Ego deinui alienum vno anno, & toties proposui illud non restituere. nam poteram restituere. & nolui. Ratio est, quia hæc peccata sunt moraliter multa. Voluntatis autem multiplicatio colligi potest ex vsu rei alienæ, nam quoties illa vsus sum, & cum possem illam, non restitui, toties volui moraliter illam non restituere.

4 QVAEST. Quo pacto aperienda est haec numerata dicitur in confessione? RESP. Dico primum Quando peccatum constat de certo numero peccatorum, ille certus numerus dicendus est, nec maior, nec minor. Dicendum autem rem vnico verbo: decies verbi gratia vel vigesies, cum do indiuidua peccata sunt eiusdem speciei. Exemplaria, septies commisi adulterium. Ita Caietan. *tom. 1. p. 1. tract. 3. q. 6. Nau. in sum. cap. 6. nu. 14.* Narratio historica singulorum peccatorum est confessoribus lesta, & aliquando tam confessori, quam poenitentia. Ita aduertunt citati Doctores, in super vterque sermo & Cano locis citatis Dico secundo. Quando facta non diligenter in examinanda conscientia occurrit numerus tantummodo dubius, sub dubio aperiendus est poenitentia. Si vero post confessionem veniant memoriae alia, singularim distincta peccata ab aliquo circumstantia non declarata in praeterita confessione iam inclusa fuere in illo numero incerto, ac poenitentia tenetur poenitens ea singularim, & speciatim declarare. Hoc tamen non intelligo, quando illa occurrence peccata, occurrunt in magno numero: tunc enim lenius aperienda, quia non censentur inclusa in illo paruo. Inuenit Doctor Suarius loco citato. Dico tertium. Quando occurrit numerus certus, nec dubius peccatorum declarandum est in confessione tempus, quo quis poenituit in peccato. Item declaranda frequentia actuum. Ita citati omnes Doctores.

5 QVAEST. Quae circumstantiae aperienda sunt in confessione? RESP. Quadrupliciter considerari possunt circumstantiae peccati. In primis. Sunt circumstantiae mutantis speciem peccati, hoc est, nouam alterius speciei peccati malitiam inducentes. *verb. grat.* circumstantia adhibita addita fornicationi, quae facit, vt praeter peccatum fornicationis noua malitia adulterij inueniatur in eodem actu libidinis. Deinde aliae sunt circumstantiae quae intra eandem speciem notabiliter augent peccati malitiam. Tertio sunt aliae, quae notabiliter minuunt malitiam. Dico igitur primum. De necessitate integritatis confessionis est, circumstantias mutantis speciem

stincte aperire. Hic est sensus vniuersalis Ecclesiæ. Ita definitur in 6. Synod. & Conc. Trident. *ses. 14. c. 5. can. 7.* Hæ autem circumstantiæ aperiendæ sunt non solum circa actum externum, sed circa actum etiam infernum. Ita adnotauit D. Anton. 3. *p. tit. 5. cap. 1. §. 6.* Nau. in sum. *c. 6. nu. 4.* Ledesm. 2. 4. *qu. 8. art. 2.* Satis vero est has circumstantias peccati declarare, vt peccata distincta, si moraliter satis explicari possint. Ita Doctissimus Suarius loco citato. Dico *secundum.* Circa notabiliter aggrauantes circumstantias fuit opinio negans. Ita D. Thom. in 4. *d. 16. quest. 3. art. 2. quest. 15.* Alb. Mag. ib. *art. 24.* Palud. *quest. 3. articul. 3.* Durand. *quest. 4.* Bonau. *d. 17. q. vlt.* Almain. *q. 1. art. 2.* Carthul. *q. 2.* Adrian. *q. 4. de cōfess. ar. 2.* Medin. *ib. q. de circumst. Anton. 3. p. tit. 14. c. 13. 19. §. 7.* Nau. in sum. *c. 6. §. c. Consideret num. 6.* Couar. *Epitom. 4. Decret. 1. p. ca. 1. nu. 14.* Turrecr. *c. 1. in principio de pœn. dist. 6.* Angel. Armil. & alij summistæ. *verbo confessio, & verb. circumstantia.* Prima huius opinionis ratio sumitur ex Concil. Trident. *sess. 14. cap. 5.* Nam decernit, esse de necessitate confessionis, confiteri circumstantias speciem mutantem nihil vero dicit de circumstantijs aggrauantibus. Probabilior tamen est opposita sententia. Ita Altifiodorensis *lib. 4. sum. tract. 6. cap. 3. quest. 3.* Alenf. 3. *p. q. 77. memb. 3. art. 2. §. 1.* Marsil. in 4. *q. 12. art. 1.* Maior. in 4. *d. 17. q. 4.* Richard. *art. 2. quest. 8.* Caiet. 1. 2. *qua. 7. & in sum. verb. confessio. condit. 15.* Vict. in sum. *nu. 13. de pœn.* Cano Ledesm. vterque Sor. *locus citatis.* Sumitur ratio huius opinionis ex vsu conscientiarum timoratarum; quem quidem approbat 6. Syn. *can. 102.* in Trullo. Concil. Bormaciense. *c. 25. c. Consideret. de pœn. dist. 5.* Auct. *de vera & fals. pœn. cap. 14. & lib. de visit. infirm. cap. 1.* Secunda ratio sumitur ex pœnitentijs per sacros canones appositis grauioribus intra eandem speciem, quas videre est apud Gratianum *can. 2. & 22.* Anton. Aug. *tit. 3. cap. 3.* quæ pœnitentiæ imponi iubebantur à confessarijs, etiam in foro interiori, vt videre est apud Bureardum *lib. 19. Decreti. cap. 5.* Tertio denique, quia si hæ circumstantiæ taceantur, an format cōfessarius plenum iudicium peccati, quo possit, vt æquus iudex imponere satisfactionem, & vt sapiens medicus adhibere remedia curationis. Cōc. vero Trid. quæ-

uis circa has circumstantias nihil definiuit, nihil tamen negauit, sed adhuc eas opinioni reliquit. Dico tertium. Circumstantiæ notabiliter minuentes peccatum in eandem speciem, non sunt de necessitate confessionis. Ita D. Bonau. citatus. Nau. in sum. ca. 6. nu. 6. Doct. S. & alij contra Sotum, Canum, & alios. Ratio eius est, quia in circumstantijs minuentibus, non variatur iudicium confessarij, sicut variatur in circumstantijs notabiliter aggrauantibus. Dico quartum. Circumstantiæ, quæ mutant speciem, neque intra eam peccatum augent, neque minuunt, non sunt de necessitate confessionis. Hæc est certa, vt non indigeat probatione.

6 QVÆST. Vnde colligenda est circumstantia notabiliter aggrauans? RESP. In hac re non potest certa regulatio dari. Ideo totum negotium relinquatur prudenti confessorio, conscientiaque exulcerationi existimantis necessitate ordinarij modum peccandi. Ita Doctor S. riuus.

7 QVÆST. Quot sunt circumstantiæ? RESP. Septem quæ Doctores vnico versu comprehenderunt.

Quis, Quid, Vbi, Quibus auxilijs, Cur, Quomodo, Quando.

Quis, id est, quæ persona. *Quid*, id est, quod crimen magnum, vel paruum circa quantitatem. *Vbi*, hoc est, quo loco. *Quibus auxilijs*, id est, quibus instrumentis, quibus locis, seu auxiliarijs. *Cur*, id est, propter quem neminem. *Quomodo*, hoc est, quæ ex passione, quo affectu, intentione, quæ ignorantia, & scientia. *Quando*, id est, quo tempore. Circa circumstantiam, *Quis*, nota da est qualitas personæ, nimirum, an soluta, an uota, an publica, an subdita, an ex officio, solæ caritate obligata: hæc enim circumstantia sæpius mutat speciem peccati. Circa circumstantiam, *Quid*, nota da est quantitas, & qualitas peccati. Circa circumstantiam, *Vbi*, dicendum est, an locus fuerit sacer, tunc est peccatum furtum in eo factum: vel humana copula habita, tunc est peccatum humani seminis voluntaria effusio, habet malitiam sacrilegij. Circa circumstantiam, *Quibus auxilijs*, dicendum est, an fuerit lege prohibendum.

vel nocumentum intulerit grauius ordinario. De con-
causa, seu complice dicendum, an alium induxerit ad
peccandum, quia tunc nouam habet malitiam scandali,
& hoc debent confessarij semper habere præ oculis. Cir-
ca circumstantiam, *Cyr*, norandus est finis, propter quē
eligitur medium. Et hæc circumstantia sæpius mutat
speciem peccati, quia sæpius medium, quod eligitur
propter illum finem, non est medium à natura ipsa ordi-
natum ad talem finem. *Verbi gratia*, eligitur machia ad
furtum. Si enim media, licet secundum se mala sint ab
ipsa natura ordinata ad talem finem, ille finis consequatur,
satis est explicare finem. *Verbi gratia*, vsus est quis
tactibus impudicis ad libidinis actum, adepto actu satis
est illum explicare, nec est opus tactus impudicos confiteri.
Circa circumstantiam, *Quomodo*, explicanda est di-
uinitas propositi committendi peccatum: & frequens
de eo cogitatio: insuper patrati criminis rati habitio, seu
complacentia: per hæc enim omnia colligitur mentis
intentio, Si vero quis peccauit ex consuetudine, hoc
est, post iam multa commissa peccata eiusdem spe-
ciei, & confessa, eam consuetudinem dicturus est
confessario, quia ex ea colliget confessarius morale peri-
culum perseuerandi in eo, & applicabit efficaciora reme-
dia. Circa circumstantiam, *Quando* dicendum est, an lege
prohibitum sit, vt tale opus fiat tali tempore. An vero
omne peccatum ex eo quod fiat in die festo grauius red-
datur, affirmarunt Alenf. D. Bonauer. & alij, quos refert
Cordub. lib. 1. *quæst.* 6. Oppositum tamen est verum. Ita
Sor. lib. 2. *de iust. quæst.* 4. *art.* 4. Couar. *cap. Alma* p. 1. §. .
num. 3. Nauar. *cap. Confidret. nu.* 12. & in *sum cap.* 6. num.
9. traditurque 2. 2. *quæst.* 122. Ratio eorum est, quia licet
finis diei festi, sit diuinus cultus: & qui peccat hunc di-
uinum cultum violet, cum tamen finis præcepti de san-
ctificando festo, non cadat sub præceptum, nullum qui
peccat in die festo, frangit præceptum, ac proinde non
tenetur illam circumstantiam in confessione aperire.

8 QVAEST. *Estne opus ad integritatem confessionis dicere
peccata iam semel confessa?* R. S. P. Dico primum. Cum con-
fessio fuit inualida, requiritur ad integritatem subsequē-
tis confessionis, peccata iam confessa iterum confiteri.

Hæc propositio adeo certa est, vt licet ex malitia confessarij intentionem non habentis absoluendi, inualida sit confessio, tenetur peccata iterum clauibus Ecclesie subijcere. Dico secundum. Cum valida fuit confessio peccata semel confessa, non sunt amplius ex necessitate confitenda. Ita Benedict. XI. *Extravag. Inter cunctas de privileg.* Ioan. XXII. *Extravag. Vas electionis de hæretic.*

9. *QVAEST. Quando est confessio nulla?* RES P. Quando defuit dolor necessarius, cum proposito cauendi in posterum: vel integritas confessionis: vel intentio absoluendi: vel formæ prolatio: vel prolatio verborum eo modo vt sensum formæ mutaret: vel iurisdictio ad absolendum. Non est autem inualida confessio facta sacerdoti habenti iurisditionem, ita tamen indocto, vt nesciat adicere inter mortale aut veniale peccatum, inter reueruatum, aut non reueruatum (quanquam nonnulli Theologi id dixerint, vt refert Gabr. in 4. d. 17. qu. 1. art. 3. ab 2. Anton. 3. p. tit. 14. cap. 19. Sylu. confessio. 1. quæst. 6. Victor sum. num. 168.) si pœnitens bona fide apud illum confiteatur. Dixi bona fide, quia si mala fide id faciat, hoc est, sciens, & prudens eligit talem ineptum confessarium, & remedia pœnitenti adhibenda, inualida erit confessio in indispositione pœnitentis. Ita ex Caiet. Pet. Sor. *lib. 4. de confess.* cum alijs, quos refert Cord. in *summ. vulgari. quæst. 6.* & sequitur Doctor Suarius.

10. *QVAEST. Quo modo facienda est iterum inualida confessio?* RES P. Dico Primum. Si fit alteri confessario, distinctè omnia sunt repetenda. Dico secundum. Si fiat eadem confessario, & ille meminerit peccatorum omnium, non verbo potest fieri accusatio, sicuti fieri potest, cum confessor omnia nouit extra confessionem. Si vero confessarius peccatorum sit oblitus, dubitant Doctores, an sufficiat illud vnum verbum, nimirum si sufficiat dicere. Accuso me reum omnium peccatorum, quæ tibi Pater confessus sum. Negat Cord. in *summ. quæstion. 6.* Ratio est, quia ad imponendam pœnitentiam, oportet meminisse peccatorum. Affirmat Medin. *Codic. de confess. quæ. de circumst. & quæstion. de confessio. facta malo sacerdoti.* Adrian. *quæstion. 4. de clauib.* Ratio eorum est, quia memoria confessarij non requiritur ad absolutionem im-

peritendam: nam si quis dies plurimos consumat in confessione facienda, & confessarius die ultimo non recorderetur peccatorum, illum potest absolueret. His non obstantibus dico sic. Si confessarius nec distincte, nec confuse habet notitiam status conscientie pœnitentis, & in præterita confessione pœnitentiã non imposuit, requiritur, vt distincte fiat mentio peccatorum. Secus dicendum est, si saltem confuse recordatur: vel pœnitentiã in præterita confessione imposuit. Ita sumitur ex Palud. in 4. d. 17. quæst. 5. num. 22. Syluest. confess. 1. qu. 3. Nauar. in summa. ca. 9. nu. 19.

11 QVÆST. Estne confessio inualida, ac proinde nulla, & ideo iteranda, si pœnitens excommunicatus prius à peccatis, quam à censura fuit absolutus? RESP. Si censura non erat reseruata, ea reseruatione, vt priuaret confessarium iurisdictione in foro sacramentali: & talis confessarius tam super eam, quam supra peccatum habebat iurisdictionem: & pœnitens bona fide ex parte sui fuit absolutus, valida fuit confessio & ideo non est iteranda. Ita Suarius cum veriori sententia. Dixi, Si censura non erat reseruata ea reseruatione, vt tolleret à confessario iurisdictionem circa peccata, quia ita aliquando ferri potest. Dixi, si pœnitens bona fide fuit absolutus, quia si mala, hoc est, sciens prius perendam absolutionem à censura, quam à peccatis, peccauit grauiter in recipienda absolutione à peccatis, & ideo fecit inualidam, & sacrilegam confessionem. Dixi, ex parte sui, quia si mala fides fuit ex parte confessarij volentis illum non absolueret à censura, absolueno à peccatis, adhuc valida est confessio.

12 QVÆST. Omisit quis peccatum in confessione, ex ignorantia vincibili oblitus, in qua obliuione peccauit lethaliter, nimirum, quia non adhibuit diligentiam necessariam in examinanda conscientia, rogo, an talis confessio fuerit inualida, & ideo sit iteranda? RESP. Res est controuersa. Pars affirmans defenditur à Suario disp. de integ. confess. sect. 5. Licet oppositum multis teneatur.

13 QVÆST. Oblitus est pœnitens satisfactionis imposita, teneturne iterum peccata confessio, propter qua fuit imposita pœnitentia iterum confiteri? RESP. Videntur affirmare Palud. in 4. d.

in 4. d. 17. quest. 5. art. 3. Richard. artic. 2. quest. 8. ad 4. De Anton. 3. p. tit. 14. cap. 16. Syluest. confessio. 1. quest. 3. Oppos-
 itum tamen est practicè verum, & absque villo scru-
 lo tenendum. Ideo, quocunque modo pœnitens, culpa-
 biliter, inquam, vel inculpabiliter oblitus fuerit pœ-
 nitentiæ, non tenetur repetere præteritam confessionem.
 Ira Gabr. in 4. d. 17. quest. 1. Caietan. verb. confessio. in
 da. Medin. de confess. rep. confessio. Sot. in 4. d. 20. art. 2. ad
 Maior. d. 17. quest. 6. dub. ult. Nau cap. 9. num. 17. Per. de
 lect. 2. de satisfact. Ratio est, quia per priorem confes-
 sionem culpa omnino fuit remissa, absque vlla dependentia
 à satisfactione implenda: satisfactio autem potest im-
 pleri alijs pœnis ab alio confessario impositis pro peccato
 commisso in culpabili obliuione.

14 QVÆST. *Estne de necessitate integra confessio, cum
 peccata venialia?* RES P. Minime. Ita decreuit Conc. Tri-
 dent. sess. 14. cap. 7. Et can. 7. Et hæc fuit Christi Domini
 institutio, iuxta Ecclesiæ traditionem. Ideo vel tota, vel
 aliqua possunt à pœnitente omitti.

15 QVÆST. *Quid censes de peccatis dubijs?* RES P. Dico
 primum. Peccata moralia dubia sunt de necessitate con-
 fessionis. Ita D. Thom. in 4. d. 17. quest. 3. artic. 1. & 2. ad
 quest. 2. art. 3. Palud. quest. 2. circa finem. Rich. dist. 16. num.
 5. quest. Sot. d. 18. quest. 2. art. 4. Med. de confess. facta per
 sacerdoti Nau in sum cap. 9. numer. 14. Sylu. Verbor. & de
 Summistæ. Ratio est, quia in dubijs tutior pars est con-
 fessio. Dico secundo. Hæc dubia peccata, vt dubia sunt
 confitenda non vt cerra.

Ratio sumitur ex Concil. Trident. decernente esse con-
 fitenda peccata, quæ sunt in conscientia: ergo vt sunt in
 conscientia sunt confitenda. Deinde quia dicere certum esse, quod
 scio esse dubium, ex se est mendacium Tertio, quia si
 grauitur deciperetur confessarius. Dico Tertium in con-
 fessione peccati dubij, semper adiungenda est materia
 certa. Hæc autem potest esse quodlibet veniale pecca-
 tum. Ratio est, quia aliter conficiendum esset Sacramen-
 tum sub conditione: hoc autem nunquam est admittere-
 dum, nisi cum aliter fieri non possit. Ita Doctor Suarez
 loco citato.

Quale verò oporteat esse hoc dubium, controuertunt
 Doctores

Doctores. Dicendum vero tunc esse hoc dubium quando peccator probabiliter iudicat se peccasse mortaliter: de alia vero parte solum habet quandam suspicionem. Deinde cum peccator habet pro vtraque parte probabiles rationes dubitandi; & pro neutra potest iudicium ferre. Ita Navarr. *in sum. cap. 9. num. 14.* Quæstio grauis est an tale dubium dicendum sit, in quo est peccator, qui pro vtraque parte habet probabiles rationes. quamuis in alteram cum maiori, vel minori probabilitate inclinet nimirum se peccasse, & non peccasse mortaliter? Negat Suarius, atq; peccatorem tuto se posse conformare iudicio probabili, quo iudicat se non peccasse, & ideo nõ teneri tale peccatum confiteri. Ita etiam Sylu. *confessio. 2. quæst. 2.* Ratio eius est: quia homo in rebus practicis, potest sequi opinionem probabilem, non obstante probabili, vel etiam probabiliore, quando in rebus ipsis non imminet aliquod periculum vt traditur 1. 2. *quæst. 29. c. 20. in materia de conscientia.* quoniam in hac vita nequit haberi certitudo, & propterea, cum pro vtraque parte controuertunt Doctores, possum tuto sequi probabilem aliquorum opinionem, & confessarius teneretur, si velim, illi opinioni conformari.

16 QVAEST. *Quæ confessio non integra est sufficiens?*
 RESP. Dico *primum.* Confessio in qua aliquod peccatum omisum est propter obliuionem naturalem, aut ignorantiam inuincibilem, valida est, & integra formaliter, licet materialiter diminuta. Ita communiter Doctores. Ratio est, quia illa ignorantia antecedens, facit inuoluntariam omissionem, vt traditur 1. 2. *quæst. 6.* Dico *secundum.* Confessio in qua omisum est peccatum propter culpabilem moraliter negligentiam non est, integra, & ideo iteranda. Ratio est, quia illa negligentia culpabilis non excusat voluntariam omissionem: ac proinde illa culpabilis ignorantia æquipollet scientiæ. Dixi propter culpabilem moraliter negligentiam, quia non sufficit negligentia venialis, vt notat Doct. Suarius. Resolutio est Caietan. *verb. confess. cond. 10.* Pet. Sot. *lect. 10. de pen. Nau. in sum. cap. 9. num. 16.* Medina. *de confess. quæstion. de confess. dim. iteranda.* Sumitur ex Conc. Trident. *session. 14. capit. 3.* vbi ter ait necessario adhibendam diligentem

tem examinationem conscientiae ad digne accedendum huic sacramento recipiendo, ergo, qui non adhibita necessaria diligentia, accedit ad hoc sacramentum mortaliter peccat, & proinde nullum recipit sacramentum.

17 **QVÆST.** *Ob quas causas fieri potest confessio diminuta*
RE SP. Ob tres. Propter defectum vitæ propriæ, nam quis est morti vicinus, satis est dicere vnum tantum peccatum. Secunda propter assistentiam aliorum, qui accedere nequeunt, vt contingit in naufragio, vel in bello, statim conficiendo. Tertia, cum sacerdos peccatorem auditurus timet contagium infirmitatis, vt contingit in peste. Aduerte tamen in prima; & tertia cauendum esse peccatum, quod grauius pungit conscientiam. In secunda vero, quod minus gignat scandalum. **Doctor. Suar.**

18 **QVÆST.** *Quid censes, cum poenitens explicare non potest conscientiam, nisi per nutus, vel signa aliqua, qua ostendit animi dolentis peccatum à se commissum in communi*
RE SP. Negat **Sot.** in 4. dist. 18. quæstion. 2. articulo 5. **Ledesma.** quæstion. 8. articulo 4. **Canon. relect.** de poenitent. p. 5. **Nauar.** capit. 26. sum. num. 27. cum **Abulen.** quem citat. **quæst. 4. in capit. 16. Matth.** Ratio eorum fundamentum habet in **Concil. Trident.** quia **Conc. Trident.** damnat confessionem in genere, atque faciendam esse in specie, hoc est damnat confessionem, qua quis fateretur se esse peccatorem, atque necesse esse dicere se esse peccatorem aliquo genere peccati. Talis autem confessio, est confessio in genere, neque nouum circa talem poenitentem generat confessario iudicium, sed quod habet de omnibus confessione videntibus, omnes enim peccatores sumus, iuxta illud **Ioannis.** Si dixerimus, quod peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est. Nihilominus opposita sententia practicè est vera in presentia confessarij, secuta & exercenda. Ita **Palud.** in 4. d. 23. quæstion. 2. **D. Anton.** 3. p. tit. 10. ca. 2. **Sylu. confessor.** 3. quæstion. 15. **Angel.** confess. 4. num. 8. **Medin.** de confess. quæ de pec. oblitus. **Reu.** art. 3. **cont. Luth.** pag. 140. **Cord.** lib. 5. de indulg. quæstion. 19. Ratio est, quia est in necessitate vera accusatio specialis. **Conc. Trident.** locutum est de materia certa, quæ voluit

titie omittitur, quæ quidem omnino danda est, & communis non sufficit, cum certa & particularis dari potest. Itaque asserendum est, si propter temporis angustias, vel impedientem aliquam necessitatem, pœnitens nequit plusquam signa contriti animi peccantis ostendere, volens per ea signa peccatum a se commissum, & recognitum, quodcumque fuerit, iudicio sacramentali subijcere, esse talem pœnitentem absolvendum.

19 QVAEST. Sufficiunt ad veram confessionem hæc signa dare in absentia confessarij, si confessarius in presentia pœnitentis adhuc vili sufficientia habeat testimonia de præteritis signis habitis & in ordinem ad confessionem præbitis, petendo confessionem, qua illi non est adhibita propter absentiam confessarij? RESP. Affirmant duarius de pœnitent. disput. de confess. dimin. & sufficiente, atque confessarium teneri talem pœnitentem absolueri subintellecta conditione, si absolui possit. Hoc intelligit, vt proposuisti, si ea signa contritionis de die in ordinem ad confessionem, petendo, vt illi vocetur confessarius. Aliter, quamuis se deuotum, & contritum præbeat infirmus, non est absolvendus. Aliquæ difficultates, quæ opponi possunt, soluit idem Doctor, quas breuitatis causa prudens omitto, & sciens.

20 QVAEST. Quid dicendum arbitraris, cum ex reuelatione peccati in confessione graue sequetur nocumentum proprium, vel alienum? RESP. Dico primum. Nemo tenetur confiteri peccatum, ex cuius confessione sequetur graue nocumentum proprium. Ita D. Tho. in 4. d. 17. qu. 3. ar. 3. qu. 4. ad 5. Palud. ibi. qu. 5. Maior. qu. 5. Alens. 3. p. qua. 77. memb. 3. ar. 1. ad 1. Altiusod. in sum. tract. 6. ca. 3. q. 3. Pet. Sor. lect. 10. de conf. Can. de pœn. p. 5. Nau. in sum. ca. 7. nu. 3. & 4. Ratio est, quia hoc præceptum non obligat cum tanto periculo. Dico secundum. Nemo tenetur confiteri peccatum, ex cuius confessione sequetur graue periculū alterius tertie personæ. Ita citati Doctores. Ratio est, quia eadem charitatis lex erga nos quæ vnūquemq; de obligat a seruando hoc præcepto, cū illius obseruatione sequetur graue nocumentum proprium, de obligat nos ab eodem seruando cum sequitur graue nocumentum proximi, si quidem illum ac nos diligere iubet. Dico tertium. In his euentis

eventus timor non satis est quavis, sed debet esse probabilis, & cadens, (vt grauiter aduertit Doctor Suarez) In prudentem vitum. Nam cum omittenda sit grauidam præcepti executio, non quavis causa debet esse efficiens.

21 QVÆST. In superioribus euentis, quomodo faciendæ confessio? RESP. D. Thom. in 4. d. 17. quæst. 3. art. 3. Vig. Inst. catho. cap. 26. §. 4. vers. 17. arbitrantur tunc omnimodam esse omnino confessionem, debereque poenitentem se gerere, ac si non haberet copiam confessoris. Dicuntur tamen. In ijs euentis faciendæ est confessio de cæteris relictis, tacendaq; peccata, ex quorum reuelatione conuenit periculum nocuenti prædicti. Ita docent Soc. & Nauar. ex Alenf. & Palud. locis citatis sup.

22 QVÆST. Estne contra confessionis integritatem negare factum, vel affirmare quod poenitens non fecit? RESP. D. Thom. primum. Dicere aliquod mendacium in confessione, est peccatum veniale, grauius quidem eo, quod esset dictum contra confessionem. Ita Suarez. Ratio est, quia irreuerentia non est tanta, vt culpam inducat mortalem. Dico secundum. Negare in confessione aliquod peccatum veniale non est plus quam veniale. Ita Suarez, propter supradictam rationem. Si vero quis prudenter amphibologia utatur (qua quidem in hoc casu uti potest; quia non iurandum interrogetur à confessore, siquidem rogatur de re, quæ non debet dicere minime teneretur, peccata enim venialia, non de necessitate confessionis, vt iam supra respondi) negare veniale peccatum erit. Dico tertium. Affirmare in confessione aliquod peccatum veniale, quod poenitens non commisit, non dando aliam materiam, est peccatum mortale, & graue sacrilegium. Ita Suarez. Ratio est, quia forma profertur irrita, & nulla, vt pote non habens materiam, quæ informet. Dico quartum. Affirmare aliquod veniale, quod poenitens non commisit, simul cum aliquo à se commissis, peccatum est mortale, docuit Palud. d. 21. quæst. 2. num. 12. D. Bonau. art. 2. quæst. 2. Caiet. confess. cond. 4. Arm. num. 5. Ledesm. 2. 4. quæst. 5. art. 4. Ratio eorum est, quia cadit forma supra falsam materiam partialem. Nihilominus non esse peccatum mortale re-

nuit Ang. *confess. 1. num. 16. & 17. Sylu. qu. 8. Sot. d. 18. qu. 2. art. 4. Pet. Sot. lect. 10. de pœn. Nau. capit. 21. num. 37. Suar. disp. de integ. conf.* Ratio eorum est, quia defectus est in materia non necessaria, deceptio autem confessoris est in re leui, & ideo sacramento non fit grauis irreuerentia, confessoris autem iudicium non immutatur notabiliter. Contra hanc secundam, & veriolem sententiam opponitur grauis obiectio. Si quis inter hostias triticeas ponat alius hordaceas, & super omnes proferat formam Eucharisticam, peccaret sine dubio mortaliter, ex eo quod veræ materiæ sacramenti Eucharistiæ apponit falsam, ergo similiter peccabit, qui veræ materiæ sacramenti Pœnitentiæ, apponit falsam: hoc autem facit, qui confitetur peccata verè à se commissa, & simul peccatum à se nunquam commissum, ergo, & cetera. Obiectionem sic soluit Suar. concedendo assumptum, negando consequentiam: quia forma Eucharistiæ per se primo designat materiam præsentem, & sortitur effectum circa illam quam significat: forma vero pœnitentiæ per se primo designat personam pœnitentis, & effectum circa illam, nimirum remissionem peccatorum: quæ remissio non impeditur propter aliquod veniale peccatum. Deinde, quia peccata sunt materia remota Pœnitentiæ. Materiæ autem remotæ veræ miscere aliquam falsam, non est mortale, vt non peccaret mortaliter, qui aquæ veræ ad Sacramentum Baptismi misceret rosaceam, ex ignorante deuotione. Dico *quartum*. Negare in confessione, seu tacere aliquod peccatum mortale, reuera à se commissum, est grauissimū sacrilegij peccatum. Hæc est Catholica veritas à nemine negata. Dico *quintum*. Affirmare ex malitia in confessione à se commissum fuisse aliquod peccatum mortale, quod reuera pœnitens non commisit, arbitratus est Syl. loco proximo esse tantum culpam veniale. Ratio eius est quia non est mendacium perniciosum: graue sibi, non facit iniuriam, non iustæ infamiæ, quæ quidè leuis videtur. Oppositum est omnino asserendum cum citatis Doctor. insuper cum D. Bonau. in 4. d. 17. *qu. ult. Vlt. in sum. nu. 130. Nau. cap. 27. nu. 248. dicendum quod esse graue sacrilegium, contra veritatē iudicij sacramentalis, decipiendo in materia graui, & necessaria iudicem*

Medull. Casuum.

M m illius

illius sacratissimi foro pernicioso mendacio, erga verum sacramenti tribunal. Ita Doctor Suarius.

23 QVÆST. *Estne diligentia adhibenda, in examinanda conscientia, ut satis fiat præcepto confessionis?* R. S. P. Bli. quæ. Ita docuerunt omnes Catholici Doctores, Eamque quamcumque volunt, sed grauem, & necessariam. Scot. in 4. d. 17. art. 2. Gab. quæst. 1. Maior. quæst. 3. Soc. quæst. 2. art. 4. Ledelm. 2. 4. quæst. 5. art. Caiet. tom. 1. Conf. irat. quæ 3. Vict. in sum. num. 178. Pet. Sor. lect. 10. de confess. Sylu. conf. 1. quæst. 3. Nau. cap. 9. num. 16. Ec. Fræ. pæn. d. 5. num. 66. & Conc. Trid. sess. 14. cap. 5. exactis verbis id declarans. Quam vero grauis, & necessaria adhibenda, colligendum est ex conscientia cuiuslibet, & latetibus, quas quidem explorare iubet Co. Trid. Cauendum tamen est, ne sit nimia sollicitudo, & curitas in certo omnino peccatorum numero inuestiganda. Ratio Suarij est, quia præceptum de integritate confessionis, non obligat ad summam diligentiam, sed tantum ad moralem. In nimietate vero sollicitudinis peccata interuenire docet. Nau. cap. Fratres. num. 72. quia nimis perturbat conscientiam. Hinc manifestè apparet peccata lethaliter pœnitentem, qui ad pœnitentiæ Sacramentum accedit, non præhabito diligenti, & necessario examine ad peccata inuenienda, ut certus eorum numerus potest minusve aperiri possit in confessione. Ad vero, quæ hac mortali negligentia accedit, recipiat verum Sacramentum, controuertunt Doctores. Inter eos alij Scot. d. 8. qu. 3. ar. 3. Cano. de pœnitent. p. 3. con. 3. Vict. in sum. num. 148. atq; in hoc euentu concedunt Sacramentum pœnitentiæ informe, hoc est, verum absque effectu. Negandum tamen est cum Caietan. verb. conf. cond. 10. Opus. obscurius loquatur. Pet. Sor. lect. 10. de pæn. Nau. cap. 9. num. 16. Medin. cod. de confess. tit. de confess. dim. iterum. Ratio est, quia non est vere attritus, qui peccando mortali ter accedit ad Sacramentum: sed ad essentiam sacramenti requiritur vera attritio, ergo, &c.

10 QVÆST. *Quoniam una ex præcipuis difficultatibus est, possit pœnitens facere non integram confessionem propter quod peccatum reseruatum, supra quod non habet confessionis iurisdictionem, & hac materia de reseruatis est valde notanda.*

necessaria, profer quid dicendum sit de ea? RE SP. Dico primū. De hęc est posse valide, & licite peccata referuari. Ita definiuit Con. Trid. ex perpetua traditione Ecclesie. Fremat heretic⁹ Wicleff. vt refert Wald. 10. 7. sac. c. 149. Ratio est, quia iurisdicctio inferiorū ministrorum, manat à superioribus Prælati, & ideo potest ab eisdē largius, vel stricti⁹ cōmunicari, pro vt expedire iudicauerint cōmuni vtilitati fidelium. Dico 2. Quicumq; delegans iurisdicctionē, potest delegato iurisdicctionē dare circa hęc, & non circa alia peccata. Hęc est certa, etiam circa quosuis parochos, vt in particulari de illis adnotauit Maior in 4. d. 17. qua. 5. Quanquā, vt docet Suar. non sit in more eos vti hęc, qua polsūt, autoritate. Dico tertiu. Referuatio peccatoru fieri potest ob solam meram voluntatē referuantis, absq; vlla causa. Ita Suar. cū cōmuni. Dico quartū. Iurisdicctio postquam semel delegata est absolute, etiam potest postea coarctati particulariter, & ideo erga talem delegatū polsunt referuari peccata. Ratio est, quia delegatio, non est, absoluta donatio, sed quadam concessio, pendens à voluntate delegantis. Dico quintum. Peccant grauitex Prælati, qui absque vlla rationabili causa, sed ob suum commodum, vel contumaciam sibi multa peccata referuant cum immodico grauamine subditorum. Veruntamen talis adhuc referuatio valida est, & tenet. Ita Suar. doctē, & grauitex. Ratio prioris partis est, qua Prælati Ecclesie positi sunt ad regendam Ecclesiam Dei in ædificationē, non autem in destructionem. Ratio secundæ partis est, quia alioqui liberum maneret pœnitentibus, & confessorijs iudicium de iniusta referuatione, & inualida: quod quidem conscientijs maximo foret noeuimento. Dico sextum. Prælati ordinarij superiores, polsūt referuare sibi peccata erga pastores Ordinarios inferiores. Ita videtur de sine certum ex Conc. Trid. & ex traditione, & perpetuo vlu Ecclesie. Ideo Papa potest referuare erga alios quoscuq; inferiores. Episcopi erga parochos, &c. Dico septimum. Hanc referuationem Ordinariorum erga alios inferiores ordinarios, polsunt superiores non solum sibi, sed etiam tertie alij personæ a se electæ referuare. Conclusio est contra Sot. in 4. d. 8. q. 2. Veruntamen eam tuetur Suar. & probat ex praxi. Nam Papa interdum referuat

sibi, interdum Episcopis, & Conc. Trident. *sessi. 24.* quaedam reseruat Episcopo vel vicario Episcopi, quibus soli Episcopo. Dico *octauum.* Reseruatio facta ab Ordinarijs, erga Ordinarios praelatos vt iusta sit, debet esse rationabili causa. Si vero sine causa iusta fiat, arbitrium Sotus, & Ruardus *locis citatis*, eam esse inuvalidam, & nullam. Affirmat veruntamen Syllu. *confessor. 1. quastum. 17.* Henricus *quodlib. 27.* Alij loquuntur cum distinctione, utuntque summum Pontificem posse reseruare absque causa, erga omnes omnino alios Ordinarios; Episcopum vero non posse erga parochos. Ira Maior *in 4. d. 17. quastum.* Angel. *verb. casus.* Ratio eorum est, quia iurisdictio parochorum, non est ab Episcopis, sed a Papa; & idcirco Episcopi nec parochias diuidere, nec mutare proprietate queunt, sed tantum vt Apostolicæ sedis Legati, uti notauit Concil. Trid. *sessi. 21. cap. 4. de reform.* Hæc distinctio non displicet Suario. Dico tamen (quid quid reulatiue defendi possit) practicè semper reseruatiõem esse seruandam, recurrendumque ad superiorem praelatum ordinarium reseruantem.

23 QVÆST. Quæ peccata reseruari solent, & possunt reseruari. Dico *primum.* Peccata uenialia non solent reseruari. Reseruentur quidem, quia ad ea remittenda in sacramento Pœnitentiæ, etiam requiritur iurisdictio, quæ negari potest; & negata est aliquando inter Religiosos: uenialia tamen huiusmodi reseruatio esset inuutilis, quia uenialia peccata remittuntur extra hoc sacramentum. Dico *secundum.* Peccata mortalia purè interna, non solent reseruari. Possent quidem, quia ad ea remittenda in hoc foro, requiritur iurisdictio, quæ negari potest. Dico *tertium.* Si Prælati inferiores Papa reseruent peccata purè interna, reseruatio est nulla. Ita Doctores. Ratio est, quia ex tacito Ecclesiæ consensu peccata purè interna incapacia sunt, reseruatiõis. Dico *quartum.* Quoduis peccatum externum reseruari potest. Ita sentiunt Catholici. Ratio est, quia ad quoduis peccatum externum, requiritur iurisdictio, quæ quidem ex iustis causis negari potest. Dico *quintum.* Ex uicarijs communis nullum peccatum reseruatum est Papa, quod non habeat annexam excommunicationem. Ita

qua reservatione non solum referuatur censura, vt volu-
it Duran. in 4. d. 17. quest. 15. & Caietan. in summ. verb. ca-
sus. & Ruard. artic. 3. contra Luther. sed & culpa, vt censuit
D. Thom. in 4. d. 17. quest. 3. artic. 4. quest. 2. ad 4. Palud.
quest. 1. art. 1. Gabr. qua. 1. art. 3. dubio 2. Maior. quest. 5. Sor.
d. 18. quest. 2. art. 5. Nauar. capit. 27. numer. 261. Dixi, ex vi
iuris communis, quia ex motu proprio Xixti V. de male
promotis per saltum, referuatur peccatum, & non ap-
ponitur censura. Dico sextum. Modo, ex vi iuris com-
munis nullum peccatum est referuatum Episcopis. Ita
Doctor Suarius. Dixi Modo, quia olim referuata erant
aliqua per *extrauag. Super cathed. de priuileg.* sed haec reuo-
cata est per *Clement. Dudum. de sepult.* vt docet Suarius
contra Gloss. *ibid.* & Sylu. *verb. casus.* Nam verba reuoca-
tionis absoluta sunt, nimirum. Omnino cassamus, atque
per singulos casus discurrendo, late & doctè probat Sua-
rius. Dico septimum. Ex vi Constitutionum cuiusque
Diocesis, & ex consuetudine seruata, nonnulla peccata
referuata sunt; standum igitur est constitutionibus, &
consuetudini.

26 QVÆST. *Qua peccata referuantur in hac nostra Dice-*
cesi Bra-harenfi. RES P. Ea, quæ continentur tit. 3. de *sacra.*
confess. Const. 6. hisce Lusitanis verbis: *Os casos que à Nos, ou*
nosso Prouisor, ou Vagairos referuamos são os seguintes. Consi-
em à saber. Heresia Blasfemadores publicos. Eriticeiros, ou Fe-
iticeiras. Homicidio voluntario, posto em exccucano, incen-
dio feito acinte por fazer dano. Item Sacrilegio. Ex commun-
hano maior, posto por homem, ou por direito. Item auer alheo,
cuyo dono nano he sabido, que passe de cen reis, e' nano passando
os ponderano absoluer, com tanto que primeiro façano entregaro
dito dinheiro para à fabrica dessa igreja donde forem freiguejes.
E sendo mais contia de cen reis se for no lugar onde estiuer na se-
se Prouisor, ou Vigairo, ou no termo, entregar selhes'a com o es-
criuano do seu carrego, para o mandar distribuir em obras pias.
E sendo fora do dito lugar, e' termo se entregar à o dinheiro, ou
censa alhea ao cura do lugar ao qual mandomes sob pena de ex-
communhano. E de pagar todo o que assi retiuer cõ outro tanto,
que o entregue ao Visitador, que primeiro vier visitar à dita I-
greia O qual pregunt ar à por isto na visitaçano, e' o que achar
mãdara gastar em obras pias, não achando certa informacano

de cuius seia. Itē dizimos nao pagos as Igrejas onde se heu
 passẽ de valia de cẽ reis, & nao passando os ponderão
 com tanto, que satisfacão à pessoa à que assi foram deuõs
 algũ sacerdote em outra maneira absoluer em este caso de
 mos, conuẽ à saber, sendo de maior contra de cen reis, ao di
 nor. sen primero satisfazer à quem per temçano ponu
 pessoa pena de excommunhao maior nestes escriptos. Item
 meros clã. stinos, & testemunhas delles. Itē cometaçãõs de
 tos, qualesquer que seiano. Itē manos violentas em clã. st
 o que se orde nou per salto ou com licença falsa au. que se
 furtiuamente. Item testemũb. falso em actos, ou em iura
 ptura falsa. & por que he cousa trabalhosa, & perigosa
 Arcebispo por absoluçãõ de todos os casos Pontificas. Nao
 est à Constituçãõ todos os outros à Nes por direito re
 virando estes assina conteudos. cum metemos aos Prior
 abades, Rectores, & curas de noço Arcebispaõ, & lhes damos
 der, que passãõ delles absoluer, como õ Nos por direito
 fazer.

27 QVÆST. Quas conditiones habet sacramentalis
 confessio? RESP. Sexdecim, quas Doctores his versibus
 prechenderunt.

Sit simplex, humilis, confessio, pura, fidelis.

Sit nuda, discreta, frequens, libens, verecunda,

Integra, secreta, lachrymabilis, accelerata,

Fortis, & accusans, quæ sit parere parata.

Quarum conditionum explicatio claret ex terminis
 ferme per se notis; licet aliquæ ad substantiam: alia
 perfectionem confessionis spectent, ut ex tota materia
 de poenitentia facile apparet.

28 QVÆST. Grauis est controuersia de conditione secreta,
 scilicet necessaria sit ad substantiam confessionis sacramen
 talis, ut fiat ab ipso met poenitente coram solo sacerdote secreto,
 est, ab/que alio arbitro, & secreto, quam confessionem Doctores
 appellant auriculam, dic igitur quia censet? RESP. Dicitur
 primum. Secreta, ut modo exposuisti, confessio, quæ
 particularis appellatur, honesta est, & sancta. Ita Conc. Trident.
 sess. 14. c. 5. vbi oppositum errorem hæreticorum hæreticorum
 ætatis damnauit, ex sacris canonibus, & consuetudine per
 petua Ecclesiæ erucando veritatem, Docuit eam Conc.
 Cabilon. ca. 33. Leo Papa. epif. 18. Cypri. lib. de lapsis, & 9. p. 14.

14. *lib. 3. Hier. in illud Eccl. 10. si momorderit serpens. Ang. cap. 10. de ver. & fals. pœn. Basil. in psal. 32. & in reg. breuior. 288. Chryl. ho. in illud Isa. Vidi Dom. sedent. & Ioan. 20. Ratio, quia cum in hoc foro explicanda sunt peccata, nō solum publica, sed secreta, congruū erat, vt secreta foret cōfessio. Dico 2. Non potest Ecclesia per humanā legē præcipere confessionem non secretam. Ita Con. Trid. supra citatum. Ratio est, quia publica confessio, est res difficillima: ad rem vero difficillimā, non extenditur lex humana. Dico 3. Non est de necessitate confessionis, vt fiat secreto. Ita Rich. in 4. d. 17. ar. 2. qu. 8. Palu. qu. 2. ar. 1. Sor. li. 18. q. 2. a. 6. Castro. cōtta hære. verb. confe. Caie. tom. 1. opus. tract. ult. resp. 5. Cano. Relect. de pœn. p. 5. Docet eam Cōc. Tri. sess. 14. c. 1. Ratio est, Quia institutio sacramēti debuit occurrere casib⁹ frequentibus, sed frequētes sunt euetus in quibus non potest fieri confessio nisi publice: ergo, &c. Dico 4. Non est præceptum diuinum, aut humanum, obligans pœnitentem, vt secreto confiteatur. Ita Doctor Suar. De præcepto diuino patet ex proxima conclusione. Præceptum humanum nullibi inuenitur. Consuetudo tamen Ecclesiæ obtinet, vt sine urgente causa, & necessitate cōfessio secreto fiat: contra quam ire, peccatum est. Ita Ric. supra citatus, & Syl. confessio. 1. qu. 20. Suar, & alij.*

20. *QVAEST. Quoniam scriptura videtur dici publicum testimonium, rogo, verum pœnitens possit, & teneatur confiteri per scriptum cum aliter confiteri non potest? RESP. Dico primum. Urgente magna necessitate, & præsentente confessario, confessio fieri potest per scriptum. Urgens autem necessitas erit, cum voce ipsius pœnitentis nequaquam fieri possit confessio. Vel cum confessor nequaquam audit vocem humanam, sed legere adhuc potest. Hæc conclusio est D. Thom. in 4. d. 17. quæst. 3. ar. 4. ad 2. quæst. 3. D. August. cap. 10. de ver. & fals. pœn. asserentium non esse de ratione huius sacramenti, vt confessio fiat voce humana. Neq; de ratione præcepti; non enim præcipitur talis confessio præcepto diuino, aut humano, vt ostendit, & probat Suar. de pœnit. d. 21. sect. 1. conclu. 1. numer. 5. Eam asseruit Alenf. 4. p. quæst. 18. memb. 4. §. ult. Palud. in 4. d. 17. quæst. 2. numer. 7. Richard. articul. 2. quæst. 4. ad 4. Maior. quæ. 1. Adrian. qu. 1. de confess. Medina. conc. de confess. qu. de modo sacr. confite.*

confit. Soc. d. 18. quest. 2. articul. 6. Ledesm. 2. 4. quest. 1. artic. 3. dub. 5. & 6. Pet. Soc. lect. 2. de confess. Cano. Riba pœn. 2. p. 5. Dixi presenti confessario, quia absenti equam fieri potest. Ita tenuit olim Scot. in 4. dist. 17. quæ unica & modo Cardin. Tolet. libr. 15. capit. 4. Nunc non solum est verum, sed oppositum omnino falsum & contra diploma Pontificium S. D. N. Clementis Pape VIII. cuius sequens est tenor. S. D. N. Re mature, ac diligenter considerata hanc propositionem, scilicet, licere per litteras seu internuncium confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem sacramentaliter obtinere, ad minus vti falsam temerariam, & scandalo damnauit, ac prohibuit, præcipitque ne deinceps ista propositiones publicis, priuatisve lectionibus, concionibus, & congregationibus, neue unquam tanquam aliquo casu probabilia dantur, imprimatur, aut ad praxim quouis modo dantur. Causa insuper vrgens apud Suarium loco citato, etiam in veracundia pœnitentis, quam patitur, si culpæ actum voce propria declaret. Hinc fit, vt vigente magis necessitate (quæ prouenire potest tam ex parte pœnitentis, quam ex parte confessarij) satis est, si pœnitens presenti confessario scripturam peccata continentem præbeat, humiliterque significet in ea contineri peccata, de quibus vult, & petit sacramentaliter absolutionem, sed dum legit sacerdos, pœnitens annuit, vt vult Sotus, non annuit, vt vult Suarius.

30 QVÆST. Estne valida confessio per scriptum, in presentia testium fide dignorum, facta vrgente necessitate absentia confessarij, accedente forma prolata ab ipso presenti, supra presentem pœnitentem? R E S P. Valida quædam. Ita Sylu. confessor. 3. question. 13. August. confessarium. 8. Cord. lib. 5. de indulg. quest. 39. Habetur explicitè in Conc. Arausic. 1. cap. 12. & 26. qu. 6. cap. Qui recedunt. Item 26. qu. 6. Item ca. 15. qui. & cap. Illi qui. ex Conc. Carthage. 4. capit. 76. ex Leone. epist. 89. vel 91. Qui distincte ait, huiusmodi ægrotus nullum signum exhibere potest in presentia sacerdotis, si testimonium aliorum habet non esse illi pœnitentiā denegandam. Eadem veritas habetur in cap. Aegrotantes de conse. d. 4. ex Conc. Carthage. ca. 34. Item docet Aug. li. 1. de adult. coniug. ca. vlt. & li. 1. de

hunc in hom. 41. Quæ loca contra Sorum, & Canum oppositum asserentes adducit Suar. loco citato. Soluitque eorum obiectiones, assignatque discretimen inter materiam, & formam huius Sacramenti circa requisitam præsentiam. Nam forma requirit, ut in præsentia pœnitentis & confessarij proferatur; materia vero minime. Et hoc iuxta Ecclesiæ interpretamentum in sacris Canonibus, & nouissime in diplomate sanctissimi D. N. Clementis Pape VIII. edito super hanc quæstionem, decernens de præsentia absolutionis, de materiæ vero præsentia relinquens antiquæ determinationi, ut legenti clare constabit.

31 QVÆST. *Estne valida confessio per interpretem, vel per nutus, cum aliter pœnitens nequit sacerdoti conscientiam aperire?* RESP. Valida quidem. Ita communiter Doctores, ut ait Suar. Ratio est, quia ad explicandam conscientiam in hoc Sacramentali iudicio, non est aliquod determinatum signum: sed satis est quod uis conscientiam declarauit. Hoc intelligo cum aliter se pœnitens declarare nequit, quia si potest, graue peccatum est ex genere suo ordinem Ecclesiæ inuertere, ut animaduertit Suarius.

32 QVÆST. *Licetne pœnitenti propter integritatem confessionis, reuelare confessario personam, & peccatum complicitis?* RESP. Duæ in hac controuersia sunt extremæ sententiæ. Prima in hac reuelatione, etiam sine causa, nullum agnoscit peccatum, saltem mortale. Ita Caiet. 2. 2. quæst. 73. art. 2. fundamentum eius est, quia infamare apud vnam tantum personam grauem, non est grauis infamia iuxta illius opinionem, etiam extra confessionem. Altera extrema opinio asserit hanc reuelationem, etiam ex quauis causa factam, esse intrinsece malam, & peccatum mortale. Tribuitur D. Bonau. opusc. de ratione confitendi. tom. 1. opusc. Ratio huius sententiæ est, quia demere famam alienam, est intrinsece malum ex quacunque causa: sed detegere complicitis personam, & peccatum est illi famam auferre, ergo, &c.

Dico tamen *primum* Reuelare peccatum, & personam complicitis in confessione absque vlla urgente causa, est peccatum mortale. Ita Doctores 2. 2. q. 73. cum agunt de

detractione in genere. Eos refert Sotus *lib. 5. de iust. q. 1. art. 2.* Ratio est, quia inferitur proximo grauis iniuria. Dicitur intelligi, cum reuelatio fit de peccato graui de ex malitia: non vero cum fit de peccato leui, ignorante vel inaduertentes. Dico *secundum*. Ex legitima causa, & citum est personam complicitis, & peccatum eius in confessione reuelare. Ita docet communis sententia: sumitur conclusio ex D. Thom. *2. 2. q. 73. art. 2.* vbi detractio ex iusta causa appellat materialem, & licitam: nam que est Dominus suæ scientiæ, & notitiæ, ergo illi rari potest, quoties occurrit rationabilis causa. Dico *tertium*. Legitima causa reuelandi in confessione personam complicitis, & illius peccatum, est magna utilitas pœnitentis, quæ ex reuelatione tali sequeretur. Ita Richard. *in 4. d. 21. ar. 5. q. 1.* Sylu. Armil. Medin. & alij. *Nov. c. 7. num. 7.* Bernard. Senens. *form. de confess.* Ratiō Thom. est, quia tunc temporis potius utilitati anime propriæ, quam proximi utilitati potest pœnitens consulere. Dico *quartum*. respondendo directe ad præcipuam quæstionem, an scilicet, cum non superest aliud medium ad integram materialiter faciendam confessionem, quam reuelare complicem possim, & teneat dimidiare confessionem, vel potius possim, & teneat complicem detegere. Posse, pœnitentem, & teneri dimidiare confessionem sensit Marsilius *in 4. q. 12. art. 1. ad 7. dimil. verb. confess. n. 11.* Nauar. *cap. Consideres. de pœn. d. num. 93. & in sum. cap. 7. num. 3.* Ratio eorum est, quia ex duobus præceptis positiuo, & naturali, naturale est implendum, sed integritas materialis confessionis est de præcepto positiuo, præceptum vero de seruanda pœnitenti fama est naturale, ergo, &c. Sufficiet igitur in euentu, facere confessionem formaliter integram. E contra ratio vero posse pœnitentem, & teneri confessionem facere materialiter integram, detegendo complicem docuit D. Thom. *opusc. 12. qu. 6. & in 4. d. 16. quæst. 3. art. 2. ad 4.* D. Anton. *3. p. tit. 14. cap. 19. §. 11.* Adria. *quæst. 1. de confess. §. sed oritur dubium.* Durand. *in 4. d. 16. q. 4. Palud. q. 1. artic. 3. & d. 21. quæst. 3. art. 2.* Richard. *art. 1. qu. 2. Major. qu. 2. ad finem & qu. 3. Gab. d. 17. q. 1. ar. 2. & d. 21. art. 3. sub. 2. Almain. d. 17. q. 1. art. 1.* Gerson. *in tract. de præcepto*

Dialog. 1. p. q. c. 17. & 2. p. c. penult. & in quodam serm. de coe-
 Dum. Caieta. verb. confess. cond. 3. & tom. 1. opusc. tract. 31.
 resp. 5. Medin. de confess. quest. de circumstantijs loc. & temp.
 Sylu. confess. 1. quest. 24. Angel. eodem verb. num. 3. Ro-
 fel. num. 6. Victor. in sum. 184. Per. Sor. lect. 2. de con-
 fess. Cordub. in sum. q. 1. Sor. d. 18. q. 2. art. 5. ad 4. Ratio D.
 Thom. & aliorum ferme est. Quia cum subest pericu-
 lum salutis spiritualis propriae, & damnum temporale
 proximi tenetur quisque potius sibi, quam proximo con-
 sulere: sed in dato euentu subest periculum salutis spiri-
 tualis propriae, & damnum infamiae, proximi: ergo, &c.
 Maior ita est vera, vt eam in periculo aequali incommo-
 di temporalis potius sibi quam proximo quisque pro-
 uidere possit: & aliquando teneatur. Veruntamen minor
 propositio, in qua totius negotij cardo vertitur, non
 probatur à D. Tho. neque ab alijs. Sed supponunt, quod
 oppositae sententiae Auctores constanter negant, nimi-
 rum periculum salutis aeternae poenitentis, tacendo com-
 plicem, & ex consequenti peccatum, quod detegi ne-
 quit sine reuelatione complicitis. Dico igitur. Vtra-
 que opinio est probabilis, secunda tamen commu-
 nior & probabilior. Illi adhaeret Suar. Suarii est ratio
 huiusmodi, Nam hoc sacramentum poenitentiae est iu-
 dicialium spirituale, sed in omni iudicio socius criminis
 pertinet ad eundem iudicem criminis qui iudicet po-
 test interrogare de socijs, & reus tenetur in consci-
 entia veritatem dicere, & socios detegere, & socijs nul-
 la sit iniuria tam interrogando de illis, quam detegendo
 illos, quia libere per commissum crimen se iudici sub-
 iecerunt, ergo, &c. Est deinde aliud fundamentum e-
 ritum ex utilitatibus poenitentis, si palam detegat com-
 plicem: nimirum liberatur onere iterum confitendi
 eam circumstantiam, quam tacuit protegendo compli-
 cem, quam quidem raro dicere poterit absque noua
 peccati totius confessione. Deinde, quia inseruit mag-
 nopere ad confusionem peccati, & ad comparandum ne-
 cessarium dolorem. Vnde constat illam infamiam com-
 plicitis non fieri contra iustitiam, neque esse detractio-
 nem formalem, sed tantum materiale. Cum igitur iu-
 ste poenitens possit facere integram materialiter con-
 fessio

fessio

confessionem, & præceptum integritatis eius obligatum iuste, & licite impleri potest, fit, ut pœnitens non solum possit, sed & teneatur complicem detegere iuxta communioem sententiam.

33 QVÆST. Non fuit quis socius criminis, sed obicitur circa quod versatum est crimen, ex malitia tantum criminis rogo, an ad confitendum integre peccatum, possit pœnitens, & teneatur personam illam in confessione detegere. verbi gratia obiectationibus corrosit quis famam certa persona, scelus cui illa persona commisit, nescientibus detegendo: detractio gratissima est ex gravitate persona, de qua est detractum: rogo, an pœnitens possit, & teneatur illam personam confessario declarare, ut integram malitiam detractiois explicet? RESP. Sicut dubium tractum fuisse à Sor. atque decisum, ut de complice dixerat in superiori puncto. Negat tamen rectissime Suarius posse talem personam a pœnitente detegere in confessione, & iterum apud sacerdotem infamari. Ratio est, quia tota malitia fuit pœnitentis, non concurrens voluntarie illa tertia persona. Si ergo ex dimidiata confessione sequuntur illa pœnitenti incommoda, quæ redimus sequi ex dimidiata circa complicem, & socium criminis, sibi imputet, qui solus crimen commisit.

34 QVÆST. Teneturne oblitus propter integritatem confessionis scribere peccata, ne eorum multitudo excidat à memoria? RESP. Minime quidem. Ita Sorus loco cit. Caeter. conf. condit. 11. & Suar. Ratio est, quia ad hoc sacramentum, non requiritur diligentia extraordinaria, sed tantum est moralis, quæ humano more adhiberi solet ab omnibus: non possunt vero omnes adhibere diligentiam scribendi peccata quia non omnes sciunt scribere, ergo diligentia non est necessaria ad sacramentalem confessionem.

De satisfactione, tertiâ parte integrali sacramenti Pœnitentiæ. §. 7.

- 1 Quid est satisfactio,
- 2 An post remissam culpam adhuc maneat reatus ad aliquam pœnam.

- 3 *An confessarius possit satisfactionem pœnitenti imponere.*
- 4 *An liceat aliquando confessori pœnitentiam non imponere.*
- 5 *An post, antequam absolutionem, imponenda sit pœnitentia.*
- 6 *Qua opera imponi possunt in pœnitentiam.*
- 7 *An possit imponi pœnitentia publice facienda.*
- 8 *An confessor possit imponere pœnitentiam impleendam à pœnitente, non per se, sed per aliam personam.*
- 9 *An imponi possit pœnitentia conditionalis.*
- 10 *An teneatur pœnitens acceptare pœnitentiam à confessario impositam.*
- 11 *An teneatur pœnitens acceptatam pœnitentiam implere.*
- 12 *Quo pacto se gerere debet confessarius cum pœnitente, qui non vult acceptare pœnitentiam.*
- 13 *Quando tenetur pœnitens pœnitentiam implere.*
- 14 *Quid acturus est pœnitens oblitus pœnitentiam sibi à confessario impositam.*
- 15 *Ad quid tenetur pœnitens factus impotens ad implendam acceptatam pœnitentiam.*
- 16 *An pœnitens satisfaciat præcepto implendi pœnitentiam sibi à confessario impositam, si petat ab aliquo, ut pro eo faciat eam pœnitentiam.*
- 17 *An satisfaciat præcepto, qui adimplet pœnitentiam in peccato mortali.*
- 18 *Quis est effectus sacramentalis satisfactionis.*
- 19 *An hic effectus redeat recedente obice, in quo fuit impleta satisfactio.*
- 20 *An possit fieri commutatio pœnitentiam ab alio confessore.*

21 An per pœnitentiam sacramentalem impletur
pœnitente existente in peccato mortali, satisfactio
pro pœna temporali.

I QVÆSTIO. Quid est satisfactio sacramentalis? Res-
ponsum est offensæ præteritæ quo ad pœnam recompen-
satio. Ita Tolet. lib. 3. c. 11. nu. 1. Huic definitioni
addit D. Th. ex sancto Anselmo: est compensatio ad
qualitatem iustitiæ. Tradit eam sic Vict. num. 199. Scot. 4. d. 19. q. 1. ar. 2. Nau. vero c. 3. n. 1. eam sic definit. Est po-
nitio voluntaria pœnæ pro peccato ad placandum Deum
cum proposito eum amplius non offendendi. Eam tra-
git Sylu. ver. satisf. n. 1. Iure tamen merito animaduertimus
inueni (quod antea iam aduerteram) à Viualdo in suo
delibro tit. de satisfact. his definitionibus aliquid esse ad-
dendum, vt definitio quadret soli sacramentali satisfac-
tioni. Igitur satisfactio sacramentalis sic optime defini-
tur. Satisfactio sacramentalis, est passio voluntaria pro
peccato à confessore imposita, ad placandum Deum, eum præ-
cipue amplius eum non offendendi. Ratio huius animaduertens
est, quia satisfactio à pœnitente suscepra absq; præscripto
confessoris, non est pars huius sacramenti Pœnitenti-
æ.

2 QVÆST. Post demissam per contritionem culpam, rem-
netne adhuc suscipienda satisfactio pro pœna debita tali culpa?
RESP. Negarunt hæretici multi, dixeruntq; per pœ-
nitentiam deleri semper totâ culpam, & simul totam pœ-
nam. Oppositum est de hâc definitum in Conc. Trid. 6. c. 4. & can. 30. & sess. 14. c. 2. & 8. can. 12. 13. 14. Ratio est
quia Deus vt misericors, sic iustus est, ideo vt misericors
dimittit culpam, vt iustus exigit pœnam. Hęc autē pœna
quæ demissa culpa adhuc remanet satisfacienda, non re-
perit in omni pœnitente remanet æqualis, sed maior, ma-
iorue pro quantitate contritionis, quæ quidem tanta
liquando erit, vt per eam tota pœna, simul cum culpa de-
mittatur. Ita communis Theologorum cum D. Th. 4. q. 1. c. 72. Cale. 10. 1. Opus. tract. 4. q. 4. Scot. in 4. d. 15. q. 1. Durand. in 4. d. 17. q. 3. Med. tract. 1. de pœn. q. 7. Quia ta-
men vt plurimum non ea datur contritio, vt plurimum
non remittitur tota pœna, simul cum remissa tota culpa.

sed adhuc remanet aliquid pro ea satisfaciendum, quæ satisfactio, vt sit huius Sacramenti proximæ materiæ pars integralis, debet suscipi ex præscripto confessoris.

3. *Quæ sit. Potestne confessor hanc satisfactionem imponere penitentii?* Res p. Potest. Et conclusio de fide constat ex vfu, & traditione Ecclesiæ. Ex Conc. Florent. & Trid. & Cabilonensi. 1. c. 8. & Cabil. 2. c. 45. Moguntino. 1. c. 32. & alijs, quæ citantur in decreto, d. 90. & dist. de pæn. Dico secundum. Confessor tenetur hanc satisfactionem penitenti imponere. Ita iubetur c. *omnis viriusque de pen. & remiss.* à Conc. Trid. sess. 14. c. 8. Quod ius iam vigeat tempore Cypriani epist. 55. & Theod. lib. 4. *har. fab.* vbi inter hæreticos Andianorum refert, quod peccata sine vlla satisfactione remittebant, contra leges, inquit Ecclesiasticas. Ita docet Aug. li. de ver. & fals. pæn. c. 10. & 15. Ratio est, quia sacerdos in hoc Sacramento est minister, iudex, & medicus: satisfactio est pars integrans huius Sacramenti: est compensatio iniuriæ factæ Deo: est medicina peccatorum: sed minister tenetur integrum facere ministerium: iudex tenetur facere, vt compensetur iniuriæ parti lætæ; medicus tenetur adhibere medicinam agrotis, qui se illi sanandum tradit; ergo, &c. Dico tertium. Tenetur confessor hanc satisfactionem imponere proportionatam culpæ confessis, & accusatis, iuxta suum prudens arbitrium. Ita Concil. Trid. sess. 14. capit. 8. vbi ait: Debent sacerdotes Dei, quantum spiritus, & prudentia subiecerit pro qualitate criminum satisfactiones imponere, ne forte alienorum peccatorum participes fiant. Idem docet. Concil. Mogunt. 2. capit. 3. Conc. Nissen. capit. 12. Habetur c. *Deus. de pæn. & remiss. capit. ex multis de pæn. d. 1. & 26. q. 7.* Insinuat eam D. Aug. in *Euchar. c. 65.* Dixi iuxta suum prudens arbitrium, quia cum hæc satisfactio magis sit pænna medicinalis, quam vindicatiua, attendenda est magis penitentis præsens dispositio, quam culpæ præteritæ grauitas. Quod si antiqui canones sacri certas, ac determinatas pœnas peccatis imponendas certis decreuerunt (quas refert Maria. Vict. in proprio opusc. de hac re, & Burcard. in *Dever. lib. 15. & 9.*) eas decreuerunt peccatis publicis, pro quibus publica fiebat satisfactio, & penitentia. Hinc
Et,

fit, vt non liceat sacerdoti pro grauissima culpa, leuissimam imponere pœnitentiam, sicuti aliquos grauiet reprehendit Conc. Trid. Quanquam ad lenitatem magis propendere debet, vt docet D. Greg. Nazianz. orat. Chrysosto. hom. 43. oper. imperf. & habetur cap. Allega. 26. q. 7.

4 QVAEST. Licetne sacerdoti in aliquo euentu non imponere pœnitentiam? Aut illam minorem imponere? RESP. Licet. Ita Caiet. tom. 1. opusc. tract. 6. q. 2. Per. Sor. lect. 2. de satisfact. Nau. c. 26. n. 20. in sum. Euentus autem multus est. *Primus*, cum pœnitens est in extrema vitæ periodo in qua iam nihil potest pati. Ita habetur ca. *Multiplex pœn. d. 1.* & docet Leo Papa *epist. 89. vel 91.* Ratio est, quia frustra iubetur, quod implet, nequaquam potest. *Secundus* euentus est, cum sacerdoti constat à pœnitente assumptam voluntariam satisfactionem suo iudicio culpa sufficientem. Ita Suar. & Richard. in 4. d. 18. ar. 2. ad 1. *Tertius* euentus est, cum pœnitens accedit nimis contritus contritio enim grandis, multum de pœna debita auferit. Sic Tolet. *Quartus*. Quando pœnitens est ita impetritus, vt timor sit ipsum non acceptaturum pœnitentiam vel si accipiat non impleturum.

5 QVAEST. Estne hac satisfactio imponenda ante, vel post absolutionem? RESP. Ante absolutionem quidem. Ita Glab. in Clem. Dudum de sepult. D. Anton. 3. p. tit. 17. c. 20. Nau. c. 1. de pœn. d. 6. 35. Syl. & alij. Ratio est, quia satisfactio est pars materiae huius Sacramenti, quanquam integralis; ergo rectus ordo postulat, vt supponatur materia.

6 QVAEST. Quae opera imponi possunt in pœnitentia? RESP. Dico *primum*. Imponi possunt ea omnia, quae pœnitens satisfacere potest ex opere operantis. Et ideo, quia peccator Deo satisfacit, non solum per opus consilij, sed etiam per opus præcepti, imponi possunt satisfactionem non solum opera consilij, sed etiam opera præcepti. Ita Suar. & Tolet. ex communi placito. Dico *secundum*. Satisfacit homo non solum per opera externa, verum etiam per actus internos. Et ideo occurrente necessitate, imponi possunt in satisfactionem actus interni: verbi gratia vt pœnitens ægrotus ter mente profertur.

ferat sanctum Iesu nomen, aut quid simile. Ita Doctor Suar. contra Alenf. 4. p. *quest.* 84. & Almain. in 4. d. 15. Ratio illius est efficax, quia plus requiritur ad essentiam partis essentialis, quam integralis: sed contritio est pars materiae huius Sacramenti essentialis, satisfactio est integralis; ergo plus requiretur ad contritionem, quam ad satisfactionem. Atqui ad contritionem, satis est actus internus; ergo ad satisfactionem. Dico tertium. Opera externa per quae peccator Deo satisfacit, & quae in satisfactionem imponi solent, sunt tria. Ieiunium, Oratio, & Eleemosyna, Ieiunium quidem comprehendit omnia opera poenalia carni. Oratio comprehendit omnia opera spiritualia, vt celebrationes missarum: praedicationum auditiones, peregrinationes, lectiones, & similia. Eleemosyna complectitur omnia opera misericordiarum quatuordecim. sic Tolet. lib. 3. cap. 11. num. 3.

7. *QVAEST. Potestne confessor imponere poenitentiam publice faciendam?* R E S P. Cum distinctione loquendum cenfeo. Velenim imponitur publice facienda, vt deueniat ad notitiam aliorum ex praescripto confessoris ob culpam, seu occultam, seu publicam: vel imponitur publice facienda, ad publicam aedificationem Ecclesiae, quam videmus sumi a poenitentibus voluntarijs, & non coactis. Si priori modo imponi posse rogas, nego quidem. Ita Nau. in sum. capit. 8. num. 10. Ratio est, quia ireretur contra sigillum sacerrimi secreti Sacramentalis. si vero secundo modo imponatur affirmo: tenetur enim poenitens communi scandalo obuiare, & Dei honorem publice offensum, publice resarcire: sicut licitum est iubere poenitenti, vt famam proximi publice restituat: ita maiori cu ratione dicendum est de restitutione diuini honoris. Atque in hoc sensu affirmant D. Tho. in 4. d. 14. *quest.* 1. *artic.* 5. & dist. 17. *qu.* 3. *artic.* 4. ib. Palud. & Durand. atque D. Anton. 3. p. tit. 14. *capit.* 17. §. 6. Quanquam hi Auctores absolute videantur loqui.

8. *QVAEST. Potestne confessor imponere satisfactionem per alium implendam?* R E S P. Potest quidem. Sic Tol. lib. 3. c. 13. Ratio est, quia vnus satisfacere potest pro alio: quam-

Modull. Casuum.

N a

uis

uis non mereri, vt doceri, & ostendi solet in t. 1. d. 1. Th. Illud vero opus per liberam implentis donationem pœnitentis: per præceptum vero confessarij, sic per sacramenti; ergo, &c. Ita D. Th. in 4. d. 20. & ib. Duran. Palud. Sor. & alij. Alens. 4. p. q. 85. Cord. lib. 5. de indulg.

9 QVAEST. Estne satis ad hoc sacramentum satisfactio posita sub conditione. verbi gratia si ieiunaueris uno die satisfactionem horum, qua accusata sunt peccata: Resp. t. quidem. Ita D. Thom. quod l. 3. art. 2. Palud. in 4. d. 2. quest. 2. art. 2. Victor. Ledesm. Per. Sor. locis supra citatis. Imo fuit opinio multorum Doctorum confessionem non aliter, quam conditionaliter posse imponere satisfactionem, nimirum si hoc facere volueris, si hoc feceris. Ita Sor. in 4. d. 18. q. 1 & ib. Gab. atque etiam d. 16. q. 3. dub. 5. Caiet. tom. 1. Opus. tract. 6. q. 2. ad 2. Medina. 2. de confess. Sylu. & Armil. verb. confess. Nau. in sum. cap. numer. 20. Beia cum pluribus 3. p. casuum q. 3. Fundamentum eorum est, quia homo non teneretur in hac vita peccatis satisfacere, sed potest omnes satisfactioes seruare ad ignem purgatorij alterius vitæ, vt docet d. 20. q. 2. ar. 2. ad 5. Vega. lib. 13. in Trid. ca. 22. Cord. dub. lib. 5. de indulg. q. 5. circa finem & q. 8. & 10. Ruard. 6. Veruntamen hi Auctores loquuntur de satisfactioe secundum se: non vero vt imponitur à confessario in hoc sacramento. Quoniam de satisfactioe secundum se sumpta, nullum est præceptum, vt fiat in hac vita. Et dicunt citati Auctores, contra quos Cano. in 1. de pen. p. 3. & 4. securus Palud. in 4. d. 17. q. 3. art. 1. opus est, quia, inquit, sicut homo peccauit anima, & corpore: ita debet satisfacere anima & corpore: atqui in purgatorio non potest satisfacere corpore, quò caret, ergo. Veruntamen infirmum est argumentum, quia sicut culpa emanauit ab anima, ita tota satisfactio sumpta est ab anima. Sancti vero patres eam consulant, vt dicuntur efficacem ad peccata, quos refert Gratian. in 1. de pen. consulitque Cyprian. l. de lapsis circa finem. Quis igitur verum sit confessorem, posse imponere satisfactionem, vt affirmant mox citandi Auctores, si tamen eam imponat conditionatam, recte impo-
net ex causa.

10 QVAEST. Teneturne pœnitens acceptare pœnitentiam sibi à confessario impositam? RESP. Tenetur, si pœnitentia iusta sit, & non adsit rationabilis causa non acceptandi. Ita Magist. in 4. d. 16. ib. D. Tho. q. 1. art. 3 q. 3. Richard. art. 1. q. 1. Maior. d. 17. q. 2. Durã. q. 5. ad 2. Palud. d. 10. q. 2. Scot. ib. q. 2. art. 2. Alenf. q. 80. n. 2. art. 1. Anton. 3. p. tit. 14. c. 19. §. 19. Ledel. Per. Sor. Vict. & omnes fere posteriores Theologi, quos refert, & sequitur Doctor Suarius cum sanctis Patribus Leone, Cypriano, & Augustino. Ratio est manifesta: quia confessarius, ut dixi, tenetur imponere pœnitentiam; ergo pœnitens tenetur impositam pœnitentiam acceptare alioqui frustra esset pœnitentia, & necessitas ad imponendam ex parte confessoris, si daretur libertas non acceptandi ex parte pœnitentis. Hanc veritatem expressius docuit Conc. Salegustadiense dicens. *Falluntur stultitia pœnitentes, qui condignas satisfactiones nolunt accipere.*

11 QVAEST. Teneturne pœnitens acceptatam pœnitentiam implere? RESP. Tenetur. Ita omnes citati superiori puncto Doctores. Ratio est manifesta, quia frustra necessitas & obligatio ad acceptandum daretur, si daretur libertas ad non implendum.

12 QVAEST. Quo pacto se gerere debet confessarius cum pœnitente, qui non vult acceptare pœnitentiam? RESP. Affirmat Nau. loco citato confessorem teneri illum absolvi, atque præterea hanc esse consuetudinem Verbis, & Orbis. Veruntamen iure merito negat Suarius, atque confessorem teneri pœnitentiam lenire, & in aliud satisfactoriū opus commutare: quam si omnino pœnitens nolit acceptare, tanquam impœnitentem relicturum in absolutum: nam si in eo sit propositum non acceptandi omnino pœnitentiam ab hoc, vel alio confessario, peccat graviter, & est impœnitens, ac proinde indignus absolutionis: ait præterea sibi esse talem consuetudinem ignotam.

13 QVAEST. Quando tenetur pœnitens implere pœnitentiam? RESP. Quando à confessario assignatum fuit tempus: quo transacto multo magis obligat præceptum illā implendi, ut in simili docuit Suarius circa præceptum annuæ confessionis, & annuæ communionis.

14 **QVAEST.** *Quid acturus est poenitens, qui sui obli-*
uiscit poenitentiam imposuam? **RESP.** Palud. in 4. d. 17. q. 5. art. 1.
 Anton. supra citatus. Sylu. confessio 1. q. 3. Richard. d. 17. q. 5.
 2. q. 8. ad 4. affirmant teneri talem poenitentem
 illa peccata confiteri, ut debitam accipiat pro illis poe-
 nitentiam. Alij aiunt teneri pro poenitentia oblita, alia
 satisfactorium opus substituere. Dico tamen, poenitens
 oblitus poenitentiae a confessario impositae, nec tenetur
 iterum eadem peccata confiteri, nec aliud opus satis-
 factorium pro illa substituere, sed si culpabiliter memo-
 rit oblitus fuit, tenetur culpam obliuionis confiteri
 pro ea poenitere. Ita Gab. in 4. distinct. 17. q. 1. Maro.
 dub. vi. Palud. ibid. Sot. d. 20. quest. 2. art. 2. Med. d. 17.
 quest. de poen. iniuncta. Nau. in sum. cap. 9. num. 17. Pe-
 vict. & alij communiter Doctores. Ratio est, quia
 non iudicat bis in idipsum: illa autem peccata iam
 a Deo sunt iudicata, ideo non debent iterum in
 sacramentali iudicari. Deinde, quia opus voluntarie
 acceptum ad satisfaciendum, non est pars sacramenti
 confiteri. Solum igitur remanet obligatio confitendi
 culpam (si qua fuit) obliuionis. Dixi, si qua fuit, quia nati-
 lis esse potuit obliuio, & ideo absque culpa.

15 **QVAEST.** *Ad quid tenetur poenitens, factus impotens*
ad implendam acceptam poenitentiam? **RESP.** Non tenetur
 opus aliud satisfactorium pro poenitentia imposita
 substituere. Ita Doct. Suar. Ratio eius est, quia cum pre-
 ceptum versatur circa certam materiam, & actum, qui
 factus est impotens ad illum, non tenetur ad opus aliud
 ut claret in precepto ieiunij: nam qui est impotens
 ieiunandum, non tenetur ad elemosynam pro ieiunio
 faciendam. Dico secundum. Non tenetur per alium poe-
 nitentiam implere. Ita Doct. Suar. Ratio est, quia opus
 alterius, non est pars sacramenti suscepti.

16 **QVAEST.** *Satisfacitne poenitens precepto satisfaciendi*
per opus satisfactorium factum ab alio, verbi gratia, impotens
confessarius Petro, ut recitet Virgini Mariae Rosarium: Item
petit a Joanne, ut pro se Rosarium dicat, satisfacitne precepto
confessarij? **RESP.** Minime quidem. Ratio est clara: quia
 Rosarium non a poenitente, sed ab alio recitatum, non est
 pars sacramenti praecedentis. Ita communiter Doct.

4. d. 20. præsertim D. Thom. D. Bonau. Durand. Palud. & Soro. Itē Alenf. 4. p. q. 85. Gab. in 4. d. 16. q. 2. dub. ult. Cor- dub. lib. 5. de indulg. q. 5. art. 8. Quos refert, ac sequitur Su- arius.

17 QVAEST. Satisfabitne præcepto confessorie, qui pœnitentiam iniunctam adimplet in statu peccati mortalis: RESP. Satisfacit. Ita Vict. in sum. num. 184. Nauar. in Man. c. 3. n. 6. & de pœn. d. 6. c. 1. n. 48. Ratio est, quia præceptum traditur de substantia, non de modo operis faciendi.

18 QVAEST. Quis est effectus huius sacramentalis satisfactionis: RESP. Dico primum. Primarius effectus ex opere operato huius sacramentalis pœnitentiæ, est satisfactio, & remissio pœnæ temporalis debitæ pro culpa iam remissa in sacramento confessionis, Ita communiter Theologi in 4. d. 16. & 17. D. Thomas quod 1. 3. art. 28. Caietan. tom. 1. opusc. tract. q. 2. Canon. de pœn. p. 5. Fauet Cōcil. Trid. sess. 14. c. 2. & 3. Quam communem sententiam immerito dissentit Adrian. q. 2. de satisfact. Ledesma q. 13. art. 3. Soro in 4. d. 19. quasi. 1. artic. 3. quamuis oppositum allerat. d. 20. quasi. 2. art. 3. vt recte adnotat Suar. Ratio est, quia hæc sacramentalis pœnitentia est pars sacramenti, non essentialis, vt censet Palud. in 4. d. ibid. q. 4. sed integralis, vt docuit D. Thom. 3. p. quasi. 20. art. 2. Capreol. Sor. & alij Theolog. in 4. d. 16. ergo debet habere aliquem effectum ex opere operato: non est vero alius, qui primario intendatur per hanc pœnitentiam, quam satisfactio pœnæ temporalis: nam remissio, culpæ, & pœnæ æternæ, facta fuit per essentielles partes sacramenti: ergo, &c. Dico secundum. Per pœnitentiam à confessario impostam, non toti semper pœnæ temporalis pro culpis remissis debitæ satisficit, sed proportionaliter, toti scilicet, si fuit adæquate imposta, parti vero, si fuit inadæquate posita. Ita Doctor Suar. contra duas extremas opiniones. Ratio est, quia causa non habet nisi proportionatum effectum, iuxta pæremiam notam. Non omnia possumus omnes. Dico tertium. Probabile est secundarium effectum huius sacramentalis satisfactionis ex opere operato esse gratiam sanctificantem. Ita D. Thom. p. 3. q. 90. art. 2. ad 2. ibid. Caiet. Sor. in 4. d. 17. q. 1. art. 1. Ratio est cōgruens, quam affert Suarius de pœn. disp. de satisfact. nimirum

rum, quia hæc satisfactio, non imponitur tantum ad prædictam præteritam culpam, sed ad præseruationem futuram ergo sicut primarius effectus, vt satisfactio pœnæ ad prædictam; ita secundarius est infusio gratiæ ad præseruationem.

19 *QVAEST. Scititurne hos effectus huiusmodi pars sacramentalis recedente obice peccati, in quo adimpleta fuit hæc Negat Adr. q. 2. de satisf. 3. ot. in 4. d. 10. Ledes. q. 23. & de sup. citatus. Dico tamen: Pars affirmans est probabilis. Ita Caiet. Pet. Sot. Vict. & Suar. Ratio est, quia omne sacramentum fortitur suum effectum recedente obice. Ergo etiam illum sortientur suæ partes: sed satisfactio pars sacramenti; ergo, &c.*

20 *QVAEST. Potestne pœnitentia ab uno confessario posita tolli, vel commutari ab alio confessario in sacramento. RESP. Si fiat iterata confessio eorundem peccatorum coram legitimo confessario, pœnitentia ab alio non potest diminui, commutari, aut tolli omnino potest, iuxta præsentem pœnitentis dispositionem. Ita Medin. de pœnit. tract. 2. quest. de pœn. in iunct. Vict. n. 194. Ledes. q. 20. art. 4. Nau. cap. 26. n. 22. Sylu. confess. l. 1. c. 7. Angel. Confess. 6. num. 4. Ratio est, quia prius iudicium iteratur, & ideo prior pœna iterari potest. Dico tamen: Quando non fit repetita confessio eorundem peccatorum: sed fit confessio aliorum peccatorum, coram eodem sacerdote adhuc memore eorundem peccatorum ab eodem potest minui, vel commutari, vel omnino tolli imposita pœnitentia iuxta præsentem pœnitentis dispositionem. Ita omnes indubitanter. Dico tertium: Quando non fit repetita confessio, sed alia de aliis peccatorum eodem sacerdote, qui pœnitentiam imposuit, obliuio peccatorum, pro quibus illam imposuit: vel iterum alio sacerdote, satis probabile est, & practice licitum, posse pœnitentiam talem ab eo minui, mutari, vel omnino tolli, iuxta præsentem pœnitentis dispositionem, si adsit rationabilis causa, & maius spirituale emolumentum pœnitentis. Ita Vict. Nau. & Suar. locis citatis. Ratio est, quia præsens confessor potest, de tota huiusmodi causa pœnitentis iuxta præsentem dispositionem iudicare, prout magis expedire iudicauerit pœnitenti.*

21 *QVAEST.*

21 QVÆST. Habetne primarium effectum hæc sacramentalis pœnitentia, nimirum satisfactionem pro pœna temporali, sicut in peccato mortali? RESP. Affirmat Matfil. in 4. quæst. 11. art. 3. Medin. tract. 2. de pœn. quæst. de hac re. Fundamentum eorum est, quia ad satisfaciendum non requiritur gratia in subiecto satisfaciente. Quod asserunt de satisfactione ex opere operantis. Scot. & alij Doctores. Opposita tamen sententia est certior, & communior. Nam, ut dixi in materia de contritione: remissio sacramentalis pœnæ, est effectus supernaturalis, remouens impedimentum gloriæ, perficiens & consummans iustificationem, ergo supponit subiectum capax gloriæ, ac proinde gratum Deo.

De forma Sacramenti Pœnitentiæ. §. 8.

- 1 Quæ est forma Sacramenti Pœnitentiæ.
- 2 An de essentia eius sit, ut proferatur voce.
- 3 An sit de essentia huius formæ, ut proferatur per modum indicatiuum.
- 4 Quæ verba sint de essentia formæ Sacramenti Pœnitentiæ.
- 5 An verba huius formæ, sint de eius essentia formaliter, an materialiter sumpta.

1 QVÆSTIO. Quæ est forma Sacramenti Pœnitentiæ? RESP. Est hæc: Ego te absoluo à peccatis tuis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Vnde claret immerito discessisse à communi sententia Abulensem in defensorio 1. p. c. 6. asserentem dicendum esse: remitto tibi ex eo, quod Christus dixerit: Quorum remisistis peccata, remittuntur eis. Nam etiam dixit Petro: Quodcumq; solueris super terram, erit solutum, & in cœlis.

2 QVÆST. Estne de essentia huius formæ, ut voce humana proferatur? RESP. Aliqui dixerunt sufficere, ut scripto detur, & imponatur super pœnitentem. Insuper satis esse, ut quouis signo ostendatur secundum solam intentionem absoluentis. Ita Palud. in 4. d. 17. q. 2. artic. 1. num. 7.

Medin. tract. 2. de pœn. q. de modo confitend. Nauar. cap. 1. num. 36. Pet. Sot. lect. ii. de confess. Ratio eorum est, quod hoc Sacramentum fundatur in ratione iudicij, sed de sententia, & ratione iudicij non est, vt sententia voce propria iudicis proferatur, sed est satis, si scripto exprimat aut nutibus; ergo, &c. Consequentia probatur a similitudine, nam ideo dicimus de essentia formæ Sacramenti matrimonij non esse proferri verbo, sed satis esse proferri nutibus, vt ostendam cum me de matrimonio iudicij respondere, quia Sacrament. Matrimonij, fundatur in ratione contractus, de ratione vero, & essentia contractus non est proferri celebratio eius verbo, sed est satis proferri nutibus, vel scripto; ergo, &c. Opposita sententia est communis. Ita D. Thom. 3. p. quest. 84. art. 3. q. 4. dist. 22. quest. 2. Scot. Gab. & Sot. dist. 14. Caier. de similitudinibus. verb. conf. Prob. primo ex Conc. Flor. & Trident. asserentium formam huius sacramenti esse verba iudicij. Si quis autem dicat Conc. Flor. etiam dixisse absolute Sacramenta Nouæ Legis constare rebus, & verbis, & tamen ad Sacram. Matrimonij non requiri verba formaliter, sed aliquid vice verbo um; ergo similitudinem Sacramento Pœnitentiæ Respondeo Conc. Flor. sententiam propositionem absolute & in communi prolatam declarasse in particulari, agendo de Sacramento Matrimonij ait n. in matrimonio verba esse, regulariter, formamque modificatione dixit aliquando esse nutus; vel alia canonica signa. Vnde sumitur efficax ad confirmationem argumentum: nam exceptio firmat regulam: cum igitur Trident. solum exceperit matrimonium, omnium sacramentorum quorum forma consistit in verbis. Probatur secundum consuetudinem vsu, & consuetudine perpetua Ecclesiæ. Alius enim modus absolutionis præter verba inauditus est, etiã in quocumque casu necessitatis, vt docte adnotauit Suarius.

3 QVAEST. Estne de essentia huius formæ, vt proferatur per modum indicatum, absoluo te, & non deprecatur, ablatum, &c. R E S P. Maxime. Et oppositum asserere est opinio erronea. Ita D. Thom. in Opusc. 22. Palud. in 4. dist. 22. q. 3. Sot. d. 14. ar. 3. Pet. Sot. lect. 4. de confess. Nau. de pœn. d. 6 c. 1. nu. 9. Ratio est, quia de ratione, & essentia huius Sacramenti, est vt proferatur sententia in ratione & essentia

& essentia iudicij: at vero de ratione potestatis iudicialis est, ut sententia proferatur per modum indicium, non deprecium. Vnde Christus Dominus dixit: *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis, &c.* Et ideo Conc. Trident. dixit sacerdotem illo verbo uti potestate iudiciali, & efficere, atque conferre remissionem peccatorum.

4. QVAEST. *Suntne omnia supradicta verba de essentia huius formæ?* RESP. Dico primum. Gabr. in 4. d. 14. quæst. 2. & ibid. Maior. Palud. d. 22. quæst. 3. Pet. Sor. lect. 4. de confess. dixerunt esse illa verba, à peccatis tuis. Ratio eorum est, quia verbo absolvo, abstrahit ab absolutione peccatorum, vel censura, ideo debet apponi verbum determinans materiam absolutionis. Veruntamen supposita præmissa accusatione peccatorum verborum absolvo cadens super illam determinatam satis habet significationem. Dico secundum. Præmissa peccatorum accusatione in his tantum duobus verbis, absolvo te, consistit essentia huius formæ. Ita communiter Theologi: docuit Leo X. in Bull. contra Luth. art. 11. & 12. diffiniuit Conc. Flor. & Tri. Ratio est, quia in illis duobus verbis tantum satis innuitur, ac significatur effectus huius sacramenti circa determinatam personam, scilicet absolutionem, circa determinatam poenitentem. Probatur deinde à partium adnumeratione. Nam de pronomine Ego, nemo dubitat. De verbis, à peccatis tuis, docuit D. Thom. & Scot. locis citatis. D. Anton. 3. p. tit. 17. cap. 21. §. 1. Sylu. absolutio. 6. quæst. 4. Nau. de pœn. d. 6. cap. 1. num. 9. & in sum. ca. 26. numer. 2. Sorus, & alij. Ratio eorum est iam dicta, quia in prolatione sententiæ, non est necesse a iudice narrari crimen, sed supposita sententia criminis, satis est proferri absolutionem. De invocatione sanctissimæ Triadis censuit communis schola cum D. Thom. citato, à quibus absque ratione secessit Duran. in 4. d. 22. quæst. 2. & Maior. ibid. Pet. Soto loco citato. opinantes idem esse de poenitentia, atque de baptismatis sacramento dicendum. Cum tamē ster pro baptismo notissima ratio. Nam est ianua, per quam quis Ecclesiam ingreditur, & ideo debet fidē statim profiteri: deinde quia ea verba in baptismatis forma sunt à Christo Domino expressa: *Baptizantes eos in nomine*

Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. De deprecatione verborum hiberi solita, nemo vnquam dubitauit. Dico tertium. Vt licet aliquod supra dictorum verborum demere, aut relinquere absque virginti necessitate. Ita omnes. Ratio nota, quia non licet absque causa recedere ab vniuersa Ecclesie ritum, ac ceremonia.

§ QVAEST. *Suntne hec duo verba, absoluo te, materialiter an formaliter de essentia huius forme?* RESP. Formaliter quidem, non materialiter, hoc est, in sensu, non in sono. Ita Theologi cum Conc. Florent & Trident. Hac contra ex communi doctrina de sacramentis in genere. Opinatio vero Scoti in 4. d. 14. quæst. 4. asserentis de essentia huius forme, non esse determinata verba, intelligenda esse hoc sensu, aliter falsa est omnia.

De ministro Sacramenti Pœnitentiæ. §. 9.

- 1 An solus sacerdos sit minister sacramenti Pœnitentiæ.
- 2 Non omnis sacerdos est minister sacramenti Pœnitentiæ, sed qui habet iurisdictionem ordinariam, vel delegatam in foro sacramentali.
- 3 Quis sacerdos habet ordinariam iurisdictionem in hoc foro.
- 4 Qui habent ordinariam potestatem in hoc foro, quo illam habent.
- 5 An Archiepiscopi habeant iurisdictionem in hoc foro erga subditos suorum suffraganeorum.
- 6 Quis parochus habet ordinariam iurisdictionem erga eum, qui habet domicilium in duabus parochijs.
- 7 Quis sacerdos habet iurisdictionem delegatam in hoc foro sacramentali.
- 8 Quando Papa delegat hanc iurisdictionem, delegat eam etiam repugnantibus parochijs, & Episcopis.
- 9 Quis sacerdos habet iurisdictionem in hoc foro erga Papam.

- 10 Quis sacerdos habet potestatem in hoc foro supra Episcopos.
- 11 Quis sacerdos habet potestatem in hoc foro supra prelatos exemptos.
- 12 Quis sacerdos habet potestatem in hoc foro supra parochias.
- 13 Quis sacerdos habet iurisdictionem in hoc foro super simplices sacerdotes.
- 14 An sit satis ad hoc sacramentum ministrandum iurisdictione præsumpta.
- 15 An sit satis ad hoc sacramentum ministrandum iurisdictione petita, & non obtenta.
- 16 De approbatione Episcopi requisita in confessaria post Concil. Trident. & interpretamento illius decreti.
- 17 An sacerdos de cuius iurisdictione, & approbatione controuertunt probabiliter Doctores, possit hoc sacramentum ministrare.
- 18 An in articulo mortis pœnitentis possit quilibet sacerdos ei ministrare sacrament. pœnitentia.
- 19 Vnde habet in articulo mortis pœnitentis quilibet sacerdos iurisdictionem ad ei ministrandum sacrament. Pœnitentia.
- 20 An possit quilibet sacerdos absoluere sacramentaliter à Venialibus peccatis.
- 21 An quilibet sacerdos possit absoluere à mortalibus peccatis iam ritè confessis, & absolutis.
- 22 Quis sacerdos potest absoluere à reseruatis.
- 23 Qui tenetur ministrare Sacramentum Pœnitentia & quando.
- 24 An confessor teneatur examinare conscientiam pœnitentis.
- 25 An teneatur confessor absoluere pœnitentem, quem

- quem iudicat esse dignum absolutione,
 26 De sigillo, quod confessor, & alij tenentur seruari
 confessionis auditu.
 27 An liceat aliquis vsus notitia in confessione accipi
 sita.
 28 Quod est peccatum frangere sigillum, & quare
 ne imponit & sunt frangenti illud.

QVAESTIO. Quis est minister Sacramenti Poenitentiae?
 RESP. Solus sacerdos. Est propositio de fide. Tra-
 ditur cap. Quidam de poenitent. d. 1. in Concil. Florent.
 & Trident. session. 14. cap. 6. & cano. Ratio est, quia
 hoc sacramentum sit iurisdictionis, non debuit omnibus
 singularibus committi, cum vero sit necessitatis, non de-
 buit solis Episcopis quo ad ministerium tradi. Dico
 cundum. In nullo euentu potest alius, quam sacer-
 dos esse minister huius sacramenti, est omnium Ca-
 tholicorum sensus. Ideo cum Gloss. in cap. si uis de furto
 & ibid. Panorm. Mag. in 4. d. 17. cap. 1. ibid. D. Thom. qu.
 3. art. 3. qua. 2. ad 1. aiunt in defectu sacerdotis, faciendam
 confessionem laico, loquuntur de confessione ad humili-
 ationem, qua humiliatione obtineatur a Deo gratia
 pro peccato delendo, & euitando; non vero ad sacramen-
 tum. Quae quidem humiliatio tantummodo exercenda
 cum subest periculum, non habendi aliter veram con-
 tritionem, atque dolorem peccatorum.

2 QVAEST. Quis sacerdos est minister huius sacramen-
 ti? RESP. Solus ille, qui habet in hoc foro potestatem iurisdictionis,
 siue ordinariam, siue delegatam. Est propositio de fide definita a Conc.
 Florent. & Trid. session. 14. capit. 7. quam dicit Apostolicam traditionem.
 Ita Damasus epist. 4. Decretal. Concil. Hispalen. 2. cap. 7. & Concil.
 Lat.

3 QVAEST. Quis sacerdos habet ordinariam potestatem iurisdictionis
 ad hoc sacramentum ministrandum, & erga quas
 personas? RESP. Dico primum. Summus Pontifex erga
 uniuersalem Ecclesiam, uniuersalissimam quo ad loca,
 personas, & culpas, & modum vrendi illa per se, vel per
 alios. Ita cap. penult. & ult. 9. quesi. 3. cap. Cuncta per mun-

etiam de maiestate, & obed. Ostendit D. Thom. Opusc. 1. cap. 32. & opusc. 19. cap. 4. Dico secundum. Habent hanc potestatem iurisdictionis ordinariam Episcopi, erga suos Episcopatus: Item Vicarij Episcoporum, si sacerdotes sint. Dixi, si sacerdotes sint, quia si sacerdotes non sunt, quamvis hanc potestatem habeant ordinariam ad delegandam, non habent ad exercendam. Dico tertium. Habent hanc iurisdictionis potestatem ordinariam parochi erga suos parochianos. Ita habet usus, & sensus totius Ecclesiæ. Dico quartum. Habent hanc potestatem iurisdictionis ordinariam Prælati Religionum erga religiosos suæ religionis maiorem, minoremve, quo maior, vel minor est potestas exterior erga eisdem religionis, Generalis nimirum erga generalem religionem, Prouincialis erga prouinciam suam: Guardiani erga monasterij subditos.

4 QVÆST. A quo habent huiusmodi Prælati hanc ordinariam iurisdictionis potestatem ad hoc Sacramentum ministrandum? RESP. Dico primum. Summus Pontifex immediate à Christo Domino. Ita Nicolaus Papa cap. In nomine Domini. d. 23. Enimvero licet electio personæ sit ab Ecclesia, collatio iurisdictionis à CHRISTO. Dico secundum. Episcopi, supposita Episcopatum diuisione, quæ sit à solo Summo Pontifice, longior, aut breuior, tum quo ad loca, tum quo ad personas, tum quo ad culpas habent illam etiam immediate à Christo Domino. Ita Suarez. de pœnit. disp. de minist. confess. sect. 1. Ratio eius est, quia de intrinseca ratione episcopalis muneris, est talis iurdictio. Est. n. Episcopus ex vi sui officij pastor animarum, & gubernator in spiritualibus. Ideo huiusmodi potestas Episcopis tolli potest per solâ subtractionem, & reservationem loci, vel personarum, & reservationem. Dico tertium. Parochi habent hanc iurisdictionis ordinariam potestatem à Summo Pontifice, dependentem ab Episcopo, quo ad culparum reservationem.

5 QVÆST. Habentne Archiepiscopi potestatem hanc ordinariam, erga subditos suorum suffraganeorum? RESP. Non semper quidem, sed tantum modo cum actualiter visitant. Ita habetur ca. vlt. de pœnit. & remissi.

6 QVÆST. Quis Parochus habet ordinariam potestatem, erga

erga personam, qua habet in diuersis parochijs stabile, & primum domicilium? RESP. Vterque. Ita Nauar. capit. Placuit. numer. 77. quem sequitur Suarius, de poenit. disp. de murch. confess. sect. 1.

7 QVAEST. Quis sacerdos habet hanc iurisdictionem delegatam? RESP. Dico primum. Omnis cui eam commisit aliquis ordinarius erga suos proprios subditos. Ita cap. inter cetera de offic. ordinarij. cap. Omnis vtriusque de poen. & remiss. Et ideo Summus Pontifex potest illam delegare in totam Ecclesiam, etiam repugnantibus Episcopis & Parochis. Ita habetur Clem. Dudum de sepult. Extrauag. super cathedra. eodem titul. Extrauag. Inter cunctas de priuileg. Dico secundum. Episcopi possunt illam delegare in totos suos Episcopatus, etiam repugnantibus Parochis. cap. Quoniam. ca. Inter cetera de offic. Ordin. ca. 2. de poen. & remiss. in 6. Dico tertium. Possunt Parochi erga suos parochianos. Ita ca. Omnis vtriusque de poen. & remiss.

8 QVAEST. Rogo, an de facto quando Summus Pontifex concedit hanc iurisdictionem delegatam, concedat etiam repugnantibus parochis, & Episcopis? RESP. Negat Gloss. capit. Omnis vtriusque Hostiensis, & alij ibidem. Oppositum docent communiter Theologi. Ita Diu. Thom. 2. 2. q. 19. & in 4. d. 17. question. 3. art. 5. question. 6. Durand. quest. 12. Palud. quest. 4. art. 3. Maior quest. 6. & 7. Sor. de quest. 4. art. 5. D. Anton. 3. p. tit. 17. cap. 5. Adrian. quest. de confess. Medin. Sylu. & alij Summistae. Iurisperiti, quos refert Nauar. cap. Placuit. numer. 17. Gloss. Clem. Dudum de sepult. Ita docuit Ioann. XXII. Extrauag. Vas Elefanti habet. Benedictus XI. Extrauag. Inter cunctas, de priuileg. Ratio est, quia si tale priuilegium penderet a voluntate Episcoporum, & Parochorum, frustratorium esset, & nullius roboris.

9 QVAEST. Quis sacerdos habet iurisdictionis potestatem ad hoc sacramentum Poenitentiae ministrandum? Papa? RESP. Qui ab eodem Papa eligitur in talem ministrum. Qui quidem sacerdos non eam accipit supra Papam, a quo potest esse electus, immediate a Christo Domino, vt voluit Petrus. lud. in 4. d. 17. quest. 3. art. 2. & Capreol. d. 19. in arg. contra. conclus. Sed mediate ab ipso Papa. Ita D. Thom. in 4. d. 17. quest. 1. art. 3. qu. 1. quia, inquit, Papa, vt Christi Vicarius

dat potestatem supra seipsum infirmum peccatorem, itaque ut peccator subijcitur, ut superior confert potestatem. Nam ægrotus Rex supra se ipsum ægrotum concedit potestatem medico curaturo ægritudinem.

10 QVÆST. *Quis sacerdos habet hanc iurisdictionis potestatem supra Episcopos?* R E S P. Qui ab eisdem eligitur in talem ministrum. Talis vero electus sacerdos habet eam delegatam à Summo Pontifice ordinario confessario Episcoporum, qui quidem illis concedit facultatem eligendi confessorem. Ita habetur *cap. ult. de pœn. & remiss.* Tenent in 4. Palud. d. 17. qu. 2. Gab. qu. 2. art. 3. Dub. 2. D. Anton. 3. p. tit. 17. ca. 9. Ang. Sylu. & alij. Turrec. ca. *Quantum de pœn. d. 1.* Episcoporum vero nomine comprehenduntur solum Episcopi consecrati. Eã sententia autem suarj cõprehenduntur etiam Episcopi electi tantum habentes iam ante consecrationem, iurisdictione episcopalem: ut habent parochi nondum sacerdotes parochiales.

11 QVÆST. *Quis sacerdos habet hanc iurisdictionis potestatem supra prælatos exemptos?* R E S P. Qui ab eisdem eligitur in talem ministrum, habet vero eam delegatam à Papa, qui illis concedit priuilegium elegendi confessarium. Ita habetur *cap. ult. de pœn. & remiss.* Qui autem appellandi sint huiusmodi prælati exempti, non est melius perfecti, esset enim falcem mittere in alienam Iurisperitorum messem.

12 QVÆST. *Quis sacerdos habet hanc iurisdictionis potestatem super Parochos, ut possit eis hoc Pœnitentiæ sacramentum ministrare?* R E S P. Qui ab eisdem eligitur in talem ministrum. Habent enim Parochi facultatem eligendi confessarium, quem velint ex approbatis, absque alia licentia particulari Episcoporum, qui ordinarij confessarij sunt Parochorum. Ita obtinuit praxis. Hanc autem facultatem non habent à iure, nullum enim tale ius inuenitur: sed à consuetudine, ut notat Suar. contra D. Anton. 3. p. tit. 19. ca. 19. §. 19. opinantem non posse consuetudine introduci, ut quis possit sibi eligere confessorem iuxta ca. 2. de pœn. & remiss. in 6. Contra quem etiam tenuit Gabr. lect. 3. in can. & Nau cap. *Placuit num. 30.* iuxta cap. *Cum contingat de foro compet. id expresse decernens.* Quæ consuetudo ubi viget immemorabilis, & tolerata ab Episcopis

scopis, tuto seruari potest, incepta enim fuit à consensu ipsorum Episcoporum, eamque nunquam reuocent. Veruntamen semper ab eodem consensu pendebit, ut ab eodem omnino tolli, & poni possit, sine vllaquam iuris præscriptione. Et de hac præscriptione dicitur in illo cap. 2. de pœnitenti. & remiss. allegato per Antonin. non posse consuetudine obtineri ius ad eligendum confessarium contra voluntatem Episcoporum.

13 QVÆST. Quis sacerdos habet hanc iurisdictionem prærogatiuam erga simplices sacerdotes? RESP. Iuxta vsitatum & acceptam consuetudinem eligendi ab eisdem: quilibet confessarius ex approbatis, quem ipsi elegerint, est ministrum ad eis conferendum huiusmodi sacramentum.

14 QVÆST. Sufficiunt ad hoc sacramentum ministratio iurisdictionis præsumptiue tantum concessa ab Ordinario, & plenaria gratia. Est hic Titius sacerdos approbatus ad audiendum confessiones: pro amicitia inter eum, & parochum, præsertim parochum, ratum habiturum sacramentum per Titium ministratum: in super præsumit parochum concessurum talem iurisdictionis potestatem, si ab eo talis facultas petatur. Rogo, an sit huiusmodi præsumptio, ut quis possit ministrare hoc sacramentum? RESP. Hæc facultas duas habet facultates, ut singulas cursim persequar. Dico primum. Non verum conficit pœnitentiæ sacramentum sacerdos, qui absq. iurisdictione concessa ab Ordinario illud conficit, cum proposito postea illam petendi, & cum spe illam obtinendi per rati habitionem Ordinarij, ratum habituri, quod statutum est. Ita omnes Theologi, inter quos expressius videtur in 4. d. 17. quæst. 3. Gab. quæst. 2. art. 2. dub. 4. D. Anton. 3. p. tit. 17. cap. 4. Ang. Sylu. & Summistæ communi. Ratio est, quia ad hoc sacram. ministrandum, necessaria est iurisdictionis de præsentis, sed per rati habitionis spectat solum haberi iurisdictionis de futuro, ut ita dicam, hoc est, speratur habenda iurisdictionis, ergo, &c. Dico secundum. Verum conficit sacramentum Pœnitentiæ Sacerdos, qui ex præsumpta voluntate Ordinarij videntis, & consentientis, & tacentis, atque per silentium consentientis illud subditis talis ordinarij ministrat, ut saepe contingit inter parochos vicinos. Contingit etiam, cum conuen-

unt plures sacerdotes ad aliquod officiũ, præcipue tempore quadragesimæ: tunc enim si accedant parochiani ad confessiones, non est opus, expressa proprii parochi licentia. Ita auctores citati *in puncto proximo*, insuper Capreol. *in 4. d. 19. ad arg. contra 3. concl. Adrian. qua 5. de confess. Henr. quodlib. 1. quest. 31. & 32. Nauar. in summ. capit. 9. num. 6. & in cap. Placuit num. 103. Viet. in summ. num. 153. Sot. d. 18. quest. 2. art. 3.* Admonet tamen Sor. non vti licere hæc tacita voluntate, absque vigente necessitate, nisi omnino certa sit.

15 QVÆST. Estne satis ad hoc sacramentum ministrandum iurisdiclio petita ab Ordinario, & non concessa? R E S P. Dico primum. Falsa est opinio asserentium sufficere ad hoc sacramentum ministrandum iurisdictionem petitam, & iuste non concessam, seu negaram. Ita duar. *de pœn. disput. de minist.* Ratio est, quia iurisdiclio iuste negata omnino nulla est. Dico secundum. Non est satis ad hoc sacramentum ministrandum iurisdiclio petita, & iniuste ab Ordinario negata. Ita expresse D. Thom. *in 4. d. 17. qu. 3. art. 3. quest. 4. ad 5. & 6.* ait enim pœnitentem se gerere debere, tanquam carentem confessario. Et *Opus. 19.* vbi ait tunc superiorem, & sibi, & subdito damnationem acquirere, sibi, quia peccat graviter, subdito, quia priuat illum remedio. Idem docet D. Bonau. *in 4. d. 19. Alens. 3. p. quest. 77. in 1. art. ad 1. Marhl. in 4. qu. 12. art. 1. Sot. d. 18. qu. 4. art. 2. Ledef. qu. 7. ar. 5. Viet. in sum. num. 145. Caiet. absolutio. 2.* Oppositum quidem reuocant Palud. Gab. D. Ant. supra citati. Richard. *in 4. d. 17. art. 3. qu. 7. Adrian. qu. 5. de confess. Panor. cum aliquibus. cap. Omnis vtriusque. Nauar. in sum. ca. 7. num. 8. & ca. Placuit. nu. 150.* Veruntamen absq; vilo fundamento, vt docet Suar. *loco citato.* Ratio est, quia ex nullo iure diuino, vel humano eruitur huiusmodi confessio. Nam ius humanum, quod allegant, notatur *capit. Placuit de pœn. d. 6.* Veruntamen rextus ille non concedit facultatem ad audiendas confessiones, sed ad mutandam pœnitentiam impositam per ignorantem confessarium, & ideo non facit ad rem.

16 QVÆST. Requiritur ne in sacerdote præter iurisdictionis potestatem, approbatio per Episcopum? R E S P. Dico primum. Hodie post Concil. Trident. approbatio confessarii per
Medull. Casuum. O O Epi-

Episcopum est de essentia sacramenti poenitentiae, ut absque ea uellum fiat sacramentum. Ita decreuit sancta Synodus, sessi. 2. ca. 15. de reformat. hinc verbis. *Decretum sanctae Synodae, neminem etiam Regularum posse confessiones secularium, etiam sacerdotum confessiones audire, nisi id idoneum reputari, nisi vel parochiale beneficium habeat, ab Episcopis idoneus iudicetur, & approbationem obtineat.*

17 QVÆST. Quo pacto intelligendum est hoc decretum Concilii? RESP. Dico primum. Hoc ius fuit nouiter decretum. Ita Palud. in 4. d. 17. qu. 4. Gab. qu. 2. ar. 3. D. Anton. in 17. ca. 9. Soc. d. 18. qu. 4. ar. 3. Adrian. dub. post q. 1. de iur. Caiet. absolutio. 2. Syl. confessi. num. 5. Angel. eodem. nu. 4. Victor. in sum. de poen. nu. 150. Nauar. ca. Placuit.

Enim vero ante hoc decretum quisque sibi eligebat sacerdotem, ut ministrum idoneum ad hoc sacramentum, quidquid dicat Cano. de poen. p. 5. Dico secundum. Regularium confessiones audiendas, non est opus, ut confessarius sit approbatus per Episcopum: hæc conuincitur constare ex verbis decreti. Dico tertium. Hæc approbatio non est concessio iurisdictionis, sed quædam conditio personæ, sine qua ei non potest conferri iurisdictionis. Et ideo sacerdos approbatus, siue per parochiale beneficium sibi collatum, siue per iudicium Episcopi, potest esse idoneum ministrum huius sacramenti, & potest istud sacramentum ministrare absque iurisdictione concessa ordinaria in suos (quæ quidem illi datur collationem ipsius parochialis beneficii) delegata in alios. Itaque in ministro huius sacramenti duo requiruntur, scilicet approbatio & iurisdictionis, quarum altera sufficiente, nequit hoc sacramentum ministrari. Dico quartum. Hæc approbatio idoneitatis ab Episcopo facta non est actus gratiæ, sed iustitiæ, explicio meam mensuram. Offerit se Titius sacerdos Episcopo approbandus, potest iudicium idoneitatis, non est liberum Episcopo illum approbare, vel reprobare, sed tenetur ferre iudicium, potest in Domino censuerit. Ita doctissime Suar. Dico quintum. Approbatio per parochiale beneficium sacerdoti collatum, non fuit nouiter inducta à Con. Triid. sed multo antequam illud habebatur in iure, approbatum, & receptum in tota Ecclesia, ut sacerdos parochiale habens beneficium

posset assumi ad hoc sacramentum ministrandum. Habens, dixi, parochiale beneficium, quia si illud dimisit, iam non manet approbatus. Ratio sumitur ex verbo legis: Parochiale habens beneficium. Dico *sextum*. Approbatio per Episcopum, duo postulat iuxta Concilij decretum. Primum iudicium Episcopi de idoneitate approbati formatum reuera ab eo siue per examen approbandi, siue per aliam notitiam: aliter enim erit ficta approbatio, si approbet, quem iudicat indignum, ad tale ministeriũ. Hoc constat ex verbis Concilij decernentis. Nisi ab Episcopo per examen, vel alias idoneus iudicetur. Non est tamen opus, vt iudicium Episcopi sit certum, nec multa diligentia factum: sed satis est formare tale iudicium. Ita Suar. *de pœnit. disp. de minist.* Secundum, quod requiritur est approbatio. Licet enim Episcopus formet iudicium de idoneitate, nisi tamen approbet, sacerdos non est idoneus minister. Et ideo non sufficit hæc approbatio petita, & non obtenta, sed omnino requiritur, vt obtineatur. Quæ veritas etiam locum habet in Religiosis confessarijs (quidquid dicat Nau. *in sum. cap. 27. num. 264. & 265.*) quia per hoc decretum Concilij, reuocata sunt illorum privilegia contenta in *Clem. Dudum de sepult. & in Extravag. super cathed. eodem tit.* Ita Cong. Cardin. *resp. 1162.* Decretum Pius V. *in motu proprio. 44.* reuocans privilegium à se concessum Mendicantibus *in motu proprio 38.* super hoc decretum Concilij. Declarauit insuper Grego. XIII. *motu proprio 15.* qui incipit: *In tanta.* Et ideo non est satis præsentari huiusmodi Religiosos Episcopo, sed est opus, vt approbentur ab Episcopo. Dico *septimum*. Cum quis ex vi Bullæ, vel privilegij Pontificij, habet potestatem ad eligendum confessarium, semper intelligitur ad eligendum ex probatis, nisi in ipsa Bulla, aut privilegio Pontificio aliud exprimat. Quam veritatem semper exprimunt nuncipæ Bullæ Pontificiæ. Dico *octauum*. Parochus non potest delegare potestatem iurisdictionis in hoc foro alicui sacerdoti, nisi approbato ab Episcopo. Ita Suarius, & probat praxis. Dico *nonum*. Summus Pontifex, hanc iurisdictionem alicui sacerdoti delegans, simul illum approbat. Ita Suar. & res claret ex terminis. Dico *decimum*. Prælati Episcopo inferiores, qui habent licentiam

centiam eligendi sibi confessarium, tenentur eligere approbatus ab Episcopo. Ita declarauit Gregorius XIII vt refert Suar. Dico *undecimum*. Episcopus eligendo confessarium subditum sibi, simul illum approbat. Si men sibi eligat confessarium subditum alteri Episcopo, debet talis confessarius esse approbatus à proprio Episcopo. Ita declarauit Congreg. Cardin. *resp. 1158. c. 1.* Dico *duodecimum*. Quando quis (etiam Religiosus) Bullæ pontificiæ aut priuilegij habet facultatem eligendi confessarium approbatum: talis confessarius debet esse approbatus à suomet Episcopo, licet pœnitens subditus sit alterius Episcopi. Ita declarauit Cong. Card. *resp. 1159.* Atque in hac responsione, fundatur responsio circa Episcopos in puncto proximo allata. Ratio est, quia specialis gratia sub hac conditione illis conceditur. Dico *decimumtertium*. Religiosus approbatus in vno Episcopatu, non cœsetur approbatus in alio: si audiat confessiones ex vi suorum priuilegiorum, sed necesse est, vt in singulis approbetur. Multa sunt, quæ cōfirmant hanc cōmuni sententiam, quam refert Guter. *li. 1. can. q. c. 27.* In primis quia Con. Trid. requirit illius approbationem ab Episcopo, vel Episcopis. Deinde, quia Pius V. concessit priuilegium Mendicantibus, vt semel tantum in vno quouis Episcopatu examinari, & approbari possent, nisi inuenirentur Episcopi. Tertio, quia Gregorius XIII concessit priuilegium Religiosis sanctissimæ Societatis Iesu, vt lecti approbati iter euntes, possint confessiones audire in quouis Episcopatu, in quo non sunt approbati, dummodo id non faciant in oppido, vbi Episcopus proprius tunc enim requirit Episcopi approbationem. Dixi, talis religiosus audiat confessiones ex vi suorum priuilegiorum; quia si audiat electus à pœnitente ex vi Bullæ aut Iubilæi Pontificij concedentis pœnitentibus electionem confessarij approbati: satis est esse eum approbatum ab aliquo Episcopo. Ita probabiliter tenet Suar. Ratio eius est ducta à congrua paritate. Nam talis pœnitens potest vbique terrarum eligere confessarium, secularium ab Episcopo approbatum; ergo satis erit eligere religiosum confessarium semel approbatum in aliquo Episcopatu: ne in hac re peioris sit conditionis religio-

sus, quam sæcularis. Dico *decimum quartum*. Hæc appro-
 batio fieri potest ad certum tempus, & non vltra; erga
 certa loca, & non vltra; erga certas personas, & non vltra:
 verbi gratia, erga mares, & non fœminas; erga opifices
 præter mercatores. Ita obtinuit praxis, & ratio est in
 promptu, quia interuenire sæpissime potest causa talis
 limitationis. Dico *decimum quintum*. Hæc approbatio se-
 mel facta interueniente iusta causa coarctari, & omnino
 reuocari potest. Ita Suar. Deducitur apertè ex priuilegio
 Pij V. Mendicantibus concessio, vt ab eodem Episcopo
 non possint sæpius examinari; ergo supponit posse eos
 sæpius examinari, & non approbari. Et ratio est manife-
 sta, quia ista approbatio pendet tum ex scientia, tum ex
 moribus; quemadmodum igitur homo mutari potest,
 tum in scientia, tum in moribus; ita etiam ipsius appro-
 batio. Dico *decimum sextum*. Approbatio semel facta, &
 iniuste reuocata, adhuc tenet in rei veritate: in praxi ta-
 men semper habenda est reuocata, neque ea deinceps
 cuique vti licet. Ita Doctor Suar. subtiliter, vt rei veri-
 tatem enuclearet, atque caute, vt iudicium in re maxime
 graui arbitrio proprio adimeret. Adnotat insuper raurus
 Magister ex Nau. capit. Placuit. num. 163. & in summ. cap.
 27 num. 266 hanc approbationem semel factam, & non
 reuocaram semper durare, etiam si alius Episcopus succe-
 dat, donec ab eo reuocetur.

17 QVÆST. Estne aptus minister huius Sacramenti Sa-
 cerdos de cuius iurisdictione, & approbatione sunt opiniones
 probabiles? RESP. Quoniam occurrere potest euentus, in
 quo maximæ sit vtilitatis, & necessitatis vocare talem
 sacerdotem ad ministrandum hoc Sacramentum, verim-
 ile est, ex Ecclesiæ benignitate, & prouidentia tali sa-
 cerdoti ab ipsa Ecclesia concedi iurisdictionem, & ap-
 probationem. Ita Doctor Suar. de pœnit. disp. de ministro.
 Ratio sumitur ex L. Barbarius ff. de offic. prætoris. Ex quo
 communi iure receptum est, vt qui communi existima-
 tione cum titulo vero, aut falso exercet aliquod publicum
 officium, acta per eum teneant, & valeant. Inde colli-
 gunt Doctores excommunicatum occultum, & sacer-
 dotem, qui pro vero parochio habetur, qui reuera non sit,
 quia v.g. simoniace obtinuit beneficium; vere consecrare

Sacramentum, ex concessione tacita Ecclesie. Ecce
 cidit in nostro casu.

18 QVAEST. Habetne quilibet sacerdos in articulo
 pœnitentis iurisdictionem, & approbationem, ut possit
 ministrare Sacramentum pœnitentie? RESP. Maxime hinc
 aliqua traditio, habetur cap. 26. quæst. 6. & nouiter
 Trident. sessi. 14. cap. 17. Articulus autem mortis
 periculum probabile mortis. Ita Gloss. capit. Pastor
 praterex de offic. Ordin. cap. Quod in te de pœnit. & remiss.
 pœnitentia. Nau. capit. 26. numer. 31. & cap. 27. numer.
 Medin. de confessi. quæstion 16. Palud. in 4. dist. 17. quæst.
 artic. 2. & dist. 20. quæst. 1. artic. 2. Adrian. de confessi. quæst.
 Syllu. confessor. 1. quæst. 6. & interdictum 5. quæst. 7. Rationes
 quia in inre periculum, & articulus mortis, pro eodem
 habentur. Nam cap. Si quis suadente 17. quæst. 4. referuntur
 absolutio excommunicationis violentarum maritum
 nisi in periculo mortis: in cap. vero Non dubium de sent.
 excommuni. facta mentione illius exceptionis, dicitur
 in articulo mortis. Insuper in cap. Eos qui de sent. excomm.
 modo articulus, modo periculum mortis pro eodem so
 minatur. Tertio, quia ad præcepta implenda, obligat
 solum articulus, sed periculum mortis: vt obligat præ
 ceptum annuæ confessionis, & communionis annuæ, & co
 nstitutionis, & similia. Inde enim emanauit sapientium
 proloquium: Qui amat periculum peribit in illo. Quale
 periculū censetur probabile mortis, prudentis a ratione
 relinquatur. Est autem tale periculum secundum cō
 muniorem sensum longa, & periculosa nauigatio; aut
 commiscendum prælium: partus mulieris. Non sunt
 tur audiendi Sot. in 4. d. 18. qu. 4. ar. 4. Cano. p. 5. de pœnit.
 Couar. ca. Alma p. 1. §. 11. nu. 8. oppositum asserentes ad
 textu, & ratione. Sunt vero maxime notanda verba
 Concilij Tridentini. In articulo mortis quilibet pœnitens,
 quibusuis peccatis, à quocunque sacerdote potest absolui. Itaque
 neminem excipit pœnitentē, qui tunc non sit capax huius
 sacramentis nullum excipit scelus, quod nequeat
 solui: nullum excipit sacerdotem, qui non possit esse mi
 nister huius sacramenti, quacunque censura, vel exco
 munitate innodatus sit. An vero ordo seruandus sit dignitatis pœ
 nitentibus in eodem articulo pluribus sacerdotibus, negat
 Sarr.

Sua verbo *absolutio*, affirmat Suar. & merito: quia Conc. Trid. & Ecclesiæ benignitas voluit tantum succurrere salutari æternæ pœnitentis in defecta proprii cōfessarij: ergo eo adstante, seruandus est debitus dignitatis ordo.

19 QVÆST. *Vnde habet quilibet sacerdos hanc iurisdictionem in articulo mortis?* RESP. A iure diuino censuit Durand. in 4. d. quæst. 2. ad 1. Capreol. *ibid.* ad 4. cont. 3. conclus. Palud. d. 20. qu. 1. ar. 2. Ruard. ar. 3. cont. Luth. Armilla verb. *absolutio*. A iure humano censet D. Thom. numer. 4. d. 19. qu. 1. ar. 3. & d. 20. quæ. 1. ar. 1. quæ. 2. D. Bonau. d. 17. quæ. 1. 1. ar. 3. Maior. qu. 1. Almai. qu. 1. Sor. d. 18. qu. 4. ar. 4. Coua. ca. Alma. p. S. numer. 8. Turrecr. in sum. de Eccles. lib. 1. cap. 98. Est firmum argumentum in verbis Conc. Trid. assertis. *Semper fuit custoditum in Ecclesia ne aliqui perires.* &c. Immemorabilis vero consuetudo huius concessionis, indicat iam ab Apostolis deductam esse talem concessionem, non vero iudicatus diuinum, vt volunt oppositæ sententiæ Auctores, neque aliud voluit D. Aug. li. 4. de baptis. ca. 24. quem immerito adducere nituntur in suam sententiam.

20 QVÆST. *Haberne quilibet Sacerdos iurisdictionem ad absolendum à venialibus?* RESP. Rem sibi incertam testatur Nau. capit. *Placuit.* numer. 22. Sed immerito. Est enim res certa apud antiquos Patres. Docet Suarius, etiam post Concil. Triden. Difficile est assignare rationem. Sor. ait, quia ad hæc absoluenta peccata, sola est satis potestas ordinis. Ita d. 18. quæst. 4. art. 2. ad 2. indicat *ibid.* D. Thom. qu. 1. ar. 3. qu. 1. ad 3. Immerito tamen, quia cum sacerdos tunc exerceat iudicium, pollere debet iurisdictionis potestate. Ideo ait Caietan. hanc iurisdictionem tribui tunc à pœnitente ipso. Ita tom. 1. Opus. tract. 7. & in sum. verb. *absolutio* 2. Veruntamen non recte, quia per solam subiectionem non confertur iurisdictione Ideo Cano. & Ruar. supra citati, Ledesm. 2. 4. quæst. 22. art. 1. aiunt hanc iurisdictionem esse à iure diuino, quia nequit huiusmodi peccata reseruare, ergo signum est non habere potestatem super illa. Nihilominus etiam hæc sententia falso nititur fundamento, quia licet Ecclesia directe non possit venialia peccata reseruare: potest tamen indirecte ea sacramenti absolute eximere, enim vero excommuni-

cat nominatim denunciatus iuxta communem sententiam, nec de venialibus vere absoluit, quia ab Ecclesia priuatur omni iurisdictione sacramentali ad conficiendum sacramentum poenitentiae. Hanc ob rem Paludanus 4. d. 19. qu. 2. art. 2. ibid. Capreol. ad 1. cont. 3. conclus. Medina Sot & alij supra citati, quos sequitur Suar. opinantur iurisdictionem esse ab ipsa Ecclesia concessam, iam iam ab Apostolis deductam.

21 QVÆST. *Habere quilibet sacerdos iurisdictionem absolue-ndum à mortalibus peccatis iam ritè confessis?* R. S. N. Negat Sot. loco citato. Affirmat Ledesm. obtinuit prout idem de mortalibus ritè iam confessis, & absolutis, et de venialibus exercens ex iurisdictione ab Ecclesia tradita, vt iam respondi.

22 QVÆST. *Quis potest ministrare sacramentum poenitentiae ei, qui habet casum reseruatum, hoc est, quis potest absolue-re poenitentem, qui habet casum reseruatum?* R. S. N. Dico primum. Potest ille, qui casum reseruauit. Dico secundum. Potest ille, qui est superior in iurisdictione sacramentali, quam ille, qui casum reseruauit. Talis est Papa respectu Episcopi: Episcopus respectu parochi Prouincialis Religionum respectu Guardiani, seu aliter inferioris praelati. Non tamen est talis Archiepiscopus respectu suffraganeorum: nisi cum actualiter visitat Dioceses suffraganeas, vt supra respondi. Dico tertium. Potest ille, cui delegauit potestatem proprius reseruans, aut superior proprio reseruante. Hæc autem delegatio debet expresse ad casus reseruatos: nam absolutio delegatio ad absoluendum, non sufficit, vt habetur cap. 3. Episcopus de poenit. & remiss. in 6. Per quæ autem verba hæc delegatio, agit D. Anton. 3. p. tit. 17. ca. 13 & Nauar. prout me num. 261. Valet tamen multum hac in re iudicium prudentis. Dico quartum. Episcopi habent iurisdictionem absolue-ndi casibus reseruatis Papæ, quando sunt alia peccata occulta Ita eis delegauit potestatem Con. Trid. sess. 24. ca. 6. de re form. Dico quintum. Religiosi, etiã mendicantes ex privilegio iuris communis, non possunt absolue-re à reseruatis Episcopo, licet per particularia statuta Episcopi, sint ipsi reseruata. Ita D. Anton. 3. p. tit. 17. capit. 1. Sot. d. in 4. d. 19. quæst. 4. art. 3. Nau. sup. num. 266. Ratio est, quia in Clemen-

Dualium

Dudum. de priu. aperte dicitur Religiosos non habere maiorem potestatem absoluendi, quam habent parochi ex vi iuris communis: atqui parochi non habent potestatem absoluendi à reseruatis Episcopo; ergo, & cetera. Ex tate etiam hac de quæstione declaratio Cardin. *respon.* 661. quæ etiam meminit in hac declaratione priuilegiorum communium Maris magni. Dixi ex vi iuris communis, quia ex vi priuilegiorum particularium, aliter dicendum est. Sed ipsi, quorum interest, viderint. Dico *sextum.* Opinio est valde communis posse reseruantes audire peccata tantum ad se reseruata, & pœnitentiam sacramentaliter ab ijs absoluere: atque pro confitendis alijs peccatis non reseruatis, mittere ad sacerdotem inferiorem. Ita Caietan. *verb. conf. cond.* 10. aitque hanc esse Romanam consuetudinem, neque oportere sapere, quam oportet sapere, eam in dubium reuocando. D. Antonin. 3. p. tit. 17. c. 4. §. 6. Palud. *in 4. d.* 17. qu. 5. Richard. *art.* 2. qu. 8. ad 2. Henric. *quod l.* 1. qu. 19. Sot. *d.* 18. q. 2. art. 5. Pet. Sot. *lect.* 10. de *confess.* Nauar. *cap. Cum consideret.* §. *cautus.* num. 12. §. 8. de *pœn.* d. 5. Hanc tamen valde communem opinionem iure merito limitat Suar. ad casum vrgentis necessitatis, ex rationabili causa ortæ Ita etiam Adrian. *qu.* 5. de *confess.* Sylu. *confessio* 1. qu. 19. Vict. *in sum.* num. 149. §. 162. Cano. p. 5. de *pœn.* Viguer. *in sum.* cap. 17. §. 4. *vers.* 17. Ratio est, quia iure diuino, est integritas confessionis: ergo non licet ire præter hoc ius, absque rationabili causa, & vrgente necessitate. Neque opposita consuetudo vnquã viguit Romæ, vt affirmat Syluest. neque modo viget, vt testatur Suar. sed fuit inuentum Caiet. & aliorum Auctorum. Si igitur detur grauis causa; & vrgens necessitas, poterit pœnitens confiteri peccata reseruata solû, & ab eisdem absolui sacramentaliter, verû enim tunc recipiet sacramentû. Vrgens tamen necessitas ad dimidiandâ talẽ confessionẽ accidere poterit tunc ex parte cõfessoris, tunc ex parte pœnitentis, vt iam respondi, cum me rogasti de confessione reseruatorum ex parte pœnitentis. Non tamen censenda est multitudo negotiorum reseruantes opprimentium, quia hoc est vnum ex præcipuis, deinde, quia tunc potest iurisdictionem delegare. Quod si in ea negotiorum opprensione oporteat pœnitentem audiri,

audiat tantum referuata, & pœnitentiam imponat, &
 non absoluat, sed inferiori sacerdoti iurisdictionem
 committat. Dico *septimum*. Valde communis est opinio
 posse inferiorem sacerdotem abfoluere sacramentum
 pœnitentem habentem peccata referuata, & non referuata,
 à solis peccatis non referuatis interueniente urgente
 necessitate ex causa graui, & pro abfolutione referuato-
 rum illum ad superiorem remittere. Ita D. Thomas
in 4. dist. 17. quest. 3. artic. 4. quest. 2. Palud. *ibid. quest. 3.*
 Gabriel. *qu. 1. dub. 2.* Almain. *qu. 1. dub. 2.* Maior. *qu. 1.*
 5. Alenf. *3. p. qu. 77. in 5. artic. 2. ad ult.* Henric. *qu. 1. dub. 2.*
 qu. 29. *eb. 30.* D. Anton. *3. p. tit. 14. cap. 18. §. 6.* Sylu. *confess. qu. 19.*
 Aug. *confess. 5. nu. 9.* Med. *de confess. qu. de integ. reuar. cap. consideret. §. cautus num. 10. de pœn. dist. 6. Sor. 4. quest. 2. art. 5.* Can. *de pœn. p. 5. Ledesm. 2. 4. q. 8. art. 3. dub. 1.*
 Urgens autem necessitas erit scandalum, vel iniuria
 subeunda, nisi sacerdos celebret, aut nisi quis commu-
 cet. Item tempus instans implendi præceptum agra
 confessionis, vel communionis. Hæc opinio Doctores
 Suario absolute probatur: disputat vero an in eo euenit
 sufficiat pœnitenti tantum dicere peccata non referuata,
 tacendo referuata. Affirmat Alenf. Pet. Sor. Gerlon. Gab.
 Gab. Negant tamen cum D. Thoma reliqui Doctores,
 quos sequitur Suar. airque faciendam integram confes-
 sionem non referuatorum, & referuatorum, abfolu-
 tionemque cadere directe, & per se super non referuata,
 directe vero, & per accidens super referuata. Dico *non-
 um*. Cum aliquis subditus alicuius Episcopatus, ex cau-
 sa versatur in alio, & ex consuetudine recepta confitetur
 alicui approbato confessario loci, in quo versatur (si
 potest ex consuetudine recepta) quo ad abfolutionem
 referuatorum habendus est, ut incola illius loci, hoc est,
 si habeat peccatum referuatum in tali Episcopatu ab-
 solutus erit referuantem: non autem si habeat referuata pec-
 cata in suo proprio Episcopatu. Decisio est Suarij eodem
 nonnullos Doctores. Nam Sorus *in 4. dist. 18. quest. 2. artic. 4.*
 ait talem pœnitentem non posse absolui a referuatis
 proprij Episcopatus, posse tamen a referuatis
 alieni. Eam tamen sequitur Caiet. *abfolutio 2.* Palud. *in 4. dist. 17. qu. 3.* D. Antonin. *3. p. tit. 17. cap. 4.* Ratio est. Quia ab-
 solutio

fellores alieni Episcopatus, non tenentur scire casus re-
 seruatos proprii pœnitentis, sed sui tantum; ergo si talis
 pœnitens potest se in confitendo gerere, vt iacola ex fa-
 cultate per consuetudinem data, tenebitur tantum le-
 gibus incolarum. Dico nonum. Quilibet sacerdos potest
 ministrare sacramentum pœnitentiæ ei, qui confitetur
 solum peccata referuata iam rite superiori confessa,
 & absoluta. Est contra Sorum: pro ea tamen stat ratio,
 quia illa peccata iam non sunt materia necessaria: de
 materia vero non necessaria potest quilibet sacerdos
 absoluere, vt suo loco probauit. Dico decimum. A pec-
 cato referuato oblito inculpabiliter in confessione alio-
 rum referuatorum; vel facta apud eum, qui ab illo pos-
 set absoluere, & quidem absoluere, si tunc diceretur,
 potest sacerdos habens iurisdictionem, seu ordinariam,
 seu delegatam in mortalia peccata, absoluere. Ita cõmuniter
 Doctores. Gab. in 4. d. 17. q. 1. Adr. q. 4. de conf. Syl. conf. 1.
 q. 4. Ang. conf. 1. nu. 22. Rose. conf. 2. nu. 9. Can. de pœn. p.
 5. Ledesm. 2. 4. q. 8. ar. 2. dub. 8. Cou. c. Alma p. 1. §. 10. nu. 12.
 Nauar. c. Consideret. §. cautus. numer. 30. de pœn. d. 5. & in sum.
 c. 26. nu. 13. Ratio est quia iam tale peccatũ nõ manet re-
 seruatum, quoniam superior, quantum in eo fuit, intendit
 liberum, & absolutum dimittere pœnitentem. Hoc
 maxime notandum propter euentum frequentem in
 confessionibus factis virtute Iubilæi, quo transacto
 possunt referuata oblita absolui. Dico undecimum. In ar-
 ticulo mortis, seu in periculo (quod idem est, vt iam
 ostendi,) quilibet sacerdos inferior potest absoluere a
 referuatis. Ita Concil. Trident. sess. 14. cap. 7. licet adsit a-
 lius, qui possit absoluere ab eis extra illum articulum. Ita
 Syluest. absolutio. 1. §. 3. & Couar. capit. Alma p. 1. §. 11.
 numer. 3. Ratio est, quia Concilium pro eo articulo
 omnino dixit nullam esse referuationem. Notandum ta-
 men, an peccatum tale antea referuatum, referuatum
 esset Papæ, & tunc pœnitens conualescens teneretur re-
 currere ad Papam, non pro absolutione sacramentali,
 quam obtinuit, sed pro ostensione subiectionis. Ita præ-
 cipitur cap. Eos, qui de sent. excom. c. 99. Nau. c. 26. nu. 20. In
 absolutione vero referuatorum alijs inferioribus Papæ
 non manet onus ad eos recurrendi. Ita Sylu. confessio. 1.
 quest.

quest.

quest. 19. & confessor. 1. qu. 20. Angel. confessio. 3. nu. 2. Arm.
absolucio. n. 2. Palud. in 4. d. 20. qu. 1. art. 2. D. Anton. 3. p. 14.
14. capit. 18. §. 17. Nau. in sum. cap. 2. nu. 7. Ratio eorum est
quia hæc iurisdictio in eo articulo non inuenitur con-
cessa cum tali limitatione. Dico *duodecimum*. Superius
delegans iurisditionem in reseruata, potest illam dele-
gare cum onere subijciendi iterum ei peccata confit-
delegato, non quidem ad absolutionem, sed ad medi-
lam adhibendam. Ita Doctores communiter, quos
fert Nau. cap. Placuit num. 112. & 113. & in sum. cap. 9. nu.
1. Sor. in 4. d. 18. qu. 2. art. 5. Cano loco saepe sup. citato. &c.
Ratio est, quia confessio talis iurisditionis est in
gratia: gratia autem concedi potest, vel absolute, vel
cum limitatione. Et mihi quidem constat ita in al-
quibus sacris Religionibus hanc potestatem dele-
ri.

23 QVÆST. Quis confessor, hoc est, sacerdos habens iuris-
ditionem, & approbationem tenetur ministrare hoc sacra-
mentum ex officio: & quando? RES P. Parochus, qui in iure pro-
prius sacerdos appellatur, obligatur solum iuxta Rich.
in 4. d. 18. art. 2. q. 3. Sylu. confess. 1. §. 18. Arm. absolucio. 3.
Med. de pœn. q. 41. semel in anno, quando subditus tra-
tummodo obligatur. Oppositum tamen est affirmatio
nimirum teneri parochum ad hoc munus exercendum,
quoties expedire prudenter iudicauerit subdito. Ita
Adrian qu. 5. de confess. dub. 8. Sor. in 4. d. 18. q. 4. art. 2. Vili.
Cano. Ledesm. locis citatis. Nau. c. Consideret num. 111.
Ratio est, quia pastor non debet solum extrema necessi-
tati ouium, sed etiam illarum vtilitati consulere, tempus
autem vigentis præcepti est extrema necessitas, ergo
&c.

24 QVÆST. Quid tenetur confessor agere circa pœnitentis
conscientiam? RES P. Tenetur formare iudicium de suf-
ficienti dispositione pœnitentis: & ad hoc iudicium for-
mandum tenetur examinare pœnitentis conscientiam,
vt pœnitentem absoluat, Ratio est, quia iudex tenetur
formare iudicium criminis, antequam sententiam pro-
ferat.

25 QVÆST. Tenet iure confessor absolvere pœnitentem,
quem iudicat esse dispositum, & dignum absolutione? RES P.
Dico

Dico *primum*. Confessarius absolvens reum, quem iudicat impœnitentem, & indignum absolutione, sacrilegiũ committit. Ita Sot. in 4. d. 18. *quest. 3. art. 3.* Cordub. in *sum. quest. 4.* cum communi. Ratio est, quia in re sacra indignissimum actum exercet. Dico *secundum* Quando pœnitens est dignus absolutione, confessor tenetur pœnitentem absolueret. Ita communiter Doctores. Ratio sumitur, tum ex ratione ministerij, ex quo confessor tenetur integrum facere sacramentum: tum ex ratione iustitiæ: quia iudex, licet arbiter, tenetur ferre sententiam circa reum, quem iudicandum suscipit, alioqui grauem illi irrogabit iniuriam, si innocentem non absoluat.

26 QVAEST. Quod onus manet confessario post confessionem sacramentalem sibi factam? RESP. Secretum sacerdotum circa res confessionis, quod Theologi appellant sigillum. Tenetur autem confessor ad hoc secretum non solum lege naturali, iuxta illud *Proverb. 11. Qui reuelat arcanum, ambulat fraudulenter*: sed ex lege positua Christi, hoc sacramentum instituentes. Circa hoc dico *primum*. Propter nullum bonum temporale, vel spirituale, proprium, vel commune, neque in alio euentu frangere licet hoc sigillum. Ita communis opinio. D. Thom. in 4. d. 21. *quest. 3. art. 1. & quodl. 1. art. 8.* D. Bonavent. d. 21. *art. 2. quest. 3.* Richard. *art. 4. q. 1. & 2.* Scot. *q. 2. Dur. quest. 4.* Palud. & Maior. *quest. 3.* Capreol. *quest. 2.* Sot. d. 21. *quest. 4. artic. 5.* Alenf. 4. p. *quest. 78.* Ad. *qu. ult. de confess. Medic. de confess. qu. de sigillo.* Nauar. in *sum. capit. 8. & capit. Sacerdos. de pœn. d. 6. num. 116.* Couar. in 4. *Decret. 2. p. cap. 8. §. 1. num. 2.* A quibus Paradoxe admodum recessit Atiliodoren. *lib. 1. sum. tract. 6. cap. 3. qu. 7.* Hæc fuit semper perpetua Ecclesiæ traditio, quam docent Leo Papa *epist. 28. alius 80.* Basil. *reg. 2. Monach. Augu. lib. de salut. docum. cap. Amrosol. apud Paulum in vita eius.* Gregor. *cap. Sacerdos. de pœn. d. 6. habetur ca. Omnis utriusque.* Ratio sumitur ex grauisima iniuria, quæ sacramenti institutioni à Christo Domino factæ in quouis euentu irrogaretur, iuxta perpetuam Ecclesiæ traditionem. Ideo falso credidit Atiliodorensis posse reuelari hoc sigillum propter utilitatem ipsius pœnitentis, quam video inde prouenturam. Item

erro-

erronice opinari sunt aliqui Canonistæ, quos
 Cou. loco citat. posse confessorem detegere peccatum
 emortuam Pœnitentis ad impediendum matrimo-
 nium suo testimonio. Errant in super arbitrando
 simoniam confessarij fidem facere in foro exte-
 vt sumitur ex capit. 2. de offic. Ordin. & capit. Dilecti
 de excess. Prælatorum. Ita Suarius. de pœn. disput. de pœn.
 ostenduntque Doctores, quos refert Couar. Ten-
 Immento censuit Soto. in 4. dist. ibid. quest. 4. post
 sigillum reuelari a confessario, cum necesse fuerit
 integram faciendam confessionem, si forte casus
 commisit in audienda tali confessione. Contra Soto
 tenent omnes, teste eodem Soto. præcipue Gabr.
 dist. 21. quest. 1. artic. 3. dub. 1. ad 5. Adrian. quest. 1.
 confess. Sylu. confessor. 3. q. 1. Nauar. in sum. cap. 8. num. 10.
 capit. Sacerdos. de pœn. d. 6. num. 64. Ledesm. 2. 4. q. 10. ar-
 tic. 5. Ratio est, quia integritas materialis, non est de
 sentia confessionis, vt in propria materia ostendit, & non
 ex causa omitti potest, nulla autem causa grauior
 potest, quam seruatio sigilli. Dico secundum. Omnis
 sola cōfessio sacramentalis obligat ad hoc sigillum. Om-
 nis, id est, seu secreto, seu publice fiat. Sacramentalis, id
 est, facta in ordine ad absolutionem obtinendam. Nunc
 detectio peccatorum facta alicui, licet intercedat
 actum seruandi sigillum confessionis super dicendis, non
 gignit obligationem sigilli, sed secreti naturalis (quod
 quid in oppositum velit Palud. in 4. dist. 21. q. 3. num. 10.
 & Caiet. confessio) & ideo non obligat plusquam secretum
 naturale, quamuis strictius, vt notat Sor. propter
 bram sacramenti ad quam accessit: interueniente tamen
 bono communi, semper est detegendum, contra quod
 nunquam præualet, vllum secretum naturale, vt de-
 cet Nauar. capit. 1. de pœn. dist. 6. in principio. Dico tertium.
 Obligat huius sigilli præceptum non tantum ipsum ve-
 rum confessorem, vt per se claret: sed confessorem
 sum, qui se fingendo verum, pœnitenti bona fide con-
 fitenti, præstitit audientiam. Obligat sacerdotem
 qui non habebat iurisdictionem, & tamen a pœnitente
 vt illam habens existimabatur: vel vt habiturus
 putabatur, & eo animo confitebatur, vt ab eodem ab-
 sol-

solueretur. Obligat confessarium, qui ob defectum doloris, vel restitutionis, vel quid simile pœnitentem non absoluit. Ita D. Thom. in 4. dist. 21. quæst. 3. artic. 1. & Caiet. loco proximo. Habetur capitul. Quod quidem de pœn. & remis. Obligat superiorem, à quo petitur facultas ad absolendum à reseruatis. Ita Viç. de pœn. numer. 90. Obligat interpretem confessionis. Ita communis opinio Scot. in 4. dist. 17. quæst. 1. circa finem. Rich. dist. 21. quæst. 3. artic. 4. Medin. de confess. quæst. 50. Ledesm. 2. 4. quæst. 11. artic. 3. dub. 1. D. Tho. dist. 21. quæst. 3. art. 1. quæst. 3. Obligat consiliarium, siue à pœnitente, siue à confessario de licentia pœnitentis consulatur. Ita citati Auctores, præsertim Ledesm. Palud. Adrian. Nauar. & in sum. capitul. 8. Pet. Sor. lect. 11. de confess. Vigu. in sum. capitul. 16. §. 4. verb. 20. Obligat illum, qui furtiue audiuit confessionem. Ita Scot. excommunicatio. in 4. dist. 21. quæst. 2. Ratio est, quia talis iniuriam fecit pœnitenti, & sacramento. Obligat ex sententia multorum, illum, qui inuenta peccata scripta ad confessionem legit, eos refert Nau. capit. Sacerdos. numer. 8. & 9. Obligat eos, qui audierunt confessionem vel casu, vel ex necessitate pœnitentis publice confitentis. Ita ex communi Suar. Obligat illum, cui iniuste confessor reuelauit confessionem. Ita Scot. in 4. d. 17. quæst. 1. Richard. art. 5. quæst. 1. Sylu. confessor. 3. quæst. 1. Nau. capit. Sacerdos. numer. 43. Dico quartum. Omnis notitia à confessione proueniens, siue immediate, siue mediate proueniat, obligat ad sigillum. Ita Suar. loco citato. Ex parte etiam pœnitentis obligat ad hoc sigillum sola vera confessio, non ficta, hoc est, facta animo se accusandi sacramentaliter, & subiiciendi clauibus Eccl. sig. Ita Caietan. 2. 2. q. 70. art. 1. & Opusc. 21. tom. 1. Sor. in 4. d. 18. quæst. 4. art. & de teg. secr. in 2. quæst. 7. Nau. in sum. capit. 18. numer. 55. Ratio est, quia illa detectio, non est sacramentalis accusatio. Hęc autem intentio pœnitentis ficti, cum vult inducere confessorem ad malum, aut tertiam personam infamare, vel quid simile, sæpe non agnoscitur in initio detectionis (ne illam appellem confessionem) sed in discursu : veruntamen utcumque detegatur, deobligat à sigillo. Dico quintum. Non solum peccata mortalia, sed etiam venialia: Item circumstantiæ

epc-

peccati commissi, vel committendi: Denique omnia
quæ utiliter deteguntur in confessione, quamvis
caute, & aliquando imprudenter detegantur, cadunt
præcepto sigilli. Ita Suar. late, & docte probat. Adde-
ro ex Sor. etiam defectus corporis, animæ originis
natalium, qui ad maiorem culpæ propagationem de-
guntur. Item peccata publice commissa, quatenus car-
titia sacramentali sciuntur. Nam si alia via peruen-
ad aures confessarij, potest, ut alij ea noticia publica
caute tamen oportet procedere, ne gignat scandalum
reuelari sigilli. Ita D. Thom. Bonauent. Alens. sum-
tati, & in hoc sensu loquitur Altifiod. libr. 4. sum. trakt.
capitul. 3. quest. 4. in oppositum allegari solitus. Re-
men aduertit Maior in 4. d. 21. quest. 3. non esse cer-
dum aliquid certitudini, comparatum ex scientia sacra-
mentali. Dico *sextum*. Non frangit sigillum confessio
confessarius, qui reuelat peccata sibi aliquando confessa
non reuelando pœnitentem. Ita habetur capitul. *Om-
vtriusque sexus*. Veruntamen caute nimis procedendum
in hac re tam periculosa: ideo satius esset ita subire
peccata confessa, ac si nunquam audirentur. Plura tractat
D. Anton. 3. p. tit. 17. capitul. 19. §. 3. & Nauar. in sum. cap.
8. num. 11. Dico *septimum*. Non frangit sigillum, qui
se aliquem confitentem audiuisse. Item habuisse peccata
venialia. Ita communiter Doctores. Ratio est, quia cer-
tum est quemuis fidelem teneri ad confessionem facien-
dam. De fide autem est omnes nos habere peccatum vo-
niale. Iuxta illud Ioannis: *Si dixerimus, quod peccatum non
habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est*. Dico
octauum. sigillum frangit confessor, qui audire solitus ce-
tos pœnitentes, vnum laudat de innocentia, & puritate
conscientiæ, de alijs nil affirmâdo, aut negando. Ita citat
ti Doctores, appellantque hanc directam reuelationem
peccatorum. Dico *nonum*. Reliqua omnia, quæ nihil ad
confessionem attinentia deteguntur in confessione, nec
cadunt sub sigillum confessionis. Ita Suar. cum commu-
ni. Ratio est manifesta, quia talia nullatenus accusantur
sacramentali inseruiunt, sed sunt admodum imperuisca-
tia. Dico *decimum*. Post auditam confessionem, & abso-
lutionis concessionem, vel negationem, frangit sigillum
con-

confe
te, a
Doct
fia. C
defect
peta
dicat
fessio
ter in
confe
ternæ
licet c
(quia
cum
ea lo
perfo
disting
Gabr
§. i. A
pœni
præc
dispe
eram
quæst
quæst
fess. I
3. &
Nau
pit. S
Rati
est p
tate
pœni
gular
licen
quid
nem
adhu
cepr
tra c

confessarius, qui de rebus confessis cum ipso pœnitente, absque pœnitentis licentia, loquitur. Ita omnes Doctores ex communi sensu, & consuetudine Ecclesie. Quod si oporteat confessario propter aliquem defectum pœnitenti dicere se defecisse in confessione, petat licentiam à pœnitente, quam licentiam si neget, dicat nihilominus, quia tunc non extra, sed intra confessionem loquitur, pœnitensque est tunc irrationabiliter inuitus. Ita Suarius docte, & pie, agit enim tunc confessor in utilitatem pœnitentis, consulens illius æternæ saluti. Dico *undecimum*. Ex licentia pœnitentis licet confessario, stante obligatione sigilli confessionis (quia nil pœnitens extra confessionem reuelat) loqui cum tertia persona de rebus in confessione scitis, siue ea locutio cedat in utilitatem pœnitentis, siue alterius personæ. Hæc assertio est contra opinionem Scot. in 4. distinct. 21. quæst. 2. Durand. quæst. 4. Maioris. quæst. 3. Gabr. artic. 3. dub. 4. Alenf. quæst. 78. memb. 2. artic. 2. §. 1. Angeli confessio 8. numer. 5. Ratio eorum est, quia pœnitens non potest dare talem facultatem, tum quia præceptum sigilli est diuinum, tum quod non potest dispensare pœnitens, quia est contra reuerentiam sacramenti. Est tamen conclusio D. Thom. in 4. dist. 21. quæst. 3. artic. 2. Bonau. artic. 2. quæst. 2. Ric. artic. 4. quæst. 1. Palud. quæst. 3. numer. 42. Adrian. quæst. 4. de confess. Henriq. quodlib. 7. quæst. 6. Syluest. confessor. 3. quæst. 3. & 5. Soti, Ledesma. Cani, & aliorum Thomistarum. Nau. in sum. capit. 8. numer. 2. & cap. 18. nume. 12. & capit. Sacerdos. nume. 127. Couar. 2. p. Decret. 4. capit. 8. §. 12. Ratio est, quia præceptum diuinum de sigillo traditum est propter utilitatem pœnitentis, ideo ab illius voluntate pendet, & nulla sacramento fit iniuria, cum nulla sit pœnitenti, nec in eo euentu cessat finis præcepti in singulari sed mutatur materia præcepti. Multa vero ex hac licentia commoda suboriri poterunt pœnitenti, quæ quidem non suborirentur ex notitia data extra confessionem, quam petunt Auctores oppositæ sententiæ. Nam adhuc illa notitia remanet sub sigillo confessionis, excepto illo casu concessio non remaneret autem data extra confessionem. Et ideo cui reuelatur tenetur sigillo

Menull. Casuum.

P p

rei

rei reuelata. Deinde, quia hæc licentia reuocabilis est non vero illa, data extra confessionem. Et hæc sunt sententiae de hac quaestione. Dico *duodecimum*. Qui interrogatus an sciat aliquid quod sciuit in confessione, vel sub sigillo confessionis, respondere absolute potest, se nescire. Ita D. Thom. Bonau. & alij in 4. Scot. d. 15. quaest. 1. Maior. *quaest.* 18. Henric. *quodlibet* 8. *quaest.* 29. Imo respondere potest se non audiuisse. Ita Richard. in 4. *dist.* 21. *artic.* 4. *quaest.* 2. Si autem interrogetur, an loquatur de auditu in confessione, adhuc respondere poterit, se non audiuisse in confessione. Ita Adrian. *quaest.* vlt. *de confess.* *confessor.* 3. *numer.* 11. Nauar. in *sum.* *capitul.* 8. *numer.* 1. Vict. in *sum.* *numer.* 184. Ledesim. 2. 4. *quaest.* 11. *art.* 1. *dist.* 6. Tres in hoc puncto proposui veritates: prima respicit Altisiodorensis: in secunda dubius heret Sotus. Tertiam se opponunt Palud. & Sot. sed immerito & contradictionem. Quoniam vera ratio est, quia subintelligitur illa conditio, Nescio, nec audiui in foro, in quo illud dicere possim. Neque in super euentus dari poterit, in quo quis iuridice interrogetur, vt teneatur respondere mentem interrogantis. Quæ ratio conuincit, etiam quis iurauerit se dicturum veritatem. Notauit Henric. *quodlibet* 1. *quaest.* 33. & Gabr. in 4. *dist.* 21. *art.* 3. *dub.* 1. Ratio est, quia iuramentum non est vinculum iniquitatis, ergo non obligat ad id, quod facere nequeo ex diuino precepto: nequeo autem ex diuino precepto reuelare confessionem ergo, &c. Dico *decimum tertium*. Non reuelat confessionem, & ideo non frangit sigillum confessionis, si ex licentia pœnitentis loquitur cum illo, aut alia persona interueniente graui, & rationabili causa de peccato complicitis in confessione scito. Hanc conclusionem negant Alens. 3. p. *quaest.* 77. in 2. *artic.* 4. D. Bonau. in 4. *dist.* 21. in 2. p. *art.* 1. *quaest.* 3. Alij dicunt non licere dare hanc facultatem. Ita Palud. in 4. *dist.* 21. *quaest.* 3. *art.* 2. Richard. *artic.* 5. *quaest.* 2. Sot. *dist.* 18. *art.* 5. *quaest.* 2. ad 4. Veruntamen pro sua sententia nullum afferunt firmam rationem. Idem conclusionem tuentur D. Thom. *Opusc.* 12. q. 6. *Capitul.* in 4. *dist.* 21. *quaest.* 2. *articul.* 3. ad 3. *conclus.* Sotinas *libell.* *compend.* Capreol. D. Anton. 3. p. *tit.* 14. *ca.* 19. §. 11. Adrian. *quodlibet* 1. *de confess.* ad 4. *et dub. pœnit.* ad 3. *et* 8. Gabr. d. 17. *quaest.* 1. *art.* 1.

art. 2. concl. 5. quàmuis mutauit sententiam d. 21. ar. 3. dub.
 2. Sylu. confess. 1. q. 2. 4. cum Raymundo, quem citat Alen-
 sis in sum. 2. p. lib. 3. tit. 12. Armil. circumstantia. num. 11. Ta-
 biena eodem verb. §. 10. & confessio 1. §. 4. Sum. Pisana. con-
 fess. 1. quæst. 3. Nauar. in sum. capitul. 7. n. 7. Cordub. Opusc.
 de tract. mem. 2. quæst. 4. & memb. 6. quæst. 4. Suar. de pœn.
 quæst. de sigillo, qui hanc verissimam appellat sententiam.
 Ratio illius est, quia interueniente graui, & rationabili
 causa, pœnitens potest complicitis peccatum alicui dete-
 gere, vt de eo loquatur. Probatur conclusio ex capit. sig-
 nificasti. de adult. quem textum rependit Nauar. capitul. sa-
 cerdos de pœn. distinct. 6. nu. 151. Grauis autem, & rationabi-
 lis causa interuenire potest ex parte pœnitentis, si v. g.
 complex inducat pœnitentem ad peccandum: vel si con-
 stituat illum in morali occasione: vel si illi debeat pro-
 lis educationem: aut restitutionem bonorum, quæ a-
 dulterino filio in legitima putatorum fratrum euene-
 runt. Potest etiam interuenire ex parte ipsius complicitis:
 vna autem legitima causa erit correctio fraterna ipsius
 complicitis ad emendam: cedit enim in salutem illius æ-
 ternam, quæ est bonorum maximum.

27 QVÆST. Licetne confessario vti aliquando notitia in
 confessione comparata? R. S. P. Dico primum. Nunquam
 licet vti hac notitia cum periculo morali reuelandi
 confessionem indirecte. Ita omnes Catholici Docto-
 res. Reuelaret vero indirecte confessionem superioris,
 qui propter scita in confessione, ita subditum gubernat-
 ret, etiam ad salutem spiritualem, vt alij suspicerent tri-
 lem subditum commisisse aliquod peccatum: oriri au-
 tem posset hæc suspicio, si talis subditus repente amoue-
 retur ab officio, vel mitteretur ad aliud monasterium,
 vel si quid ei simile fieret. Conclusio adeo certa est,
 vt nec pro tuenda vita, aut euitanda morte liceat con-
 fessionem indirecte reuelare. Ita Suar. de pœnitent.
 disp. de usu notitiae in confessione. Ratio est, quia reue-
 lare indirecte confessionem ita intrinsece malum est,
 vt nulla vtilitate cohonestari possit, & ideo mors pas-
 siue potius sustinenda, quam reuelanda confessio.
 De vno euentu dubitant Auctores, an in eo interue-
 niat indirecta confessionis reuelatio. Nimirum, est sacer-

dos in altari sacrum faciens, accedit quis, & apud eum
 confitetur se venenum calici infudisse. Vel esse in Ecclē-
 sia quendam, qui illum est interfectorus, non potest
 venenum sumere, vel ab Ecclesia fugere, nisi adhaec
 suspicentur sciuisse illum insidias ex confessione peni-
 tentis, dubitant, an non sumere calicem, vel fugere, et
 indirecte reuelare confessionem. Negant Scot. *in 2. d. dist.*
21. quest. 2. ad 3. Gabr. *articul. 3. dub. 1.* Maior
quest. 3. articul. 2. Syluest. *confessi. 3. quest. 2. propositio.*
 Sot. *de secret. quia,* inquit, sacerdos utitur iure suo
 adstantes vero suspicantur ex prauitate conscientia-
 nam actus illi ex se non inducunt reuelationem. Illi
 affirmant posse talem sacerdotem omittere sump-
 tionem calicis. Item posse ab Ecclesia fugere. Contrarium
 tamen tenent Richard. *art. 4. quest. 2.* Nauar. *capit. sum.*
numer. 135. Ledesm. *loco proximo.* Sot. *dist. 18. quest. 4. par. 1.*
 Ratio eorum est, quia licet illae actiones secundum se
 non sint reuelatiuae, ut ita loquar, tamen hic, & illuc
 cum talibus circumstantiis, saltem indirecte, produnt
 penitentis confessionem, & ideo in eo euentu potest
 mors esse subeunda per veneni sumpcionem, quia non
 actiue, sed passiuē se occidit. Dico *secundum.* Quando et
 vsu notitiæ per confessionem comparata, nulla sequitur
 indirecta confessionis reuelatio, nec morale periculum
 reuelandi indirecte confessionem: licitum est vti in
 notitia. Ita Doctor Suar. hisce verbis. *Ita docent omnes.*
 Ratio est quia quamuis hæc notitia sit sacra, tamen licet
 uti rebus sacris ad commodum proprium, vel proxi-
 mi. Hinc fit, ut confessarius possit res suas tutius custodi-
 dire. Facere interrogationem necessariam alicui in con-
 fessione, ad eruendam veritatem. Oportet tamen, ut
 non utatur hac notitia cum grauiamine penitentis. Ita
 Doctores *in 4. dist. 21.* quos videre licet in Nauar. *cap. 1.*
sacerdos numer. 124. Ideo grauiter peccabit superior, si pro-
 pter scientiam confessionis puniat exterius subditum
 vel prouer illum beneficio, aut alia re, in quam habet ius
 acquisitum, vel illi paret insidias, ut capiat illum in calice
 simili. Ita D. Thom. *quod lib. 5. articul. 13.* & Sotus. *de secret.*
m. 3. quest. Item oportet, ut finis talis vsus sit honestus.
 Ita omnes. Ratio est, quia hæc notitia est sacrissima. &

ideo requirit honestum finem. Si autem hæc tria concurrant, nimirum euitatio omnimoda reuelationis secreti: causa honesta & iusta: illationis custodia pœnitentis, semper licet talis notitiæ vsus. Ita D. Thom. in 4. dist. 21. quest. 3. artic. 1. & quodlib. 5. artic. 18. Bonau. 2. p. eiusdem. dist. artic. 2. quest. 1. ad ult. Richard. & alii. Sylu. confessor. 3. quest. 14. Neque hunc vsum impedit occulta pœnitentis scientia, quod confessor ad illum moueatur ex sua confessione, vt notat Sylu. contra Richardum. De eacutu, in quo confessor suffragium laturus est circa pœnitentem, controuertunt Doctores, an possit in suffragio ferendo vti tali notitia. Affirmat D. Thom. & Bona & Scot. in 4. dist. 21. Sylu. & Sorus citati. Nau. cap. sacerdos. num. 146. Imo addit illum teneri vti tali notitia, qua si non vtatur, incurrere censuras positas contra malos suffragatores, si quem scit per confessionem indignum, eligat ad officium. Ratio eorum est, quia eligere indignum est intrinsece malum: ergo qui potest eligere dignum, tenetur &c. Hæc sententia semper suar. difficilis visa est, ei tamen non audet contradicere propter, vt inquit, tantorum Doctorum autoritatem. Intellegenda tamen est, cum suffragia dantur occulte, nam cum dantur publice, & talis peccator interior exterius habetur dignus, gignetur scandalum in negatione suffragii, aut reuelatæ confessionis.

23 QVÆST. Quod est peccatum frangere sigillum. & qua pœna sint imposta à iure illud frangenti? RESP. Dico vnum. Ex natura sua sacrilegium graue. Ex natura sua, dixi, quia oportet, vt reueletur materia grauis, quale est peccatum mortale. Probatum conclusio ex cap. sacerdos. de pœn. dist. 6. vbi iubetur, vt talis confessarius deponatur, & cogatur ignominiose peregrinari perpetuo. Quæ pœna depositionis confirmatur in capit. Omnis vtriusque sexus: sed pro peregrinatione iubetur perpetuo detrudi in monasterium, cum igitur pœna proportionetur culpæ, siquidem pœna grauis existimatur culpa. Reliqui vero frangentes hoc sigillum puniendi sunt arbitrio iudicis. Ad probationem vero sigilli à confessario fracti sufficiunt testes singulares, propter naturam delicti occultissimi, vt notat Suarius: iudicandum tamen semper

in fauorem pœnitentis, & sacramenti, vt notant D. Tho. Richard. & Sylu. qua de re latius Panorm. in cap. C. v. vtriusq; de pœn. & remis lib. 6.

De subiecto capace huius Sacramenti §. 10.

- 1 An sit absoluendus, qui habet obligationem restituendi.
- 2 An sit absoluendus, qui habet occasionem proximam peccandi.
- 3 Quo pacto se geret confessor cum eo, quem scit esse in occasione peccandi mortaliter.
- 4 An sit absoluendus pœnitens, qui habet diuersam opinionem à confessario.
- 5 An sit absoluendus pœnitens absens.
- 6 Teneturne confessarius absoluere pœnitentem quem ex propria scientia vidit mentiri grauius in confessione, quanquam ipse pœnitens dicat se non mentiri.
- 7 Licetne confessario absoluere pœnitentem absentem, qui vel epistolam illi peccata sua aperuit vel per internuncium, vel illi antea in presentia confessus est.

QVAESTIO. Estne hoc sacramentum conferendum ei qui habet obligationem restituendi? R. E. S. P. Si moraliter fieri potest, vt illi ante absolutionem restituat, optimum consilium est, vt prius restituat, non est tamen ad hoc cogendus, si proponat se restitutum nisi aliquo morali experimento constet tale propositum esse infirmum: constat autem, si iam iterum, atque iterum idem proposuit aliis confessoribus, & non impleuit. Atque in hoc euentu non est absoluendus, quia non debet confessarius iudicare illud propositum efficax, atquequam opere compleatur. Ita Suar. cum D. Anto. 3. p. 2. p.

2. e. 8. & 3. p. tit. 14. cap. 19. Caiet. restitutio cap. 6. Nauar. in
sum. cap. 17. num. 54. & cap. 26. num. 2. & 5. Syl. confessor 3.
q. 12. Cordub. in sum. q. 4. & 5.

2 QVÆST. *Estne hoc sacramentum Pœnitentia confe-
rendum ei, qui est in morali occasione proxima peccandi?* RESP.
Qui in tali morali occasione proxima peccandi est, & fil-
iam statim tollere potest absque scandalo, & infamia nō
est absolendus antequam occasionem tollat. Ita citati
proxime Doctores omnes. Circa cuius propositum idem
dicebam dixi de obligatione restituendi.

3 QVÆST. *Quo pacto se gerere debet confessor cum pœniten-
te, quem scit esse in statu damnabili, quem ignorat inuincibi-
liter?* RESP. Dico primum. Si pœnitens roget confessa-
rium, vt sibi dicat, an sic in statu peccati, quem ipse igno-
rat inuincibiliter, teneatur illi veritatem aperire: & aliter
faciendo, grauius peccat, quia moraliter loquendo, non
potest tacere, & falsum dicendo, decipit proximum in
re graui, & agit contra obligationem sui maneris. Ne-
que vt licet amphibologia, quia interrogetur, vt medi-
cus ad medicinam adhibendam occulto vulnere, inter-
rogatur, vt Pastor ad prouidendum occulto malo suæ
ouis. Dico 2. Confessarius qui scit malum statum pœni-
tentis inuincibiliter ignorantis illum, quanquam a pœ-
nitente non interrogetur, si tamen habet spem firmam e-
mendæ, & potest absque scandalo, & graui suo damno
pœnitentem monere, & a malo statu vindicare sua ad-
monitione, teneatur illum monere. Ita Adrian. q. 5. de conf.
dub. 7. & quodl. 5. ar. 2. Med. de pœn. q. de conf. dimid. Sot. in
4. dist. 18. q. 2. ar. 4. Can. de pœn. p. 5. Pet. Sot. de conf. lect. 10.
Cord. li. 1. q. 11. Nau. c. Si quis autem. de pœn. d. 7. n. 66. Cou.
in 4. Decret. 2. p. c. 6. §. 10. n. 15. Ratio est, quia status ille se-
cundum se est malus, & qua fieri potest, est tollendus, i-
deo obligatur confessor ad illum tollendum. Dixi, si ha-
bet spem firmam emendæ, quia si eam nō habet; non te-
netur. Ita D. Aug. hom. 41. ex 5 c. & refertur c. Si quis as-
tem. de pœn. Ratio est, quia talis monitio obesset & non
prodesset, nam peccaret pœnitens non materialiter solū,
sed formaliter. Dixi, cum potest sine scandalo, Ita Innoc.
III. refert c. Quia circa. de consang. & affin. Ratio est, quia
scandalū potius vitandū, quam status materialis peccati.

4 QVAEST. Estne conferendum sacramentum poenitentiae ei, qui contra iudicium confessarii existimat se esse dignum & capacem absolutionis? RESP. Dico 1. Cum inter poenitentem, & confessarium est diuersitas opinionum, & confessor dubitat, an practice hic, & nunc absolutione dignus sit nullatenus illū absoluiturus est. Ratio est, quia operatio actio moralis facta cum dubio pratico est mala. Alter dicendum est, de dubio speculatio. Exempli gratia, an hæc occasio sit proxima, vel remota, & ex eo sequenti tolli debeat, an non. An hoc sit alienum, an non, & ideo restituendum, vel tunc non enim si factum amine, & adhibita diligentia debita, etiam consultato virorum doctiorum, adhuc remaneat dubium, absoluitus est poenitens proponens se facturum quidquid facere debeat. Ita Sylu. *confess. 3. quest. 10.* & Nau. *capit. 2. num. 5.* Quos refert & sequitur Suarius. Dico *secundum* Cum inter poenitentem & confessarium est dissidium, an practice absolui possit, vel non, & poenitens non Doctorum virorum, sed suum proprium sequitur iudicium: standum est pro confessario: Ita Sylu. & Nau. *locus proximo citatus.* Ratio est, quia confessarius iudicat sine affectu, quod solet tenebras offundere, poenitens autem cum eo. Dico *tertium.* Cum poenitens sequitur probabilem opinionem virorum Doctorum, teneretur confessarius illum absolueri, quamuis oppositam opinionem probabilioris reputet. Ita iam communiter omnes cum D. Antonio *titul. 4. capit. 10. §. 10.* Scot. *in 4. dist. 28. quest. 2. articulo.* Ledesm. *2. 4. quest. 8. articulo. 5.* Nau. *capit. 27. numer. 280 & 288.* & *in capit. Si quis autem, the poen. d. 3. num. 64.* Sylu. *confess. 3. quest. 7.* Cor. *quest. 100. de contract.* Adit vero etiam. etiam absoluitus est, cum improbabilem opinionem iuxta scientiam confessarii, accepit à Doctoribus, & propter eorum auctoritatem iudicat probabilem cum nequit illius improbabilitatem cognoscere. Ratio est, quia operari ex opinione probabili, vel in auctoritate Doctorum; est opus practice bonum.

5 QVAEST. Estne absoluitus poenitens, quem ex complicitate confessionis confessarius videt reicere aliquod peccatum in confessione & peccare mortaliter in dimissa

confessione? RES P. Absoluendus quidem. Ratio est, quia non licet reuelare alterius confessionem, neque aliquod iudicium de tali confessione sibi facta præbere: tenetur igitur præsentī scientia vti, & secundum eam iudicare.

6 QVÆST. Teneturne confessarius absoluere pœnitentem, quem ex propria scientia videt mentiri graviter in confessione, quanquam ipse pœnitens dicat se non mentiri? RES P. Affirmarunt multi, ex principio D. Tho. quodlib. 1. artic. 10. in hoc foro credendum esse pœnitenti, tum pro se, tum contra se. Ratio eorum est, quia iudex tenetur ferre sententiam secundum allegata, & probata contra priuatam scientiam. Dico *primum*. Debet confessarius vti omnibus medijs, vt credat pœnitentem non mentiri: potest enim boni consulere secundum intentionem rei exterius malæ, potest arbitrari illud peccatum iam esse dictum alteri confessori: potest arbitrari, alios, qui illi dixerunt, fuisse mentitos. Dico *secundum*. Si nullus sit tergiversandi locus, quia confessor suis oculis scelus patratum vidit, non tenetur, nec debet credere pœnitenti neganti, & ideo non debet illum absoluere. Ita Doctor Suarius. de pœnitent. disp. de minist. confess. sect. 2. Dupliciter verò interpretatur proloquium D. Thomæ. nimirum. Tenetur confessarius credere pœnitenti pro se, & contra se respectu alterius eiusque testimonij, hoc est, plus credendum pœnitenti se confitenti, vel neganti, quam alijs de eo affirmantibus, aut negantibus. Deinde tenetur confessarius credere pœnitenti pro se, & contra se, nisi aliud euidenter sibi constet.

7 QVÆST. Licetne confessario absoluere pœnitentem absentem, qui, vel per epistolam illi peccata sua aperuit, vel per internuntium: vel illi antea in præsentia confessus est? RES P. Res fuit his temporibus valdè dubia, nunc illius decisio irrefragabiliter certa. Palud. in 4. d. 17. quæst. 2. artic. 1. num. 7. Medin. de pœni. tract. 2. quæst. de confess. modo. Nau. in sum. capit. 21. num. 36. Pet. Sol. lect. 11. de confess. dixerunt posse confessarium mittere absolutionem in epistolis scriptâ. Ratio eorum erat, quia de ratione iudicij non est, vt sententia proferatur voce, sed satis est proferri scripto. Diu. Anton. 3. p. tit. 17. cap. 12. Et cap. 21. §. 3. Sylu. confessio. 1. p. 15.

*Et confessor. 3. Adrian. de confess. quest. 1. Pal. in 4. d. 17. quest. ult. Rich. art. 2. quest. 5. Maior quest. 1. Alen. quest. 18. vol. 77. p. 4. Armil. Tabien. Angel. Marg. confess. verb. confessio. Tre. recr. cap. Qui pœnitet de pœn. d. 1. quest. 2. Et 3. ibidem. Numer. 4. affirmant posse absolutionem voce profertur in absentia, quam opinionem probabilem dixit Scotus in *secr. reg. in 3. quest. 4. dub. 4. post. 5. concl. Rutil. in specul. Epi. disp. 1. quest. 5.* Probant suam opinionem, factis sancti Thomæ Cantuariensis carcere detenti, quem refert Scotus misisse Romam pro absolutione. Probant pietate, quia ita fas est credere Christum Dominum instruisse hoc sacramentum ad subueniendum, urgentibus necessitatibus. Probant ratione, quia de essentia iudicij non est, ut sententia proferatur in præsentia rei accusati. Opposita sententia fuit D. Thomæ in 4. d. 17. quest. 3. art. 4. quest. ad 3. vtilius inquit, est in extrema necessitate conferri laico, quam sacerdoti absenti. Fuit Scoti eadem *dist. artic. D. Thomæ, & Scot. adhæserunt reliqui moderni. Cæc. confess. cond. 11. Vict. de confess. num. 171. Scotus in 4. d. 18. p. 2. artic. 6. Ledesm. 2. 4. quest. 9. art. 3. dub. 5. Cano. de pœn. p. 5.* Ratio eorum erat, quia in absentia non potest confessor habere notitiam certam conscientie, ut certam proferat sententiam. Rationes suarum ita docentis efficacius rem confirmant. Nimirum, quia non usus Ecclesie in aliquo modo ministrandi sacramentum, qui nunquam legitur actualiter exercitus, signum est non posse sacramentum ita fieri: cum modus sacramentorum constet ex usu, & traditione Ecclesie sed nunquam legitur sacerdotem absoluisse pœnitentem absentem: nam de Sancto, Thoma Cantuariensi res est incertissima, imo oppositum certum; ergo, &c. Deinde, quia verba formulae huius sacramenti requirunt præsentiam, ex vi ipsius prolationis, ergo, &c. Controversia nunc est decisa à Sancto. D. N. Papa Clemente VIII, proprio diplomate, definitaque pars negans: illud retuli in responsionibus de confessione oris, propterea nunc non recito.*

De effectu sacramenti Pœnitentiae. §. II.

I Qui sunt effectus sacramenti Pœnitentiæ.

QUÆSTIO. Quis est effectus huius sacramenti Pœnitentiæ? **R**ESP. Triplex. Primus est remissio culpæ. Oppositum censuit Magist. in 4. d. 18. aitque idem esse dicere: Ego te absoluo à peccatis tuis, atque dicere: Ostendo te absolutum à peccatis tuis, quia, inquit, cum profertur illa forma, iam per verum dolorem semper sunt remissa peccata: ideoque ex illius sententia potestas clauium, nunquam extenditur ad remissionem culpæ. Sequuntur ibidem Gabr. & D. Bonavent. Item Alens. 3. quæst. 82. Medin. tract. 2. de effectu absolut. Hæc tamen opinio non solum falsa, sed ferme est damnata in Concil. Trident. sessio. 14. cap. 6. can. 9. & Florent. Mea vero conclusio est omnium reliquorum Theologorum. Secundus effectus est, infusio gratiæ. Ita Conc. Trident. & Florentin. & schola omnis Theologorum. Ratio est, quia effectus sacramentorum omnium Nouæ legis, est infusio gratiæ. Deinde, quia effectus huius sacramenti est remissio culpæ: culpa autem remittitur sine infusione gratiæ. Tertius est remissio pœnæ temporalis, iuxta dispositionem pœnitentis. Nam in remissione culpæ, remittitur tota pœna æterna, & remanet obligatio ad certam pœnam temporalem, quam Deus nouit. Effectus igitur huius sacramenti est remittere totam, vel partem huius pœnæ, iuxta pœnitentis dispositionem. Ita communiter Theologi, definiturque in Conc. Trident. loco proximo.

CAPVT VII.

DE INDVLGENTIIS.

De thesauro Ecclesiæ. §. I.

- 1 Quid est thesaurus Ecclesiæ.
- 2 Vbi est thesaurus Ecclesiæ.
- 3 Ex quibus operibus constat thesaurus Ecclesiæ.